ధర్మాంగచరిత్రము

ఇది

శ్రీ శ్రీ శ్రీ యీపూరినారాయణరాజుగారను

కవిచేత రచియింపబడినది.

పదములకు అంకెలతో

చేర్పబడి

పండితపరిష్కృతము చేయబడినది.

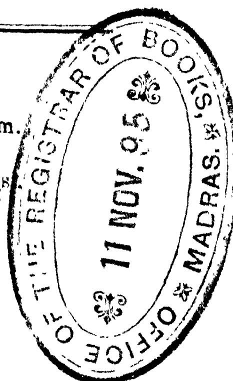
దీనివెల అణాలు ౬ పోష్టేజీ అణా ౧.

1895

Arsha Press, Vizagapatam.

Publisher S. Ch. Sanyas

Printer A. Sooranna.

ప్రకటన

ఈధర్మాంగచరిత్రమనుపుస్తకమునుసదరుగ్రంథకర్తయగు యూపూరి నారాయణరాజుగారి కుమారులగు రామరాజుగారివల్ల అచ్చువేయించుకొనుటకు శేరం చినసన్యాశి అధికారమును పొంది ఏ. సి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, అయితిగానిసూరన్న, వీరిద్దరిసహాయమున అచ్చువేయించుటయైనది.

యీపుస్తకమును వలయువారు విశాఖపట్నం చంగల్వారావుపేటలోనున్న, ఆర్యముద్రాశాలకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును-

దీనివెలఅణాలు (౬) పోస్టేజీ అణా ౧

సూచిక.

సూచిక

సూచిక -

సూచిక-

శుభమస్తు

అవిఘ్నమస్తు

—:0:—

ధర్మాంగచరిత్రము-

శ్రీపార్వతీపుత్ర శ్రీకంఠతనయుండ। యేకదంతపుస్వామినీ కుమ్రొక్కెదను ॥౧॥ మందారపుష్పముల చందనంబుల నేను। గణనాథనీపూజ ఘనముగా జేతు॥౨॥ గన్నేరుపుష్పాల గరికెపోచలతోడ। గణనాథనీపూజఘనముగా జేతు॥౩॥ ఆదివినాయకా అమరేంద్రవందితా। విఘ్నేశ్వరాకును వేయుదండములు॥౪॥ సత్యలోకమునందుచక్కగా వెలసిన। శారదాంబాసికు కోరిమ్రొక్కెదను॥౫॥ పరమేష్ఠిసతిసికు పదియుదండములిడుదు। స్థిరముగాజిహ్వాలో తిరుగాడవమ్మ॥౬॥ విష్ణులోకమునందు నిత్యతో వెలసిన। ఆదిలక్ష్మికి నేనుఅరసిమ్రొక్కెదను॥౭॥ కైలాసపురమందు ఘనముగా వెలసిన। పార్వతీదేవికి పదియుదండములు॥౮॥ ఉర్విలోజీవులకు ఉత్పత్తిగావించు। ఆదిబ్రహ్మకు నేను అరసిమ్రొక్కెదను॥౯॥ మూడుమూర్తులకెల్ల మూలమైనయువంటి। వైకుంఠవాసునికి వందనము జేతు॥౧౦॥ కాలకూటమునాపు కంఠమందుంచిన। సాంబమూర్తికిపదియు సాష్టాంగములను॥౧౧॥ అతిభక్తితోనుశ్రీ హనుమంతునే గొలుతు। అష్టదిక్పాలకుల కరసిమ్రొక్కెదను॥౧౨॥ వ్యాసవాల్మీక్యాది వరమునీంద్రుల దలతు। నారదాదులకపుడు కోరిమ్రొక్కెదను॥౧౩॥ ఇంద్రాదిదేవతల కెలమిగా మ్రొక్కెదను। ఆదిత్యరుద్రుల కరసమ్రొక్కెదను॥౧౪॥ సూర్యచంద్రాదులకు సూటిగా మ్రొక్కెదను। పంచభూతంబుల కరసి మ్రొక్కెదను॥౧౫॥ దేవతలకీరీతి భావించి మ్రొక్కెదను। భూలోకకవులకును కోరిమ్రొక్కెదను॥౧౬॥ దండిభవభూతులకు దండంబుల పెడతు। కాళిదాసునిగొల్తు కడుభక్తిమీగ॥౧౭॥ ఆలసాని పెద్దన్నకతి భక్తితో మ్రొక్కి। పోతరాజునుదలతు భ్యాతిమీరగను॥౧౮॥ గాలింప తెనాలి రామలింగునిదలతు। భాస్కరుని దలతును బాగుమీరగను॥౧౯॥ నేనుముందెరుగున సోమయాజికిజాల। పదివేలుదండాలుపరగనపెడతు॥౨౦॥ కవులకెల్లనుఇట్లు కడుదండములు పెట్టి। శ్రీరామ

తెలియజెప్పగవలెను తేటమీరగను॥౨౧॥ భావసంవత్సర భానుచైత్రి
మునందు। శుద్ధపాడ్యమిసర్రికిసొంపుగానయ్యె॥౨౨॥ సారెకును వి
ప్రారి నారాయణారాజు। ఈకథయు తెనిగించె ఎలమిమీరగను
౹౨౩॥ బాతువపురంబులో ప్రఖ్యాతివెలసిన। యీకథయు చిత్రం
బుఇదిమొట్టిదసిన॥౨౪॥ ఒకనాడుగౌతముం డకలంకచిత్తుడై। తన భా
ర్యహల్యతో తానుగూర్చుండి॥౨౫॥ వధువునువరుడును వనరుగా కూ
ర్చుండి। సొగటాలుఆడుచును సొంపుమీరంగ॥౨౬॥ ముచ్చటాడుచు
పత్ని ముదముతో నడిగెను। వినవయ్యనామనవి విశదంబుగాను॥౨౭॥
గౌతముండవునీవు ఘనపుణ్యమూర్తివి। నీకు తెలియని కథలులోకము
నలేవు॥౨౮॥ తారమండోదరి ద్రౌపదికుంతియును। పతిభక్తిగలిగినప
డతులేవిరు॥౨౯॥ అతిపతివ్రతలంట అఖిలజగములయందు। వినుచుం
టినేనును విశదంబుగాను॥౩౦॥ వీరికంటెనుమిగుల విశ్వంబులోపల।
పతిభక్తిగలిగినపడతులున్నారా ॥౩౧॥ అనియిటులనదిబలుక నానంద
ముగనప్పు। గౌతముడు తా బలికె ఘనముగానపుడు॥౩౨॥ వీరికంటెను మి
గులవీరపతివ్రత। కథ చెప్పెదను వినుము కలికిరో నీవు॥౩౩॥ భువిలోన కా
శ్మీరపుణ్యదేశమునందు। అట్టిదేశములోనుఅధికమైనట్టి॥౩౪॥ కనకపురం
బనగ ఘనపట్టణముగలదు। అలకాపురముకన్న నధికమైయుండు॥౩౫॥
ఆపురంబందున అందమంతయుదెల్ప। అజునికైననుగాని అలవిగాద
నెను॥౩౬॥ సంగీతసాహిత్య సరసవిద్యలుగల్గి। వేదాలువల్లిం
చు విప్రులేగలరు॥౩౭॥ చదువుసాముల చేత చాల పెంపొందుచును।
రాజులాపురిలోను తేజముగగలరు ॥౩౮॥ అల కుబేరుని రాజ్య
మతనిపట్టణమెల్ల। కోదువ బట్టగజాలు కోమట్లు గలరు ॥
౩౯॥ పలుకు బొంకులులేక బలుసంపదలతోను। శూద్రులాపు
రిలోను సొంపొందగలరు।౪౦॥ కోడిపుంజులకన్న కొవ్వాడిమదిగ
లిగి। భటులుందురాపూర పటుతరంబుగను ॥౪౧॥ వాయువేగముక
న్న వడిగాపుమదిగలిగి। గుర్రాలుకోటాన కోట్లుగానుండు ॥౪౨॥
కులగిరులనయినను కూలదన్నగజాలు। మదపుటేనుగులందు మరిచాల
గలవు ॥౪౩॥ పవీధిజూచిన ఎడతెరపిలేకుండ। రథములేతిరుగును
రాత్రిబగలనక ॥౪౪॥ యతులకైననుగాని మతులుభ్రమయించెడి। నె
రజాణవేశ్యలు నీటుగాగలరు ॥౪౫॥ వీరగంధములతో ఓరశిఖలనుగ

లిగి। మెరయుచనిటకాళ్లు తిరుగుదురువీధులను। ॥౯౬॥ రత్నా
లమేడలు రంగైనచావళ్లు। ఏవీధిజూచినను ఏమిగానుండు॥ ౯౭॥ వి
మలంబైనట్టి నిర్మలబావులుగలవు ఏవిధివారలకు ఆవీధిలోన ॥౯౮॥
ఇంటింటపెరటిలో నంటుమామిళ్లుండు। నేలకేజీరాడు చాలఫలముల
తో ॥౯౯॥ కదళికాతరువులు ఖర్జూరవృక్షములు। నారికేళములుం
డుకోరినట్లుగను ॥౧౦౦॥ ధనధాన్యములచేత। దనరారుచున్నది। క
నకాపురముపేరు ఘనులుమెచ్చగను ॥౧౦౧॥ ఆపురంబేలెడి ఆ
వనీతలేంద్రుండు। ధర్మాంగరాజన్న ధరణిప్రఖ్యాతి ॥౧౦౨॥
ఆరాజుఏలెటి ఆరాజ్యమందున। ధర్మహీనులులేరు తలచిచూడగను
॥౧౦౩॥ పెద్దలుండగచావు పిన్నలకులేదాయె। ఆరాజుపరిపాల
నదియేమొకాని ॥౧౦౪॥ పేదబాధలు లేవుబీదలును లేరాయె। ఊరూర
శుభములేకోరిచూడగను ॥౧౦౫॥ ధర్మాంగదుడుఏలుధరణిలో ప్రజల
కును। ధర్మబుద్ధులుగాని తటవిటలు లేవు॥౧౦౬॥ ఆరాజునకుభార్య
అర్తిని దేవినా। పేరుగలభామిని పెంపొందుచుండె ॥౧౦౭॥ అదంపతు
లపారమంతింతయనరాదు। పార్వతీశంభులవగిదిగానుండు॥౧౦౮॥ అరీ
తిధర్మాంగుడవనిపాలించుచున। మరికొన్నిదినములకుమంత్రులను
జూచి॥౧౦౯॥ మంత్రికోవిదులార మామాటవిన్నారా। మాకుచింతలొట
చెప్పెదను॥౧౧౦॥ మీసహాయముచేత మేదినిపాలన। సకలసంప
దలెల్లచాలగాగలిగె॥౧౧౧॥ సకలభాగ్యముగలదు సంతానమేలేదు। పు
త్రసంతతిలేని భూభారమేల॥౧౧౨॥ పారులేలకను లేల అతిరథంబులుఏ
ల। పాతులేలసకులేల ఈభాగ్యమేల॥౧౧౩॥ పుత్రులేలేకుండ పుణ్యం
బులేదని। వేదవాక్యంబులువిన్నారుగారా॥౧౧౪॥ సుతులు లేకున్నచో గ
తులు లేవనుమాట। లోకవాడుకయునిప్రాకటంబుగను॥౧౧౫॥ అనిమం
త్రివరులతో ఆరాజుబలుకగ। సంతానమునకు సేచింతించుచుండె
॥౧౧౬॥ ధర్మాంగరాజుండు తలపోయుచుండంగ। కొంతకాలంబు
నరుకోరినట్లుగను॥౧౧౭॥ దైవయోగంబున తనభార్యఅమ్మిలికి। గ
ర్భంబునిలిచెనుగతిచిత్రముననుు ॥౧౧౮॥ చాలకాలంబునకుచానఅ
మ్మలిదేవి। నెలదప్పెననుమాట నెలతలందరును॥౧౧౯॥ రాజుగారి
తోను రహస్యముగజెప్పంగ। వినిరాజుమితిలేని వేడ్కతోనుండె
॥౧౨౦॥ పురజనులుఈమాటపొందుగావిన్నారు। ఆనందముగనుండె

సు ॥౧౬౯॥ లేపన్నపకీర్తి లోకమున మనకబ్బు। అనుపుత్రా
జాతురు జనపతులు కనలు॥ ౧౭౦॥ అనియిట్లు తగజెప్పి ఆతడు ణముపం
పి। తనపురోహితులను తానురప్పించె ॥౧౭౧॥ విప్రపుంగవులార వే
గ మేమీరిపుడు। చప్పన్న దేశముల నొప్పగా వెదకి ॥౧౭౨॥ సాంప్ర
దాయికమైన సామంతగృహములను। సొగసైనవరిబిడ్డ సుదతినే
చూచి ॥౧౭౩॥ హస్తంబుపరికించి ఆయుర్దాయముజూచి। అయిద
వతనముజూచి అనుబలముజూచి ॥౧౭౪॥ తలిదండ్రులనుజూచి తార
తమ్యము లెంచి। వారివంశములోనివరుసపరికించి ॥౧౭౫॥ గోత్రం
బుపరికించి పాత్రతనెంచి। మాట్లాడవలెనట్టి మహామహులయింట
॥౧౭౬॥ పదహారువన్నెమేల్పసిడి బొమ్మలకన్న। మిసులచక్కని
యట్టి మగువనే చూచి ॥౧౭౭॥ మనరాజుకొమరునకు మాట్లాడిరా
వలెను। మీ నేర్పుమహిమలు మేలుదేలయగను ॥౧౭౮॥ కొట్టకొనకు
నామీద మెట్లొకటిచెప్పెదను। నేరుపున వారితో గొంచెప్పండి ॥౧౭౯॥
నారాజవంశపు మర్యాదవినరయ్య। విశ్వంబులోలేని వింతొకటగల
ము ॥౧౮౦॥ అత్యంతసుకుమారుడతిముగ్ధబాలుండు। పట్నంబు వెలు
వడి పరదేశమునకు ॥౧౮౧॥ తలిరించ చూసకు తండ్రిగారొప్పరు।
వారివంశపురీతి వేలుగానుండు ॥౧౮౨॥ తమచేతికత్తికే తగుబా
లికమగును। సకలసంపదలతో చాలతలిరించి ॥౧౮౩॥ కత్తికిని కాంత
కును దరిమెప్పుత బాత్రలు। పోయించితగుపెళ్లి చేయించెదరుగా
॥౧౮౪॥ బుద్ధిమంతులుమీరు బోధయినదివ్వండి। ఇలువరసనడువళ్లు
ఇలలోనుగలవు ॥౧౮౫॥ ..సియిట్లు వారితో వినయంబుగాబలికి। నేను
పునఃసభలోన నిరీక్షయుంచండి ॥౧౮౬॥ తిరుగమరుగులేక నేటగ
నఖండించి। అతివేగరావలెను మతిమంతులార ॥౧౮౭॥ ఆరీతిగామం
త్రి అన్నిసంగతులు చెప్పి। వారికర్చుప్పించె కోరినట్లుగను ॥౧౮౮॥ రా
జమంత్రులయొక్క తేజముగనెలవంది। భూసురులు వెళ్లిరి భాసురంబు
గను ॥౧౮౯॥ రాజ్యభారంబు కడువేగమేగడచి। మరునాడు వెళ్లిరిమ
సలకుండకను ॥౧౯౦॥ అంగవంగకళింగ బంగాళనేపాళ। పాంచా
ళపోళాది బహురాజ్యగృహముల ॥౧౯౧॥ కాంభోజసింహళ కామ
రూపాఖ్యశ। కొంభాలనాదిర జననాథులిండ్ల ॥౧౯౨॥ మాళవమహా
రాష్ట్ర మలయాళపురభోజ। ద్రావిడాంధ్రకర్నాట ధరణీశులిండ్ల॥

౧౯౩॥ కరహాటవైదర్భ గంధర్వవిదేహ। పానాటయుతపాండ్రి
బలరాజులిండ్ల ॥౧౯౪॥ భల్లూకకోసలుల బాగైనకేకయుల। దా
శార్ణపౌండ్ర ధరణీశులిండ్ల ॥౧౯౫॥ శూరసేనులయిండ్ల సారదిని
శోధించె। మత్స్యరాజులయింట మరలశోధించె ॥౧౯౬॥ తెంకణ
దేశంబు తెగువతోశోధించె। కొంకణదేశంబు కోరిశోధించె ॥౧౯౭॥
సకలదేశములందు సరగుననుశోధించి। తగినచిన్నదిలేకతటపటలుపడు
చు।౧౯౮॥మనమువచ్చినరాక మరికూడరాదాయె।పమనుచురాజుతో
నెఱిగింతుమనుచు॥౧౯౯॥ఖిన్నమానసులగుచుఖిన్నగాతమయూరు।తి
రిగివచ్చుచునుండమరిదారిలోన॥౨౦౦॥ వారికొకవిప్రుండుకోరినట్టు
గవచ్చి। ఎదురుకొనివృత్తాంత మిదియంతయడిగి ॥౨౦౧॥ మీరువచ్చి
నపనికి మేలుచెప్పెద నేను। వినరయ్యబ్రాహ్మణులు వేడుకలమీర ॥
౨౦౨॥సౌరాష్ట్రదేశాన చక్కగావిలసిల్లు। మాణిక్యపట్టణము మరియు
విలసిల్లు॥౨౦౩॥ ఆపట్టణంబేలు నవనీతశేందుండు। రత్నాంగుడను
పేర రంజిల్లుచుండె ॥౨౦౪॥ ఆరాజునకుకూతు రగుచుత్రైలోక్యసుం
దరియనిపేర శోభిల్లుచుండు॥౨౦౫॥ ఆకన్యకామణిది అందమంతయు
దెలుప। బ్రహ్మదేవరకైన పాటిగాదయ్య॥౨౦౬॥ ఆపట్టణంబిటకు
అయిదామడలనుండు। వేగిరము వెళ్లినను వెలదిసమకూడు॥౨౦౭॥ అని
యిట్లు విప్రుండుఅతిశయింపగబలుక। మాణిక్యపురమునకు మళ్లి రావే
ళ॥౨౦౮॥ అతివేగమునవచ్చి ఆపట్టణముజేరి। రత్నాంగుడున్నట్టి
రచ్చకేతెంచి ॥౨౦౯॥ తమరాకరాజునకు తక్షణంబెఱిగించి। సన్నిధి
కిజేరిరి సరసములరగను ॥౨౧౦॥ రాజుగారునుమ్రొక్క రభసముగవి
వించి। కోర్కెతోవిప్రులు కూర్చుండిరచట ॥౨౧౧॥ మఱికొంతతడ
వునకు మండలాధిపుడైన। రత్నాంగరాజుతో రాజసంబుగను॥౨౧౨॥
తమరువచ్చినరాక తగజెప్పదొడగిరి। నేరుపుగవిప్రులు కోరికలరగ
ను ॥౨౧౩॥ కామితార్థములిచ్చు కాశీకదేశమున। కనకాపురం
బన్న ఘనపట్టణంబు ॥౨౧౪॥ ఆపట్టణంబేలు అతిధర్మనిరతుండు।
ధర్మాంగదుండనగధరణిప్రఖ్యాతి॥౨౧౫॥ఆరాజునకును భార్యఅర్మిలి
దేవియు। అత్యంతగుణవతియు అతిపుణ్యవతియు ॥౨౧౬॥ ఆదంప
తులకును అతిసుందరాకారు। డైనట్టికొమరుండు అవనిజన్మించె॥౨౧౭॥
ఆచిన్నబాలునకు అవనిరాజులయిండ్ల। బాలనేచూడుమని పంప

మారాజు ॥౨౧౭॥ ఆరీతిగా మేము అవనిలో గలయట్టి। దేశదేశము లెల్ల తిరిగి వేసారి ॥౨౧౮॥ మాదేశముకు మేము మరలిపోవుచుండ। మార్గమున విప్రుండు మాకు జెప్పెను గా ॥౨౨౦॥ మాణిక్యపురమందు మండలాధిపునింట। సొగసుతో నమరెడి సుదతి గలదనుచు ॥౨౨౧॥ నమ్మకము చెప్పంగ నిమ్ముగా నిలననెడి। తమదర్శనము సేయ తడయక వస్తిమి ॥౨౨౨॥ తమచిన్నబాలికను తడయకను ఇచ్చుటకి। తోడి తెప్పించుడీ మాదవలెనన గ ॥౨౨౩॥ ఆమాటకును రాజు ఆనందమునున్నడై। బాలనే తెమ్మనుచు పంపెదాసులను ॥౨౨౪॥ వారు లేపరుగెత్తి తగనయ్యగారితో। సీవార్త చెప్పిరి ఎలమి మెరగగను ॥౨౨౫॥ చెప్పగా నేవారు ఒప్పగా సుందరికి। ముస్తాబు చేసెరి ముదితలందరును ॥౨౨౬॥ కురులు నున్నగదువ్వి కొప్పును సవరించి। జటయల్లి రాకవింత చెలువుమీరగను ॥౨౨౭॥ తలయందు శశిపుష్ప నెలవంకయును నిలిపి సత్రాలు చెక్కిన రాగిడీనునిచి ॥౨౨౮॥ చేచుక్కబొట్టుతో చెన్నొందుచున్నట్టి। పాపిటబిందీలు బాగుగా దిద్దిరి ॥౨౨౯॥ కమ్మలను బవిరీల కర్ణపువ్వులమర్చి। దుద్దులను జుమికాలు దిద్దినట్లుంచి ॥౨౩౦॥ సొలుపొందరతనాల బొగడలను పొందించి। వద్దికాయలు బెట్టి మురుగు చెవులకును ॥౨౩౧॥ చిమ్మటి బావిళీలు చిన్నారి చెవినుంచి। నీలంపు బావిళీసొబుగానుంచి ॥౨౩౨॥ కొనబావిళీలను కోమరికి చెవిబెట్టి। అల్లికబావిళి తాపైననుంచి ॥౨౩౩॥ ముత్యాల బావిళ్లి ముదితచెవులనుదూర్చి పుడకలబావిళ్లి పొలతికుంచిరిగా ॥౨౩౪॥ చెప్ప శక్యముగాని కొప్పుగొలుసులనుంచి। తళుకు బావిళ్లు తరుణికుంచిరిగా ॥౨౩౫॥ మినమిసల్ జలుకోత్తమెల్లబులాక దరిగవికే। తొడసిరి ఎరుపు రెండు తోతోయ జాక్షికిని ॥౨౩౬॥ మురుగులును గొలుసులు మరిడీలు పోచీలు। మణికట్టుగట్టిరి మగువ హస్తముల ॥౨౩౭॥ గరిగజియములు నుంచిరిగా జూలమదొడగిరి। చిన్నారి చేతులకు చెలువుమీరగను ॥౨౩౮॥ బాజుబందములునుంచి బాగైనయా దండ। కడియాలు బెట్టిరి కాంతలందరును ॥౨౩౯॥ గొప్పకుత్తిగంటు బొప్పగా మెడనుంచి। అడ్డికలు బెట్టిరి ఆతివ కంఠమున ॥౨౪౦॥ చంద్రహారాలపుడు చెలియమెడలో వేసి। నవరత్నహారములు నాతికుంచిరిగా ॥౨౪౧॥ చిలుకలతాళీలు చిన్నారి మెడనుంచి। గిలకసరిపేటలు కలికి మెడవేసి ॥౨౪౨॥ పులిగోరుపతకంబు పొలతికితో

ఒడిగించి। హారాల పేరులు అతిపసమరించి ॥౨౪౩॥ కమ్మమేలు బంగారు కతానగుల్లుంచి। మిరియాల పేరులు మిళితముగ వేసి ॥౨౪౪॥ నల్లపూసల దండ నాతి మెడలో వేసి। సంపపూసల పేరు పొంకముగ వేసి ॥౨౪౫॥ పెద్దాలు దిద్దిన పట్టు తాబొందపుడు చిన్ని సుందరి మొలకు వన్నె మీరగను ॥౨౪౬॥ బంగారు వీధిరయు రంగుమీరగ గట్టి। చూపరులు నాశ్చర్య చోద్యమందగను ॥౨౪౭॥ సంపాముద్రముబోలు విస్సారి నమ్ముకుకు। వడ్డాణముంచిరి వన్నె పెంపగను। ౨౪౮॥ మొలకట్లో నొడ్డాణంబు మురుపుగా తొడిగించి। అల్లికల మొలతాడు ఆ పైనిడుంచి ॥౨౪౯॥ ఇష్టమైన మొలపైని కమ్మరవతా పెట్టి। పలుకయొడ్డాణంబు చెలియకమరించి ॥౨౫౦॥ పావడాల్కుచ్చిళ్లను పాంజేబుల నుకిపోషగ। అందెలను మువ్వలను అమరదొడిగెనుగా ॥౨౫౧॥ వేళ్లకు సుపిల్లాండ్లు వెండిమట్టెలు బెట్టి। గజ్జెలే గట్టిరి కాంతకాళ్లకును ॥౨౫౨॥ ఈరీతిగను సొమ్ము లిమ్ముగా తొడిగించి। సంపెంగనూనెతో చెంపదేరదిద్దిచి ॥౨౫౩॥ వంకవస్త్రము [illegible] వరవాలికసుడుంచి। ముద్దుగైన కురులకు [illegible] ముక్కలుబుగట్టి ॥౨౫౪॥ నవరత్నములు మారు [illegible] పెట్టి। [illegible] పుడకనుడుంచి మున్నతలోకవంక ॥౨౫౫॥ [illegible] ఆగకంఠంబులను। మయుపూత పూసరి [illegible] ॥౨౫౬॥ అపూర్వ [illegible] నిబోలు ఆరిపనెనువు [illegible]। కస్తూరి తిలకము ఘనముగాదిద్ది ॥౨౫౭॥ [illegible] లనేత్రోలు [illegible]। [illegible] రేఖలు కొంచిదిద్దిరిగా ॥౨౫౮॥ [illegible] బోలు [illegible] డు। [illegible] వుంచిరి యొంట [illegible] మీరగను ॥౨౫౯॥ [illegible] భాసిల్లు సుందరికి। [illegible] మొలుసు [illegible] ॥౨౬౦॥ కప్పు [illegible] పిడియుంబు కరికి [illegible]। తల్లిగారు [illegible] సభకు [illegible] డు ॥౨౬౧॥ ఈరీతిగను బాల ఇంపుసొంపులు కులుక। [illegible] ముందరను వెడలె ॥౨౬౨॥ చెలికత్తెలిరుగడల చేతులూతగొంచు। నడచివచ్చిరి చాల సవరమంగగను ॥౨౬౩॥ [illegible] ఘల్లు ఘల్లను చు మ్రోవంగ। నడుగడుగనను ముద్దులొలకంగను ॥౨౬౪॥ హంసనడకలరీతి నతిబాలసుందరియు। అద్భుతనిలుచుండె అతివింత గాను ॥౨౬౫॥ పున్నమ చంద్రుడో పుష్పాకనిందమో। మనుని చేయు [illegible] కి

యోషాకలికియనగ ॥౨౬౬॥ సుందరంబైనట్టి సుదతియీరీతిని। తన తండ్రియొద్దనె తానునిలుచుండె ॥౨౬౭॥ నిలుచున్నబాలను నిండారగనుబిలిచి। తనతండ్రితొడలపై తగనుంచుకొనెను ॥౨౬౮॥ భూసురోత్తములెల్లపాలతిఅంగములుజూచి। మూర్ఛిల్లిరొకకొంత మూఢమతులగుచు ॥౨౬౯॥ అంతలోనటదెలిసి యింతినిపరికించి। తలయూచిరాజుతో తగగపలికిరిగా ॥౨౭౦॥ మాచిన్నిరాజునకు మీచిన్నిసుందరి। రతిమన్మధునకట్లు రమ్యముగనుండు ॥౨౭౧॥ ఈయంధమీచంద మీవన్నెచిన్నెలును। ఇద్దరికినొకరీతి దిద్దినట్లుండె ॥౨౭౨॥ ఈరీతిగనుపలికి ఇంతిహస్తముబట్టి। ఆయురాదిక రేఖలపుడు పరికించి ॥౨౭౩॥ ఐదువతనమును ఆబాలికకుజూచి। సంతానరేఖల చాలపరికించి ॥౨౭౪॥ సతికిపతిసంయోగ సంతసంబులుజూచి। సంతోషమునవారు సకియచెయివిడిచి ॥౨౭౫॥ రత్నాంగరాజుతో రభసమున బలికిరి। మీబాలహస్తంబు మేలుగానుండె ॥౨౭౬॥ మీసుందరినిఇపుడునూటిమారాజునకు। ఇప్పించకోరెద మొప్పగాననిరి ॥౨౭౭॥ అనియిట్లు బ్రాహ్మణులు వినయంబుగాబలుక। రత్నాంగరాజపుడు రాజసంబుగను ॥౨౭౮॥ ధర్మాంగరాజిపుడుధరణిలోపుణ్యాత్ము। యెరుగుదుము ఆమాట మరిచెప్పనేల ॥౨౭౯॥ మీరిటనుమాబాల మేలెల్లజూసితిరి। మీరాజునొమరుని మేముపరికించి ॥౨౮౦॥ చూచినపయిగదా సుందరినియిచ్చుట। లగ్ననిర్ణయమపుడు లలితంబుగానగును ॥౨౮౧॥ ఆరీతిగనుబలుక ఆచిన్నమ్మకంబైన। తనపురోహితులను తగనుబిలిపించి ॥౨౮౨॥ విప్రపుంగవులార విన్నారయొకమాట। మనచిన్నిసుందరినిమానుగానిపుడు ॥౨౮౩॥ తమరాజుసుతునకు తప్పకిప్పించుమని। ఆడగవచ్చిరియిదిగొ అవనిసురలిపుడు ॥౨౮౪॥ వారుమనబాలికమేలెల్ల జూచిరి। మీరిపుడుఆరాజుమేలుచూడుండీ ॥౨౮౫॥ ధర్మాంగదుండతడు ధరణీశులకుమేటి। గనుకవేగమె వెళ్లికనుగొనగవలయు ॥౨౮౬॥ మీరుచూచినవెనుక మేలుగామరిలగ్న। పత్రికలువ్రాసెదముపరమహర్షమున ॥౨౮౭॥ ఆరాజసుతునకు అందచందముజూచి। బుద్ధులనువిద్యలను శుద్ధులనుజూచి ॥౨౮౮॥ హస్తంబుపరికించి ఆయుస్సుపరికించి। నిర్ణయించుకమీరు నేడురావలెను ॥౨౮౯॥ తగనిట్లుసెలవిచ్చితమపురోహితునంపి। అచ్చటికివచ్చిన అవనిసురలకును ॥౨౯౦॥ ఘనము

గాకట్నాలు కడువేగఁజెప్పించి। సెలవిచ్చిపంపిరి శీఘ్రంబుగాను
॥౨౯౧॥ వారువీరుసుకూడి దారిబడినడచిరి। పెదపెద్దమజిలీలు
పెంపుతోఁజేతను॥౨౯౨॥ అతివేగముననడచి యానందమున వారు। కనకా
పురముఁజేరి కడువేగమునను ॥౨౯౩॥ రాజమంత్రులతోడ బ్రాహ్మణు
లు వచ్చుటను। చెవిలోన జెప్పిరి చేరి యాభటులు ॥౨౯౪॥ చెప్ప
గా నేరాజు తప్పక మూర్ఛిల్లి। కొంతదడవున లేచి చింతఁబడెఁగాక
॥౨౯౫॥ ఏమి సేయుదు మంత్రియే లోకమునజొత్తు। లోకమున నప
కీర్తి నాకువచ్చెనుగా ॥౨౯౬॥ పెళ్లికొడుకునువారు ప్రేమతోఁజూ
తురు।ఎవ్వరిని జూపింతు నీ వేళ నేను ॥౨౯౭॥ చింతనొందుచు
రాజువింతగాఁబలుకంగ। మంత్రిపుంగవుఁడపుడు మానుగాఁబలికె
॥౨౯౮॥ ఇంత మాత్రముచేత చింతయేమికెందుకు। నాకొడుకుఁజూపెదను
భూసురావళికి ॥౨౯౯॥ నాకొడుకు నేజూపి నెలతనిటు దెచ్చెదను। నీ
కింక మికి చింత నేడు రారాజా ॥౩౦౦॥ అనుచు దిగ్గునలేచి అతిసుంద
రాకారు। డైనట్టి తనసుతుని అపుడు పిలిపించె ॥౩౦౧॥ మేలుగా ము
స్తాబు వీలుగా జేయించె। రచ్చలోనుంపించె రాజసంబుగను ॥౩౦౨॥
చూడవచ్చినవారితోడుకొని రమ్మంచు। అరకాల నేపంపె అతిశీఘ్ర
మునను ॥౩౦౩॥ పంపగా నే వారుపరుగెత్తి పిలువంగ। భూసురులు వ
చ్చిరి భాసురంబుగను ॥౩౦౪॥ వచ్చిన వారిని వసనైన స్థలమందు।
కూర్చుండనియమించె కొంతతడవుండి ॥౩౦౫॥ మారాజు సుతుఁజూ
డమీరువచ్చిరిగనుక। చూడుండి బాలుని సుందరంబెల్ల ॥౩౦౬॥ విద్యల
బుద్ధులను వివరత్వము చాల। పరికించి చూడుఁడీ బాలునికమీరు
॥౩౦౭॥ చదువుసాములుమిగుల సంగీతసాహిత్య। చతురత్వములు
జూచి చెలిమినివ్వండి ॥౩౦౮॥ విద్యలందు సమము కొరతైన నుంటేను।
మారాజుకీవలదుమనవ నేమీరు ॥౩౦౯॥ అనియిట్లుతగుమంత్రి అను
కూలముగబలుక। వినిబ్రాహ్మణోత్తముఁడు వేడుకను బలికె ॥౩౧౦॥ ఓ
మంత్రిపుంగవా యేమనుమునీతోడ। మీరాజుకొమరునికి తీకేఁకా
దన ॥౩౧౧॥ అనుచు ఆబాలునిది అపుడు చెయిపట్టుకుని। హస్త రేఖ
లజూచి అనుకూలపడిరి ॥౩౧౨॥ ధర్మాంగదునిసుతుడు నిర్గుణ సుస్వరం
డతడు। మారాజుతోఁజెప్పి మనవచ్చెదము ॥౩౧౩॥ తిమ్మని మరు
గులులేక తీరైనసుందరిని। ఇప్పించవలెముఇంకబుచ్చకో బడియె ॥౩౧౪॥

ఆమాటకును మంత్రి ఆనందమున్నద్ది। వారితోడుత బలికె నేరుపు బరగను
॥౩౧౫॥ భూసురోత్తములార బుద్ధిమంతులు మీరు। మా రాజుగారిం
ట మాకమొక్కటి గలదు ॥౩౧౬॥ వారింటియిలువేల్పు వేడుగానున్నది।
లోకమున లేనట్టి యాకారమొప్ప ॥౩౧౭॥ ఆమాటకును మీరు యే
మంతురోయిక నా। చెప్పేను వినుడయ్య చిత్రమొక్కటి ॥౩౧౮॥
పేరైనవారైన బెండ్లికొడుకును పిలువ। పరదేశములకును పంపుట
యుతెలుగు ॥౩౧౯॥ కత్తికిచ్చాసము కట్టితానంపుకొని। సంభ్రమమును
తో రాక చక్రవర్తిగారు ॥౩౨౦॥ కత్తికిని కాంతకును కలుపుష్పతల
బ్రాలు। పోయించి తగ బెళ్లి చేయింతురపుడు ॥౩౨౧॥ పిదపవంశమునం
దు తీరు ఈలాగుండె। వారేమియందురో మీరాజుగారు ॥౩౨౨॥ ఇలు
వరసనడువళ్లు ఇలలోన నెవ్వరైన। తప్పించజాలరు ఎప్పటికైనన
॥౩౨౩॥ మీరాజుగారితో మేలుగా మామాట। యింగితముగ పలికి యీ తె
రగుల్లజెప్పి ॥౩౨౪॥ మిగుల నేర్పున మీరు మేదినీపతితోడ। సంతసంబు
న జెప్పి సముహూర్తము లెయు ॥౩౨౫॥ తగిన కార్యంబులు మిగులసమకూ
రినను। పుణ్యంబు గలదను చుబుధులు జెప్పెదరు ॥౩౨౬॥ ఈ కార్యమం
తయు ఇకను మీవలన। మరి వేగ కావలెను మాటలింకేసి ॥౩౨౭॥ మం
త్రిపుంగవుడిట్లు మాయపలుకులు బలుక। విని గమ్మనుండిరి విప్రపుంగ
వులు ॥౩౨౮॥ కట్నంబులను ఇచ్చి ఘనవస్త్రములనిచ్చె। భూసురు
లకావేళ ఆజ్ఞ నీరగను ॥౩౨౯॥ రాజమంత్రులయొద్ద సభనున్న సెల
వంది। తిరిగి చనుదెంచిరి మరి వారి పురికి ॥౩౩౦॥ మార్గోక్తప్రకారమునను
మరి వేగమే చేరి। రత్నాంగ రాజుతో రాజసంబుగను ॥౩౩౧॥ ఓరా
జదేవేంద్ర బ్రహ్మగారు మీ సెలవు। శిరసున ధరియించి శీఘ్రంబుగాను
॥౩౩౨॥ కనకాపురముజేరి ఘనుడైన ధర్మాంగ। రాజు నేమముతోడ తేజ
ములరగను ॥౩౩౩॥ ఆ రాజుకొమరుని అతిసుందరాకారు। వైడనట్టి
బాలుని ప్రపుడు నంటిమిగా ॥౩౩౪॥ విద్యలకు విజయించు బుద్ధులకు బృ
హస్పతి। పిల్లజాలక యింపైనట్టి పొందెనతడు ॥౩౩౫॥ మన్మథాకా
రుండు మరి చెప్పగా నేల। ఆ పాటి బాలుండు అవనిలో లేడు ॥౩౩౬॥
సవిధంబునన్నైన నీపుడు మనసుందరిని। ఇచ్చుటమంచిదియెంచిమూడగ
ను ॥౩౩౭॥ అన్నిబాగున్నవి భువనిలో లేనట్టి। పిల్లతో కటివారింట వేరు
గానుండు ॥౩౩౮॥ పేరైనవారైన బెళ్లికొమరుని వారు। పరదేశములకు

నుబంపకుండుమురు ॥౩౩౯॥ కత్తికేబాసకము కట్టించుకొని వేగ। సకల సంభ్రమములు. చాలగాతలిర్చ ॥౩౪౦॥ కత్తికకాంతపసను కర ముప్ప తెల్లబ్రాహ్మణులపోయిం చితగవెళ్లి నేయుంచుపోవారు ॥౩౪౧॥ ఈవిత్రము యుం ట యువరుసవునిపలికి। మరిమరియుతమతోడ మనవి చేసికొనిరి ॥౩౪౨॥ ఇలువరుసనడువప్లు ఇంటిలో నెవరైనా। తప్పించ వాల్లకును బ్రహ్మమురుగా ॥౩౪౩॥ ఘనము గాతమపు ఘనచిత్తముందున। చింతించి వేగమే సెలవుఈవలెను ॥౩౪౪॥ ఈశ్రీబ్రాహ్మణులు నేయన్నిబలు కంగ। ఆరాజుదేవేంద్ర డంతగంగమున ॥౩౪౫॥ కమలాపుత్రింపించిగ్రహణ్నానుపలికెను। విప్రపుంగవులార. నయ్యసియ ॥౩౪౬॥ రాజు లరారాజురాజు ధర్మాంగుండు। అరాజుతోనయ్య యందు టేమేలు ॥౩౪౭॥ నడువడియెల్లునా వారితో చినమాట। సుందరిసిఇచ్చుట సూటి చేయుడయె ॥౩౪౮॥ అనుచుమంత్రిలపిలిచి ఆలోచనలు చేసి। నిర్ణయపుజాబు సీసుగారాసె ॥౩౪౯॥ ఆజాబు ప్రేమించిచటధ ర్మాంగుండు। తనమంత్రిసేనాని ఘనము గాబలికె ॥౩౫౦॥ నిర్ణ యపుజాబులు నేడుమనకపవచ్చె। లగ్నము నేర్పరిచి లగ్నపత్రికను ॥౩౫౧॥ పనిబట్టిలువారియుండి పంపించమురవే। తనపుసేనకమనము తలిరపోవలెను ॥౩౫౨॥ అనుచుబ్రాహ్మణులతో నతివేగమునసెను। పక్షిసలగ్నంబు పరికింపుడనగా ॥౩౫౩॥ భూసురోత్తములెల్ల పొం దుగానమిగూడి। పంచాంగము విప్పి పరికించిరపుడు ॥౩౫౪॥ కా ర్తీకమాసమున కమలపక్షపంచమి। గురువారమునందు శుభల గ్నంబు ॥౩౫౫॥ చిత్తనక్షత్రంబు చెప్పుచున్నది। చంద్రతారా బలముచాలబాగుండె ॥౩౫౬॥ వేధకార్తీకము తెల్ల మాదమునపరికిం ప। మనమునహూర్తంబిది మంచిదేయనుచు ॥౩౫౭॥ విప్రులారా జుతో వేడుకను జెప్పంగ। అప్పుడేవారి పరిఆశ్చర్యము ను ॥౩౫౮॥ తి థివారనక్షత్ర విధులెల్ల వ్రాసిరి। లగ్నరాసులుచాల రాజసంగతిని ॥౩౫౯॥ రాజు గారీరీతి లగ్నపత్రికబంపి। అలరగాతను పెళ్లి యత్న మునసుండె ॥౩౬౦॥ రత్నాంగరాజచట లగ్నపత్రికజూపి। తమవారి తోజెప్పితత్క్షణముతేచి ॥౩౬౧॥ తనమంత్రిసేబిలిచి తత్క్షణము మనపురము। ముస్తాబు చేయుమని ముందు సాటించె ॥౩౬౨॥ తమ

వాతమీరలు తను పెళ్లి యత్నముకు। తగినబందోబస్తు తగ చేయవలెను
॥౩౬౩॥ లగ్నంబు దగ్గియుద్యోగ రథ సముగనతి వేగ। పందిళ్లు పాలు
పరగ వేయించుము ॥౩౬౪॥ చుట్టాలకును వేగ శుభ రేఖలె వ్రాసి। మన
సకలయత్నములు మరియుండగాను ॥౩౬౫॥ ఆ రాజమంత్రులు అతి
యత్నమున నుండి। అచట ధర్మాంగుండు సామంత్రివరుడు ॥౩౬౬॥
చుట్టాలబంధుప్రల సూటిగా రప్పించి। పెళ్లియత్నము నపుడు వే
గ చేయించె ॥౩౬౭॥ పురమును శృంగారించి పాలుపొందనొకవింత। మా
మేళ తాళాలు మానుగా నూర్చె ॥౩౬౮॥ ము. దుత్తగా డీసి పొందుగా
డేరాలు। వేయించుమని పంపె వేకొండరిని ॥౩౬౯॥ ఆపుడు
అంబారీలు అద్దాలు గట్టించి। చుట్టాల కొప్పించె సూటిమీరగను
॥౩౭౦॥ సొగసైన మంగోప్ప జున్నతి గుఱ్ఱాలు। వేల కొ
లదిగముందు వేగ నడిపించె ॥౩౭౧॥ అందలంబుల నుంచి పొందైనపా
లకీల। ముందొందరికిం చ్చె మానుగా నపుడు ॥౩౭౨॥ పాలకీ మేనాలుల
క్షులు వేలచ్చె। జంపువుల నడిపించె బాగుమీరగను ॥౩౭౩॥ సింహాత
లాటముల ... చె తోల్లకును। ఆగపల్లకివారు అప్పుడు డప్పించె
॥౩౭౪॥ తనూచే కర్తికిని తగస్నాన మాడించె। ముత్యాలబాసికము
ముదుపుగా ... ॥౩౭౫॥ పట్టుపరుపుల మీద పల్లకీలోనుంచి। సిందూ
రతిలకంబు ... నుంచిరిగా ॥౩౭౬॥ భేరీడమామీలు పెద్దబూరలు
మోగి। ... నేనాదు తలిరించిరపుడు ॥౩౭౭॥ ఈ తెల్ల లవా
రుఇరు బాగులను గొలువ। తురుపు గుర్రము చుట్టు మారినడువగాను
॥౩౭౮॥ దొరలు సామంతులు బిరుదు గొడుగులుబట్ట। మన్నె రా
జులపముజు ... చుట్టు నడువ ॥౩౭౯॥ ఈరీతి పెండ్లికి ఎలమిగా బం
పించి। తనమంత్రితో ఇట్లె ధర్మాంగదుండు ॥౩౮౦॥ నీ సేపు ...
జ్ఞయు నేడు గన బడుగాను। ఇంతని దేవ లెనుఇక జెప్పనేల ॥౩౮౧॥
మంత్రికిని రాజిట్లుమరి సెలవులివ్వంగ। సెలవందయామంత్రి వెల
మిగానపుడు ॥౩౮౨॥ అద్దాలపల్లకిని ఆపుడుతా గూచుండి। తలిరిం
చుకొని వెళ్లె తనకర్తినపుడు ॥౩౮౩॥ పెదపెద్ద నజిరీలు పెంపుగా న
డిపించి। మరి వేగముఁ జేరె మాణిక్యపురము ॥౩౮౪॥ పట్నంబు
పైగాను పట్టుసెమేనాలు। వేయించె జనమెల్ల వీలుగా విగిరి ॥౩౮౫॥
పెళ్లివారల రాక పేరైన రత్నాంగ। రాజుగారికి కబురు రావే

గబంప ॥౩౮౬॥ ఆకబురు వినగానె అతి వేగమున రాజు।
తనమంత్రి వరులను తగబిల్వనంపి ॥౩౮౭॥ పెళ్లివారికిమీరు ప్రేమ
తోనెదురేగి। వేగవోయుకరండివిడిదికివేళ ॥౩౮౮॥ అనిరాజు చెప్పంగ
ఆమంత్రివరులపుడు। సకలసంపదలతో చాలవేంచేసి॥౩౮౯॥ పెళ్లి
వారిని చాల ప్రేమతోమన్నించి। విడిదిలోనికివారు వేగరమ్మనగ
॥౩౯౦॥ ఆమాటకనువారు అతివేగమునలేచి। భేరీమృదంగాలు భో
రుమనిమ్రోవ॥౩౯౧॥ తమ్మటంబులుబెద్ద తాసమర్పాలును। రమ
డోళ్లుడక్కీలు రభసమునమ్రోవ ॥౩౯౨॥ ఇన్నివాద్యంబులును పక
మైచెలగంగ। తళ్కుంచికొనివచ్చె తగకత్తినపుడు ॥౩౯౩॥ భోరునును
నాదంబు ఘోరముంగ పురినిండె। అప్పుడాపురజనులు ఆనందముగను
॥౩౯౪॥ పెళ్లివారలరాక ప్రేమతోజూడంగ। తమగృహంబులు వె
డలితత్తరంబుగను ॥౩౯౫॥ చెంగావిచీరెల చెంగులెపిడంగ। రవిక
ముడులునువీడ రభసంబుగాను ॥౩౯౬॥ కొప్పులేపిడంగ కుచముల్లా
డంగ। నడుములేయసియాడనవకమలరగను ॥౩౯౭॥ పయ్యెదలుజా
రంగపరుగెత్తివచ్చిరి। కాళ్లనందెలుఘల్లు ఘల్లుమనగాను ॥౩౯౮॥
ఆవచ్చుస్త్రీలను ఆపెళ్లివారపుడు। కళ్లుకరువులుదీర గనివారలంరి
॥౩౯౯॥ మాణిక్యబొమ్మలో మరునిపూములుకులో। వీరియందము
జూడ వింతయేయనిరి ॥౪౦౦॥ ఈలాటియింతులు ఇటనుండగాబోలు।
మాణిక్యపురమని మరిపేరుగలిగె ॥౪౦౧॥ పేరుకన్నను మిగులంతీరుగ
నపుడుచుండె। పట్నంబుపడతులు పరగనొకరీతి ॥౪౦౨॥ ఈరీతిగా
పెళ్లి వారంతభ్రమపొంద। పల్లకీచుట్టున పణతులనుమూగి ॥౪౦౩॥
పెళ్లికొడుకునుజూడ ప్రేమతోవారలు। ఒకరిమీదను ఒకరువంగి
చూచుచును ॥౪౦౪॥ అటుతిరిగియిటుతిరిగి యెటుతిరిగిచూచినను। క
న్పించబడెవారి కండ్లకంతటను ॥౪౦౫॥ ఇదియేమియోయక్క యిది
యేమిచెల్లెలా। కత్తికేబాసికముగట్టినారక్క ॥౪౦౬॥ ఇదియేమిమా
యమోయిదియేమిచిత్రమో। పెళ్లికొడుకేలేక పెళ్లియెట్లగును ॥౪౦౭॥
ఈలాటి పెళ్లిళ్ల నేలోకమున్నైన। కనలేదు వినలేదు కలికిభువిలోన
॥౪౦౮॥ ఒకరి మొగములనొకరువంతలటంజూచుకొని। తమలోనతమ
రిట్లుతలపోసికొనిరి ॥౪౦౯॥ అందులోనొకప్రౌఢ అందరినివినుమను
చు। వారితోడనుబలికె నేరుపలరగను ॥౪౧౦॥ వనితలారామీరు ఒ

స్త్రీగాన సరస్మ। ఇదిమాయపెండ్లియే యిదినిజముగాదు ॥౪౧౧॥ ఎంత
జేసినసూయి యిలపతులు చేతురు। పాపకార్యంబులకు పాలుబడు
దురు గా ॥౪౧౨॥ పూర్వకథలనుమీకు బాగుగాజెప్పెదను। వినర
మ్మన్నీయంత వీనులలరగను ॥౪౧౩॥ పుడమిలోప్రఖ్యాతి పురుషుండ
ను రాజు। మాయజూదంబాడి మహిమగల్పించి ॥౪౧౪॥ పతిభార్యలెద్దర
కు పటమొకటికట్టించి। నలరాజు నేపంపె నాడుఅడవులకు ॥౪౧౫॥
రాజులరారాజు రాజుదుర్యోధనుడు। కపటజూదంబాడికసికము లేక
॥౪౧౬॥ పంచపాండవులను పంపించిఅడవులకు। పదునాలుగేడులు
పంపెనాతేడా ॥౪౧౭॥ శ్రీరామచంద్రుండు సీతనువెదకుచు।
పొందియుండియు వాలిద్రుంచెనా లేదా ॥౪౧౮॥ తమలంకగుట్టుతత
గరామునకుజెప్పి। అన్ననుజంపించె ఆవిభీషణుడు ॥౪౧౯॥ శనిరాజుమా
య చేసునా హరిశ్చంద్రుని। సకలబాధలుబెట్టి జగతిలో పలను ॥౪౨౦॥
ఈలాగునొకవనిత యిల సాటువలు చెప్ప వరియొక్క చెలిపలికె మా
నుగానపుడు ॥౪౨౧॥ నగవారమాయలనె నగుప జెప్పితివిపుడు। ఆడవా
రలమహిమనత్తివిన్నావా ॥౪౨౨॥ మగనిసెలవునకుంతి మునివెంటము
గ్గురికి। పెళ్లియుగాటకమునుపె కన్నెనొకమనువు ॥౪౨౩॥ అతిపతివ్రతలం
టకవనిలో జెప్పెదరు। ఆద్రౌపది పూర్వకథలు ఆలించలేవా ॥౪౨౪॥ పంచపాం
డవులకు పడతిద్రౌపదియనగ। నొక్కతె మునిపెనటవసితవినలేదా
॥౪౨౫॥ ఘనపతివ్రతలంచు జనులు బొగిడెదరిపుడు। భారతముపురె
పుడు పరికించలేవా ॥౪౨౬॥ కన్యప్రాయమునాడు కాంతమందోదరి। ఆ
వాలితోపొందె అంగదునిగనెను ॥౪౨౭॥ తరువాత రావణునకు తగ
భార్యాయెను। వారికప్పులుబట్టు వశముగాదురి ॥౪౨౮॥ గౌతము
ని భార్యయహల్య పాతివ్రత్యము ఇంద్రునిగూడెనే యింకవినలేదా
॥౪౨౯॥ పరపురుషునింటనే పదినెలలుతానుండె। మగడియయోధ్య
ల [illegible] ॥౪౩౦॥ కాపురంబులు చేసిరనెనులవకుశులను। చి
[illegible] సీతాదేవి ॥౪౩౧॥ పంచకన్యలు వారలెంచగ
[illegible] చెప్పగలరా ॥౪౩౨॥ ఈలాగునొకవనిత
[illegible] మరియొక్కకాంత [illegible] మానుగాబల్కె ॥౪౩౩॥
[illegible] వారిపరసలు లేవువనిత
[illegible] బట్టి ఒప్పునునసాక్షరి। అన్నైన

కృష్ణుని అప్పుడు పెళ్లాడె॥౪౩౫॥ అవనిలో ప్రఖ్యాత అపుడు రాధాదేవి।
అల్లుని పెళ్లాడె లలితవర్ణోపినవే॥౪౩౬॥ కోమరొప్పశిష్యుని గూడదనకను
తార। చంద్రుని గూడెనది చెలియవినలేదా ॥౪౩౭॥ ఈలాటివరుస
లు ఇలపతులయింటను। మరి పెక్కులున్నవి మాటలికనేటికి ॥౪౩౮॥
అనుచు పురజనులపుడు ఆవలీపలబలుక। తలిరించుకొనివచ్చె తగకత్తి
నపుడు ॥౪౩౯॥ పైరైనవిడిదిలో పెళ్లివారినిడెంచి। రత్నాంగధరుడ
పుడు రాజసంబుగను ॥౪౪౦॥ రత్నాలపీటలను తగువరుసవేయిం
చి। వెండిఆకుటాకులు వేయించిరపుడు ॥౪౪౧॥ పిండివంటలుమిగుల
పైరైకపూరకలు। పచ్చళ్లునడియాలు హెచ్చుగాదెచ్చె ॥౪౪౨॥ సన్న
నియున్నములు చాయపప్పులునెంచి। సకలపదార్థములు చాలవడ్డిం
చె ॥౪౪౩॥ పెళ్లివారిని వేగ పిలుచుకొనివచ్చిరి। కాళ్లకునీళ్లిచ్చి
కావించిబొట్లను ॥౪౪౪॥ కూర్చుండనియమించె కొదువేమిలేకుండ।
పంక్తి పంక్తికి దిరిగి పరికించిచూచి ॥౪౪౫॥ నేతులేమరి తెచ్చి చేతుల
నుదగజారె। వడ్డించిరొకకొంత వసితలందరను ॥౪౪౬॥ ఆరీతివడ్డిం
ప నారగించుచునుండిరి। ఆ పెళ్లివారంత ఆనందముగను ॥౪౪౭॥ ప
సిడిపళ్లెంబుల పణతులే తెచ్చిరి। మారువడ్డనసేయ మరిపదార్థ
ములు ॥౪౪౮॥ గురుసు చంబుల పైట కొంగులే దిగజారె। పంక్తి పంక్తి
దిరిగి పణతులందరును ॥౪౪౯॥ తేలింపు సోలింపు వాలుచూపుల
తోడ। పసిడిపళ్లెంబుల వడ్డించిరపుడు ॥౪౫౦॥ ఓరచూపులతో
డ జారుకొప్పులతోడ। వలపులుట్టిపడంగ వడ్డించిరపుడు ॥౪౫౧॥
తప్తకాంచనకాంతి దళుకొత్తు మేనులతో। మెరుపుతీగెలలాగు వెలసి
దాసులు ॥౪౫౨॥ వారిపన్నెలుజూచి వారిచిన్నెలుజూచి। మతి
భ్రమసు చెందిరివారి పెళ్లివారు ॥౪౫౩॥ ఒకటికావలసి వేరొకటడి
గ్గనబోయి। మరియొకటి తెస్తానిమరిపిల్తురపుడు ॥౪౫౪॥ ఏమికావ
లెననుచు ఇంతులుసుడుగంగ। మరియేమిలేదంచు నగుచు బెదురుదురు
గా ॥౪౫౫॥ మొగమును జూడంగ ముచ్చటలతో చాల। పనిలేక పిల్తు
రాపద్మగంధులను ॥౪౫౬॥ సరససల్లాపముల చాతుర్యములతోడ।
సకియలతో గూడిమాటలాడుదురు ॥౪౫౭॥ రత్నాంగునియింట ర
త్నంబులున్నట్టి। తళతళత్తళ మెరయు తరుణీలొప్పుచును ॥౪౫౮॥
ఈరీతివడ్డింప నెలమిగావారి పెండ్లి। వారంత తృప్తిగా ఆరగించిరిగా

॥౪౫౯॥ ఘుమఘుమ్రుఘుమ్రుమని త్రేన్చిగ్రుక్కున లేచి। చేతులేగడిగి గ్రచె
లగివచ్చిరిగా ॥౪౬౦॥ పసిడిచెంబులనీళ్లు పణతులేవడ్డింప। హస్త
ములు గడిగిరి అతివింతగాను ॥౪౬౧॥ రతనాలపళ్లెములరాజు రత్నాం
గదుడు। విడియంబులందించె వేగమందరకు ॥౪౬౨॥ తరువాతనారా
జుతడవుసేయక వేగ। కాళ్లగోళ్లను మొదలుగల కార్యములను ॥౪౬౩॥
అతి వేగ చేయించి అప్పుడొప్పుగ పెళ్లి। వారికే కబురంపె కోరికలుమీర
॥౪౬౪॥ సందెలగ్నముగనుక మరిజంపుసేయక। తలిరాకరావలెనంచు
తగకబురులంపె ॥౪౬౫॥ కబురువినివారలు కడువేగమున లేచి। ప
దివేలదివిటీలు పరగవెలిగించి ॥౪౬౬॥ పెళ్లిపల్లకియపుడు ప్రేమ
తోనెత్తిరి। భేరీమృదంగాలు భోరుమని మ్రోవ ॥౪౬౭॥ చె
ప్పశక్యముగాని చక్రంబులేకాల్ప। చిచ్చుబుడ్లేయెగసె చిత్రంబు
గాను ॥౪౬౮॥ ఆకాశమునదూసె అవలదూసెనోయనగ। రివ్వలే
యెగిరెను రువ్వుమనగాను ॥౪౬౯॥ ఇమ్ముగాపదివేలు కొమ్ములేగా
లెను। పూలవానను బోలి పొలుపుమీరగను ॥౪౭౦॥ మరితెరిపిలేన
ట్టి మహా తాబలును గాత్ర। పురమంత జనుపట్ట పగలుగానపుడు ॥౪౭౧॥
బుల్లకట్టులమీద భాసిల్లగను మేజు। వాణీలుచేసిరి వారకాంతలును
॥౪౭౨॥ సకలసంభ్రమముల శంఖాలుపదివేలు। తలిరించితెచ్చిరితగ
కర్తినపుడు ॥౪౭౩॥ నీటుగాపురజనులు నివాళ్లిబట్టంగ। వరహాలు
మొహరీలు వరుసనిచ్చిరిగా ॥౪౭౪॥ ధర్మాంగమండన్న ధరణిలో ప్ర
ఖ్యాతి। పొగుడనిప్పించె పురజనులకపుడు ॥౪౭౫॥ ఈరీతిగానిచ్చి
యొలసింగామరిసింహ। ద్వారంబువాకిట కోరికలుమీర ॥౪౭౬॥ పే
రైనరతనాల పెళ్లియరుగులమీద। పసిడపీటలువేసి బాగుమీరగను
॥౪౭౭॥ కర్తినచటనుఉంచి కడుహోమములుచేసి। శాస్త్రపద్ధతి
విధులు జరిగించిరపుడు ॥౪౭౮॥ కర్తితరపునమంత్రి కర్తవ్యమునకును।
శతమానమేగట్టె చెలియమెడనపుడు ॥౪౭౯॥ కర్తిచేతబుట్టి కర
మొప్పముత్యాల। తలబ్రాలబోసెనుతగమంత్రియపుడు ॥౪౮౦॥ పెళ్లి
కూతురుచేత ప్రియముగాముత్యాలు। కర్తికివేయించి కాంతలందరు
ను ॥౪౮౧॥ వారితరపునవీరు వీరితరపునవారు। దోసిళ్ల తలబ్రాలు
పోసిరావేళ ॥౪౮౨॥ ఈరీతితలబ్రాలు యింపొంపవేయించి। చుక్క
జూపించి చెలిసుందరికినపుడు ॥౪౮౩॥ అయిదురోజుల పెళ్లి అగుచు

రుసతప్పకను పెళ్లిచేసిరివారు ప్రఖ్యాతిగాను ॥౪౮౪॥ కొట్టకొస
రోజున నాగవెల్లియుజేసి। అపుడువసంతాలు అతిమోదమునను
॥౪౮౫॥ వారిమీదనువీరు వీరిమీదను వారు। జల్లులాడిరివెంతొసరస
ములరగను ॥౪౮౬॥ ఈరీతిగను పెళ్లి అయిదురోజులుగడువ। తరు
వాతనామంత్రితగపయనమాయె ॥౪౮౭॥ రత్నాంగరాజపుడు రాజ
సంబరరంగ। కట్నంబులిప్పించెఘనమంత్రికపుడు ॥౪౮౮॥ సొగసైన
త్రైలోక్య సుందరికినప్పుడు। దాసదాస్యాదులను తరుచుగానపుడు
॥౪౮౯॥ పాడిమొదవలుగూడ పదివేలుఇప్పించె। గుర్రాలుయేనుగు
లుగొప్పగానిచ్చె ॥౪౯౦॥ మొహరీలునూడలు కోరినట్లుగనిచ్చె।
సుందరికినావేళసూటిమీరగను ॥౪౯౧॥ తల్లిగారునుచాల తనచిన్న
సుందరికి। బుద్ధులుచెప్పంగ బూనెనావేళ ॥౪౯౨॥ నాతల్లినాయ
మ్మ నాముద్దుబాలరో। నాచిన్నిరత్నమా ననుగన్నతల్లి ॥౪౯౩॥
చిన్నారిపొన్నారి చిన్నిముద్దులగుమ్మ। ననువిడిచివెళ్లెదవా నాతల్లి
కాసా ॥౪౯౪॥ అత్తమామలమాట అడుగుదాటగరాదు। పొరిగిళ్ల
కెన్నడునుబోరాదుసుమ్మి ॥౪౯౫॥ వదినెమరదళ్లెల్ల వావివరుసలచే
త। ఏమాటలన్ననుఎదురాడబోకు ॥౪౯౬॥ మరుదులును భావలును
మరిహాస్యములుజేయ। చిన్నబోరాదమ్మచిన్నారిచిలుక ॥౪౯౭॥ పు
రజనులుఎవరైన పాలతిజూడగరాను। ఎమరేగరాదమ్మ ఇమిడియుండ
గవలెను ॥౪౯౮॥ పతికన్నముందుగా పవ్వళించగరాదు। పతిదైవమ
నిచాలభావించవలెను ॥౪౯౯॥ సూర్యోదయముద్దాక సుదతిపండ
గరాదు। పలువిచ్చిపలునూరుబలుకంగరాదు ॥౫౦౦॥ పతికన్నముందు
గా సతిభుజింపగరాదు। పతిమాటకునుమారుపలుకంగరాదు ॥౫౦౧॥
మాకుఅపకీర్తులు మరితేకఓయమ్మా। ఖ్యాకుకీర్తులుతెమ్ము మాచిన్ని
చిలుక ॥౫౦౨॥ సొంపుగాత్రైలోక్య సుందరీనామము। లోకవాడి
కసుమ్మాలోలాక్షినీకు ॥౫౦౩॥ వాడికలుపోకుండ వసుధలోనీపాటి।
స్త్రీలకన్నను మిగులవెలుగనుమమ్మ ॥౫౦౪॥ పుట్టిల్లుఎరువమ్మపొలతులకు
ధరలోన। అత్తిల్లునిత్యంబుఅబలలకునిజము ॥౫౦౫॥ ఈరీతిగనుబుద్ధి
ఇంపొందజెప్పుచును। మంత్రితోబలికిరి మానుగానపుడు ॥౫౦౬॥ ఓ
మంత్రిపుంగవా వరగుణధీరుండ। నీమాటనమ్మిమా నెలతనిస్తిమిగా
॥౫౦౭॥ మీరాజుమీయయ్య మీపెళ్లికొడుకును। మేముచూడగలేము

నీవ హత్త్వమున॥౫౦౮॥ అదిగాకసుందరిని అప్పగించితిమిప్పు। ఇం
దనుకమాపట్టియిపుడుమీపట్టి॥౫౦౯॥ మీరాజుగారితో మీఅయ్యగారి
తో। మామనవిగామీరు మళ్లిచెప్పండి ॥౫౧౦॥ ముద్దరాలీబాల బు
ద్ధులేమెరుగదు। గనుక నేలాగైన గడుపుకొండనుము॥౫౧౧॥ ఆమం
త్రిచేతిలో అబలహస్తము పెట్టి। అప్పగించిరివారు అతిశాంతగాను
॥౫౧౨॥ వాలుగన్నులనీరు వరదలైపారంగ। తలిదండ్రులకుచాలదం
డములుబెట్టి ॥౫౧౩॥ తగుపెద్దలకునెల్ల దండంబులనుబెట్టి। అత్త
వలందరియొద్ద అపుడుసెలవంది ॥౫౧౪॥ ఆవలివలచెలులు హస్త
ములుబట్టుకొని। తీసుకునివచ్చిరి దేవిడీవరికి ॥౫౧౫॥ రత్నాలపల్ల
కిలో రమణిగూర్చుండెను। బంగారుబొమ్మవలె భాసిల్లెనపుడు
॥౫౧౬॥ అరుణవర్ణములతో అతివసుందరికపుడు। అంపకముచేసిరి
ఆతల్లిదండ్రి ॥౫౧౭॥ భేరీమృదంగాలు ఘోరుమనిమ్రోవంగ। త
ర్లించెనావేళ తగమంత్రివరుడు ॥౫౧౮॥ కత్తిపల్లకీముందు కాంతప
ల్లకివెనుక। నడిపించెనావేళ నాడెమలరగను ॥౫౧౯॥ అంతీంతమ
జిలీలు వింతగానడిపించి। శీఘ్రముగతనపురము చేరువకునేగె॥౫౨౦॥
పెళ్లివారలరాక ప్రేమతోడనువారు। తగజాబులంపిరి ధర్మాంగ
డునకు ॥౫౨౧॥ ఆకబురువినగానె ఆనందమునుబొంది। తగినసంభ్ర
మముతో ధర్మాంగదుండు ॥౫౨౨॥ ఎదురుగావేంచేసి ముదమొ
ప్పకుంతీరిని। అతిమన్ననలుచేసి హితవుమీరగను ॥౫౨౩॥ ఓమం
త్రిపుంగవా ఓకీర్తిగుణధామ। సుందరినిదెచ్చితివిమేటిమీరగను॥౫౨౪॥
నీసేర్పుప్రజ్ఞయు నేడుగనబడులాగు। చాలనిటుదెచ్చితివిబాగుమీరగ
ను ॥౫౨౫॥ మంత్రిపుంగవుడిట్లు మన్ననలుగాంచి। మరిమంచిదే
యంచు మంచిదేయనుచు॥౫౨౬॥ సకలసంభ్రమయుక్తి సానిమేళా
లతో। త్రైలోక్యసుందరినీ తీసితెచ్చిరిగ ॥౫౨౭॥ పెళ్లికూతురున
పుడు ప్రియముతోచూడగను। కనకాపురపుప్రజలు కలువరముపడి
రి ॥౫౨౮॥ పడుచుతేచుచువారు పరుగెత్తివచ్చిరి। పసిడిబొమ్మలలా
గు భాసిల్లగాను॥౫౨౯॥ పురజనుల్లుఈరీతి ముదిచుట్టుకొనినడువ। తీ
సుకొనివచ్చిరి దేవిడీవరికి ॥౫౩౦॥ ఎరపచ్చనొన్నలు ఇంతులేడుగద్దు
డిని। సారవేసిరివారు బాజుబాజులను ॥౫౩౧॥ సొగసైనత్రైలో
క్య సుందరికపుడు। చేతులూతలనిచ్చి చెలులుదెచ్చిరిగా ॥౫౩౨॥

మెరుపుమెరసినలాగు మెంతవెడలెనుగా। పల్లకీలోనుండి భామవిం
తగను ॥౫౩౩॥ చూడవచ్చినయట్టి సుదతులకందరికి। వ్యతిభ్రమము
జెందెను మరిచెప్ప నేల ॥౫౩౪॥ జిగ్గనకళ్లకు చీకట్లుగప్పెను। చూ
డజాలకవారు సొమ్మసిల్లిరిగా ॥౫౩౫॥ ధైర్యంబులందుకుని తమలో
నతమారపుడు। వర్ణింపవొడగిర వనితనంతటను ॥౫౩౬॥ ఇదియేమి
యోయక్కా యిదియేమిచెల్లెలా। ఈలాటిసుందరము ఎన్నడెరుగ
ముగా ॥౫౩౭॥ తీర్చివ్రాసినయట్లు దిద్దిచెక్కినయట్లు। ఈబాల
సౌందర్యమింపొందుచుండె ॥౫౩౮॥ ముల్లోకములయందు ముఖ్యసుం
దరియనగ। నామముంచినవారునాకేశచంద్రుల్ ॥౫౩౯॥ పేరుకన్న
నుమిగుల తీరుగానున్నవి। ఈరూపమీరేఖ ఇపుడుచూడగను ॥౫౪౦॥
ఈబాలశృంగార మింపుగజూడంగ। యతులకైననుగాని మతులుబో
వటవే ॥౫౪౧॥ సుదతిరోయీబాల సౌందర్యమునుజూచి। సన్యాసి
యైననుసంసారిగాడె ॥౫౪౨॥ ఈవన్నెయీచిన్నెయిపుడుపరికింపం
గ। అవధూతలైనను ఆసపడరటవె ॥౫౪౩॥ నెలతరోయీబాల
యేతీరుజూచినను। జడలవారికిగూడ చెడిపోవుమనసు ॥౫౪౪॥ పాల
సాలన్నుజూపితే పురుషులసుభువిలోన। ప్రీతిపుట్టునిజము పేదలకు
నైన ॥౫౪౫॥ ఈబాలచందంబు ఇపుడుజూచినయట్టి। స్త్రీలకేభ్రమ
పుట్టె చెప్పసిగ్గను ॥౫౪౬॥ ఇంతచక్కనిబాల యేయింటనుండి
నను। కిరువెందుకుండును మరివారికెల్ల ॥౫౪౭॥ యెన్నెన్నిజన్మాలు
యికమనమెత్తినను। ఈలాటిసుందరినిఇకజూడమమ్మ ॥౫౪౮॥ మన
రాజుకొడుకును మనముచూడగలేదు। కోడలునుజూస్తిమికోరికలరగ
ను ॥౫౪౯॥ ఆరీతిపురజనులు ఆశ్చర్యముగబల్కుక। సొగసైనత్రైలో
క్యసుందరియెయపుడు ॥౫౫౦॥ అత్తగారికిమ్రొక్కి అతిభక్తిమీరంగ।
మరిపెద్దలకుమ్రొక్కె మానుగానపుడు ॥౫౫౧॥ మ్రొక్కగానేయత్త
ముదితకౌగిటజేర్చి। కోడలినిముద్దాడి కొంతదీవించె ॥౫౫౨॥ అ
లయరుంధతియట్లు అయిదువతనముగలిగి। వసుధలోనిప్పుడు వర్ధి
ల్లుమమ్మ ॥౫౫౩॥ శచిదేవియింద్రుని చందమునవర్ధిల్లి। పుత్రసంతా
నంబు పొందుదువుగాత ॥౫౫౪॥ గౌరీశులనుబోలి మీరు మైత్రిగలిగి।
వర్ధిల్లవలెనమ్మ వసుధలోపలను ॥౫౫౫॥ అమ్మిణిదేవియును [illegible]పుడు
దీవెనలిచ్చి। కోడలినితీసికొని వేడుకనుజననియె ॥౫౫౬॥ అప్ప[illegible]లుని

ల్లుఅంతఃపురముచేర। ఎవరియిల్లకువారు పగిరంతటను ॥౫౫౭॥ తను వాతసుందరియు తగభక్తిమీరంగ అత్తమామలయొద్ద అనుకూల యయ్యె ॥౫౫౮॥ తల్లిచెప్పినకన్న తగినభయభక్తులను। అత్తింటమెసలుకొనె అపుడుసుందరియు ॥౫౫౯॥ తనతోడిచెలులతో తానుఘనముగనుండె। పలిథపునడువడి యెంచిచూచినను ॥౫౬౦॥ లోకవిఖ్యాతిగా లోలాక్షిసుందరియు। అత్తింటకొన్నాళ్లు అతిభక్తినుండె ॥౫౬౧॥ ఈరీతికొన్నాళ్లు ఇంతికేగడువంగ। పట్టశక్యముగాని ప్రాయంబువచ్చె ॥౫౬౨॥ తీరైనకన్నుల నోరచూపులుబుట్టె। నడకమరియొకవింత నవకమలరగను ॥౫౬౩॥ నడుముసన్నముదేరె నాతిమైతీరపుడు। పసిడిచాయలుమించి భాసిల్లుచుండె ॥౫౬౪॥ రతిబంధములుచాల వ్రాయబడియున్నట్టి। చిత్తరువులనుజూచి చెలియనవ్వుచును ॥౫౬౫॥ పతిసతియున్నట్టి పద్ధతులుతాజూచి। తనసాటిచెలులతో తానునవ్వుచును ॥౫౬౬॥ పట్టశక్యముగాని ప్రాయమునకన్నులను। పొగరెక్కియాబాల మిగులదుఃఖించె ॥౫౬౭॥ పతినిజూచెదనన్న భావమున మదిలోన। వెదకుచుండెను చాల యింతి వింతగను ॥౫౬౮॥ మేడలను మిద్దెలను మించుచావడివెంట। సందులనుగొందులను సకలగేహముల ॥౫౬౯॥ ఇరుకుమరుగులు వెదకి యెచ్చోటగానక। తనలోనతానపుడు తలపోయుచుండె ॥౫౭౦॥ ఇదియేమిమాయమో ఇదియేమివింతయో। నేనువచ్చినమొదలు నేటిదాకయును ॥౫౭౧॥ మాకైనవినలేదు మరికల్లగనలేదు। తల్లియునుదండ్రియును తలచరెన్నడును ॥౫౭౨॥ దాసదాస్యాదులను తలచలేదెన్నడును। మాచిన్నరాజనుచు మరియెవ్వరైన ॥౫౭౩॥ అనియిట్లుభ్రాంతిందిఅపుడుసుందరివేగ। కల నిజములురెండు గానవలెననుచు ॥౫౭౪॥ గుణవంతుగాకైన కొమ్మకొక్కటెంచిబిలిచి। యేకాంతమునతాను యిట్లనుచుబలికె ॥౫౭౫॥ నాయమ్మనాతల్లి నాకుచెలికత్తెవు। నీకంటెచుట్టంబు నాకెవరుగలరు ॥౫౭౬॥ తల్లివైననునీవె తండ్రివైననునీవె। తోడబుట్టువుగూడ వేడుకలరగను ॥౫౭౭॥ నేనువచ్చినమొదలు నేటిపర్యంతంబు। కలికిరోనాపతిని కనలేదునేను ॥౫౭౮॥ పరదేశమునకును బంపియున్నారేమొ। తల్లియునుదండ్రియును దలచరెన్నడును ॥౫౭౯॥ చుట్టాలుబంధువు

లు చూడవచ్చిరినన్ను। వారైననాపతిని వర్ణింపలేరు ॥౫౬౦॥ ఇ
దియేమిమాయయో యిదియేమివింతయో। నాపురుషుఁడెంతవాఁడు నాకింక
చెప్పుము ॥౫౬౧॥ నాతల్లి నాయమ్మ నావిన్నచేడెరో। ఉన్నదు
న్నట్లుగానొప్పుగా చెపుము ॥౫౬౨॥ అటుపైని నాకిమఁ మేలాగునుం
డునో। తరుణిరో యెవరైనతప్పించలేరు ॥౫౬౩॥ అని [illegible] పలుకుచుండ
రి అని దీనసునుబలుక। చెలికత్తెయటుపైని చెప్పదొడఁగెనుగా ॥౫౬౪॥
నా [illegible] నాతల్లి నన్నడిగితివిగనుక। వినవమ్మ చెప్పెదను వినువిలుకగ
ను ॥౫౬౫॥ పాలకుఁడు నీపురుషుండు పుణ్యభోగియెతల్లి। ప్రజలు చూడ
[illegible] కలవాఁడు ॥౫౬౬॥ [illegible] గలవు [illegible] వాలుక
లు [illegible] మెలుపునడకలవాఁడె నెలతనీమగఁడు ॥౫౬౭॥ [illegible]
[illegible] భూభారమెల్లను బూనగలవాఁడు
॥౫౬౮॥ [illegible] నాగలోకాధినా
[illegible] ॥౫౬౯॥ వసుధలో జనియించి [illegible] లోకమూలి। పె
[illegible] నీమగఁడు ॥౫౭౦॥ [illegible] విప్పిచె
ప్పినను [illegible] తెలియుకను [illegible] ॥౫౭౧॥ చెలికత్తె
[illegible] నాకేమి తెలియును [illegible] ॥౫౭౨॥
[illegible] (యుపుడు
తేటగా [illegible] ॥౫౭౩॥ [illegible] నేల।
[illegible] ॥౫౭౪॥ నా [illegible] చెప్పక
[illegible] ॥౫౭౫॥ [illegible] సభ
[illegible] ॥౫౭౬॥
[illegible]
[illegible] ॥౫౭౭॥ [illegible] చెప్పనాం [illegible]
[illegible] ॥౫౭౮॥ [illegible] నన్నా।
[illegible] ॥౫౭౯॥ [illegible] వారి
[illegible] ॥౫౮౦॥ [illegible]
[illegible] ॥౫౮౧॥
[illegible] చెలికత్తె [illegible] తేటగాఁబ
లికె ॥౫౮౨॥ [illegible] నావిభునిపేరు
[illegible] ॥౫౮౩॥ [illegible] తనమును [illegible] వియ

పడకఅడుగుముఖామరోయనిన ॥౬౦౪॥ ఆమాటకును లేచి అతివేగ
సుందరి। అత్తయుండెడిదరికిఅపుడు చనుదెంచె ॥౬౦౫॥ అత్తరో మా
యత్త ఆలింపుమీమనవి। ఉన్నచందము నేనువిన్నవించెదను ॥౬౦౬॥
నేనువచ్చిన మొదలు నేటిపర్యంతంబు। నావిభునిగనలేదునాభాగ్యమే
మొ ॥౬౦౭॥ తల్లిదండ్రులుమీరు తలచరెన్నడుసుతుని। దాసదా
స్యాదులుతలచరెన్నడును ॥౬౦౮॥ పరదేశములకైన పంపించియుం
టిరో। ఏమాయెనోనాథుడెక్కడుండెనుగా ॥౬౦౯॥ ఉన్నదున్న
ట్లుగా నొప్పుగా చెప్పండి। చెప్పకున్నను నేను శీఘ్రంబుగాను ॥౬౧౦॥
ప్రాణేశ్వరేయిపుడుప్రాణంబువిడుతును। అనుమానమికవద్దు అత్తరో
వినుమా ॥౬౧౧॥ త్రైలోక్యసుందరియు తెంపుగాబలుకంగ। అమిత
లీదేవపుడుఅవనిపైవ్రాలె ॥౬౧౨॥ కొంతసేపునదెలసి అంతరంగము
నందు। చింతించిపల్కెను వింతగానపుడు ॥౬౧౩॥ చెప్పననేమౌనో
చెప్పకయునేమౌనో। యికనేమిచేతునని యింతిచింతించె ॥౬౧౪॥ ఇ
టపైనియిక నేను మటుమాయలుంచితే। సుందరిబ్రతుకదుయెంచకీమా
య ॥౬౧౫॥ అనినానసులోతాను అధికసాహసమూని। కోడలావి
నుమనుచుగొబ్బున నెయ్యెడ్చె ॥౬౧౬॥ నాపూర్వపుణ్యంబు నాభా
గ్యమేమందు। పిశ్వంబులో తేనిపించజరిగెనుగా ॥౬౧౭॥ నాగర్భవా
సమున నాగరాజేపుట్టె। పుట్టగానేమంత్రిపుడమిలోపలను ॥౬౧౮॥
పుత్రుడంచును వేగ పురములో చాటించె। మటుమాయగప్పించె
మంత్రిపుంగవుడు ॥౬౧౯॥ కత్తినేచూపించి కాంతరో నినుదెచ్చె। నే
మందునేతల్లియికజూడుమనుచు ॥౬౨౦॥ మూలనుండిన పెట్టె ముంగ
టికితాదెచ్చి। కన్నీరులొల్కంగ కాంతతాబలికె ॥౬౨౧॥ పడతిరో
నీవిభుడు ఫణిరాజుచూడుమని। దానిసుందరియెదుట ధరణిపైడించె
॥౬౨౨॥ పెట్టెమూతయుదీసి యిట్టట్టుకదపంగ। ఫణిరాజుచెర్రివు
నిపగడెత్తిలేచె ॥౬౨౩॥ నాలుకలుగిలుచును నాపైపెనురుకంగ। ద
బ్బునసుందరిధరణిపైబడెను ॥౬౨౪॥ మొదలు తెగిపోయిన్న కదళి
కాతరువట్లు। నిలుచున్నపాటున నె నెలతపడిపోయె ॥౬౨౫॥ తలకా
యతెగినట్టి తగురుమొండెములాగు। తరణిమూర్ఛయుజెందిధరణిపైబ
డెను ॥౬౨౬॥ గద్దదరివృక్షంబు ఒడ్డు తెగిపడ్డట్లు। చుక్క తెగిప
డ్డట్లుసుందరియుబడెను ॥౬౨౭॥ పడియొక్కజామునను పడతిమూ

ర్భను దెలసి। దిగ్గనను తాతేచి గగ్గోలుపెడుచు ॥౬౨౮॥ అత్తగారి
నిజూచి అచట చెలులనుజూచి। గుండెపై మొత్తుకొని కొమ్మయిట్లనియె
॥౬౨౯॥ అత్తరో మాయత్త అన్నిటిదేవసుచు। పేరుజగతినిగలదుప్ర
ఖ్యాతిగాను ॥౬౩౦॥ నీవంటిపాపిష్ఠ యేలోకమున లేదు। పాముకేన
న్నిచటపడతిజేసితివి ॥౬౩౧॥ నీయొద్దనున్నట్టి నెలతలకునైనను।
కనికరములేదామె కతినాత్మురాలు ॥౬౩౨॥ ధర్మాంగ రాజపుడు తగ
దనకయీలాగు। పాపిష్ఠ మగుపనికిపాలుబడెనమ్మ ॥౬౩౩॥ పూ
ర్వజన్మమునందు పొలతిరోమీరిట్లు। ఈలాటికార్యములు ఎన్నిచేసితి
రో ॥౬౩౪॥ ఆపాపఫలమిదియె అదిమిమ్ము వదలక। ఈజన్మమునమీకు
యిట్లకాపండె ॥౬౩౫॥ నరులగర్భమునందు నాతిరోయిదివరకు। శే
షుడుపుట్టుట జగతిలో లేదు ॥౬౩౬॥ శాస్త్రపురాణాలు చదివిం
చివిన్నను। ఈవింత లేదెచట నెంతైనగాని ॥౬౩౭॥ చెప్పడుకథలైన
చెప్పుకొనవినలేదు। పాడుపుడుకథలైనపాడుచుకొనలేదు ॥౬౩౮॥ నా
ల్గుయుగములయందు నడువళ్లువిన్నను। ఈరీతిలేదుగా ఎంతైనగాని
॥౬౩౯॥ బుధులుపండితులైన భువిలోననిదివరకు। ఈవింత జెప్పుట
నుఎప్పుడువినలేదు ॥౬౪౦॥ పజాతిగర్భమున ఆజంతువులుబుట్టు। ఇతర
జంతువులుపుట్టుటిలలోన లేదు ॥౬౪౧॥ మీనాడు ఈవింత మేదినినిజరిగె
ను। ఎంతపాపిష్ఠులో యీజగములోన ॥౬౪౨॥ ఈవింతజూచిన
ను ఎంతమాత్రము మీకు। బుద్ధిరాదయ్యెను పొలతియేమందు ॥౬౪౩॥
పూర్వకర్మము తమకుపుడమిలోజూపెనని। సిగ్గులేదాయెను జేస్తి
రీపనులు ॥౬౪౪॥ నాయుసురుమీవెంట నాతిరోవదలకను। పదునా
ల్గుజన్మములుపట్టిపడుదురుగా ॥౬౪౫॥ ఇదిఘోరపాపంబుఇదివద్దత
గదనుచు। పట్నమునొకరయినపలుకలేదటవే ॥౬౪౬॥ ఇంతకతినాత్మను
లు ఈపురినిఉండంగ। కనకాపురాఖ్యయుగలిగెగాబోలు ॥౬౪౭॥ పట్నం
బులోనున్నప్రజలెల్లనొకబుద్ధి। పట్టిప్రాసినయట్టిబ్రహ్మనవలెను ॥౬౪౮॥
పంచమహాపాతకుల పట్నమందురుగాని। ఈపట్నమేకాని ఇట్టిదికగల
దా ॥౬౪౯॥ పామునకుమనిసికిని పరిణయముభువిలోన। తగదనుచు
నొకరైనతప్పించరైరి ॥౬౫౦॥ మాయమందులుకొన్ని మహిలోనజె
ప్పుదురు। స్త్రీకతాబుద్ధినిగల్పించెననుచు ॥౬౫౧॥ రామరావణులకు
రణముగలిగించెనని। చెప్పనాతిదిమహిమ జెప్పెదరుతొలి ॥౬౫౨॥

అర్ధరాత్రినితాను అనిరుద్ధుదెచ్చెనని। చిత్రరేఖనుతొల్లి జెప్పగాలేదు
రుగా ॥౬౫౩॥ అవనిలోపలివారు అతిబుద్ధిమంతులని। కథ రీతిగా
రుబుధులు చెప్పుదురు ॥౬౫౪॥ భేరీమృదంగాలు బోరుమనప్రమోదంగ।
నెలమి రావణుతోడ అప్పుడు దలిదరిగా ॥౬౫౫॥ పెట్టపగలేమిగా పట్టముగ
కత్తికిది। పెళ్లి జేసెదరపుడు ప్రజ్ఞమీకేను ॥౬౫౬॥ మీమాయప్రజ్ఞలను
మేమెనిసరిరారు। నేడైననాపొట్ట నామకిక నేల ॥౬౫౭॥ ఈసుందర
ముతోడ ఇలలోనబుట్టంగ। బ్రహ్మకీపుట్టిల్లు పవిత్రము జేసె ॥౬౫౮॥
క్రిమికీటకాదుల క్రిందిజన్మమునందు। పుట్టుచు పెరుగుచును పొరలు
చుంటిరిగా ॥౬౫౯॥ ఈనాటకీనిన్ను ఇలలోనసిగొప్ప। నరజన్మ
మెత్తించె నళినగర్భుండు ॥౬౬౦॥ పుడమిలోపలనన్ను పుట్టించెనె
బ్రహ్మ। విభునిసౌఖ్యంబులు ఇవుడీన్వరాదా ॥౬౬౧॥ పతిలేనియా
టువంటిపడతియౌవనములు। పాడింటికుడుంబుపగిదగానుండు ॥౬౬౨॥
విభుడుబెద్దనులేని వెలదిశృంగారంబు। అడవిలోపలనెమలియాడిన
ట్లుండు ॥౬౬౩॥ పతిసతియునిద్దరు పవళింపనిబ్రతుకు। అడవిగాచి
నవెన్నెలట్లుగానుండు ॥౬౬౪॥ నాముద్దుముచ్చటలు నాలోనె [illegible]
వారు। మాపిపలెనసిమగులవేడుకనెంతొదొడ్డ ॥౬౬౫॥ అల్లునిపూజ
రీని అతిమోహగ్గానన। [illegible] ॥౬౬౬॥
నా [illegible] నారాయణులు [illegible]। [illegible]
ట్లనె ॥౬౬౭॥ దైవయత్నము [illegible]
ము [illegible] ॥౬౬౮॥ చేస్తినన [illegible] దే [illegible]।
నాకమహాఫలములు [illegible] ॥౬౬౯॥ [illegible]
[illegible] నాకులోపలినపాలు [illegible] ॥౬౭౦॥ [illegible]
[illegible] నాగరాజునితోను। దిక్కు [illegible]
॥౬౭౧॥ [illegible] చెప్పని [illegible]
ము [illegible] ॥౬౭౨॥ [illegible]
క। [illegible] అప్పుడు [illegible] ॥౬౭౩॥ [illegible]
చి కన్నుగులగాలుక [illegible]। సుందర [illegible] ॥౬౭౪॥
[illegible] గొప్పగాజలి [illegible]। [illegible]
॥౬౭౫॥ కొడుకుపైననుసె [illegible]। [illegible]
టిదాకయును ॥౬౭౬॥ దివ్యతీర్థ [illegible] తిరిగివచ్చె [illegible]। నే

డుపలికితివమ్మ నెలతనాతోడ ॥౧౭౭॥ తిరుపతులు తిరుగంగ తరుణు
లకు వశమగునా। కొండలును అడవులును గొప్పనదులుండు ॥౧౭౮॥
ఘోరమృగములుగలవు చోరులును గలరమ్మ। ఆడవాండ్రకు వశ
ము అదివట్టిమాట ॥౧౭౯॥ ఈపేరు బెట్టుకుని ఇల్లు వెడలుచునివు
డు। పాము నొకపుట్టలో పారంగదోలి ॥౧౮౦॥ వ్యభిచారివైనీవు వ
ర్తించుటకెయిపుడు। ఈబొంకు బొంకితివి ఇది నిజముగాదు ॥౧౮౧॥ అ
త్తగారీరీతి అతికఠినముగబలుక। సుందరియు మూర్ఛిల్లి సూటిగా బలి
కె ॥౧౮౨॥ అత్తరో మాయత్త అవనిలో లేనట్టి। కఠినంబులాడెదవు
కాంతతగునటవే ॥౧౮౩॥ నామంచిచెడ్డలు నామదియు తెలియక।
యీరీతిబలుకంగ నోరెట్లు వచ్చె ॥౧౮౪॥ పంచభూతములెరుగు పర
మేశుడెరుగును। నెలతరో నామనసు నీకేమి దెలియు ॥౧౮౫॥ ఫణిరా
జు అయినట్టి పతితోడ నేగూడి। లోకమున తిరిగిన నాకు తప్పేమి
॥౧౮౬॥ పతిదైవమని చాల పాలించనటువంటి। పడతులకు తప్పేను
పరగ భువిలోన ॥౧౮౭॥ పతికి మారాడిన పడతులిట భువిలోన। కాకు
లై పుట్టుదురు కాంతరో వినవె ॥౧౮౮॥ పతికన్నముందుగా సతిభు
జించినగాని। కుక్కజన్మంబొందు కొమ్మరో వినుమా ॥౧౮౯॥ పతికన్న
ముందుగా పవ్వళించిన యట్టి। పడతు లెభువిలోన పందులౌదురుగా
॥౧౯౦॥ విభుడు చెప్పినమాట విననికాంతలు భువిని। కొండచిలువలు
గార కొమ్మరో ముందు ॥౧౯౧॥ మగనికిని వెన్నిచ్చి మారునడచినగాని
గాడిదై పుట్టును కాంతధరలోను ॥౧౯౨॥ నాథుండు బిలిచిన మోద
మున బలుకని। దోసకారే భువిని ఊసరిల్లౌను ॥౧౯౩॥ ఈలాగు మరి
కొన్ని యింతులకు తప్పులను। నాకేమి తప్పన్న నాతిరో వినుమా
॥౧౯౪॥ పతితోడ నేగూడి సతులు ముల్లోకములు। పరికించి తిరిగిన నేమి
తప్పమ్మ ॥౧౯౫॥ అనియిట్లు సుందరి అత్తతో బలుకంగ। నీవా
తచాపలు అతివేగమునను ॥౧౯౬॥ సభలోను గూర్చున్న జననా
థునకు జెప్ప। ధర్మాంగుడుండపుడు తత్తరంబుగను ॥౧౯౭॥ మంత్రి
పుంగవులతో మరిపెద్దబుధులతో। అంతఃపురము జూచి అతిశీఘ్ర
మునను ॥౧౯౮॥ అత్తకోడలు నిట్లు అపుడు బలుకుచునుండ। ఆచో
టికేతెంచె ఆమహారాజు ॥౧౯౯॥ మామగారిని జూచి మగువసుందరి
యపుడు। గుండెబాదుకొనుచు గోలుమనియేడ్చె ॥౨౦౦॥ కోడలిరీతిగా

పెట్టెనెత్తిపై బెట్టె ॥౨౪౯॥ మంత్రిపుంగవులార మరి బుధులు పండితులు। శీఘ్రముగ మీరంత సెలవులివ్వండి ॥౨౫౦॥ అనుచు సుందరియపుడు అతి వెంపుగానడువ। ఘోరమని వారంత గోలు పెట్టిరిగా ॥౨౫౧॥ దేవిడీలను దాటి దేదీప్యమానముగ। రాజవీథులగడచె రంగుమీరగను ॥౨౫౨॥ పాలతినడచుటజూచి పురజనులు యావత్తు। పర్వగెత్తి వచ్చిరి పురవీథిలోన ॥౨౫౩॥ గుంపులను గూడుకొని గుజగుజలు పోయుచును। కాంతనొకతెను జూచి కన్నీరులొలుక ॥౨౫౪॥ తమలోన తమరపుడు తలపోయచొడగిరి। స్త్రీలు పురుషులు గూడి వీలుగానపుడు ॥౨౫౫॥ ఇంత చక్కని బాల కీకష్టమచ్చెను। బ్రహ్మ వ్రాసిన వ్రాలు పాయ దేరికిని ॥౨౫౬॥ మంత్రిపుంగవుడిట్లు మటుమాయ గల్పించి। బాలనిచ్చట దెచ్చి బాగు జేసెనుగా ॥౨౫౭॥ ఘోర పాపంబిదితగదు తగదనకను। ధర్మాంగుడపుడు తానొప్పుకొనెను ॥౨౫౮॥ రాజమంత్రులు ఇపుడు రహస్యములు జేసిరి। గొప్పింటి నడువడికి తప్పులవి లేవు ॥౨౫౯॥ ఈలాటి కృత్యంబు ఇలజనులు చేసినను। అది మిశిక్షింపను అధికారులువారు ॥౨౬౦॥ కొండంత తమ తప్పు కొద్దిగా నితరుల। గోరంత తప్పును కొండ సేయుదురు ॥౨౬౧॥ అధికార్ల తప్పులు కనలేరు ఎవ్వరును। ఈ ఘోర కృత్యంబు ఇల మీద గలద ॥౨౬౨॥ ఈలాగు కొందరు వీలుగా బలుకంగ। అందులో మరి పెద్దలపుడు ఇట్లనిరి ॥౨౬౩॥ ఎందు కారాజును నిందింపబనిలేదు। పూర్వ కర్మంబిట్లు పోదు ఎవరైన ॥౨౬౪॥ రావణాదుల ద్రుంచ రాముండు జనియించె। కైకయును సందాయె కానరా తొల్లి ॥౨౬౫॥ కురుసేన కూలంగ దరియయ్యె కాలంబు। శకుని కనినిందాయె చెప్ప నేటికిని ॥౨౬౬॥ ఘోర పాపము తాను కోరి చేసినయట్టి। తొల్లి జన్మము కర్మమెల్ల తప్పకను ॥౨౬౭॥ కరము మొప్ప సారంగు కాళ్లు చేతులు బోయె। చిత్రాంగికిని నిందశీఘ్రమున వచ్చె ॥౨౬౮॥ ఈలాటి నిందలు ఇలలోన మరికొన్ని। గలవ్రపరికింపకారణంబేల ॥౨౬౯॥ ఎవరికర్మము వారి కెప్పుడును తప్పదు। నిందపై వారలకు జెందుచుండెనుగా ॥౨౭౦॥ ఈరీతి కొందరు ప్రాకటంబుగ బలుక। మరికొందరప్పుడు మహానుగా దెలుప ॥౨౭౧॥ ఈలాటి పాపంబు ఇలలోన లేదన్న। ఒంటరిగ నా బాలవనముకే పోగా ॥౨౭౨॥ రామావతారాన రమణి సీతా దేవి। వనవాసమేగిన వాడుకం మరుగా ॥౨౭౩॥ రామలక్ష్మణుల తోర

మణీ వెళ్లెనుగాని। ఒక్కతె వెళ్లుటనాకువినలేదు ॥౨౨౪॥ నలరోజు పాండవులునాహారిశ్చంద్రుడు। మొదలైనవారలు ముదముతోడుతను దంపతులుజతగూడి వనముకెళ్లినగాని। చెప్పకుందురుతొల్లి యెవ్వ డైనను ॥౨౨౫॥ ఈలాటిపాపంబు ఇలలోన ఎవ్వరికి లేదరౌ చూడగా లోకమైనను ॥౨౨౬॥ పురజనులు ఈరాగు మరిమరియు దుఃఖపడ। నాతి వెను వెంటనునడువజొచ్చిరిగా ॥౨౨౭॥ జనులెల్ల యీరీతి తనువెంటనడువంగ। పణతిసుందరియపుడు। పట్టణము దాటె॥౨౨౮॥ మర్రిచెట్టుక్రింద మరిపెట్టెయునుదించి। తనతోటి చెలులతో తాబలికె నపుడు ॥౨౩౦॥ నాతులారా నాదు నగలు భూషణములెల్ల। రుద్రాక్షపేరులు భూషిగా తెండి ॥౨౩౧॥ అతిసుందరంబైన అంబరాలికనేల। కాషాయవస్త్రములు గట్టుతానన్ను॥౨౩౨॥ అగరుగంధములెల్ల అతి వేగము న దెచ్చి। విభూదిపొయ్యరే వేగనాకనెను॥౨౩౩॥ అనియట్లు దెప్పించి అతి వేగసుందరి। కాషాయవస్త్రములు కడు వేగదాల్చి॥౨౩౪॥ మే నిండవిభూది మేలుగాతాబూశి। మెడనురుద్రాక్షలుతడయకనుదాల్చి ॥౨౩౫॥ చుట్టుకుదురుగబట్టి గట్టిగాతాచుట్టి। నెత్తిమీదనుబెట్టె నెలతత్రొక్కనను॥౨౩౬॥ సూర్యచంద్రాదులకు సూటిగాతామొక్కె। గగనభూదేవులకు కడువేడ్క మ్రొక్కె ।౨౩౭॥ తలిదండ్రులకు మ్రొక్కె। తగ పెల్లులకుమొక్కె। నాగరాజును మ్రొక్కెనాతిగ్రక్కనను॥౨౩౮॥ పెట్టెగ్రక్కననెత్తి పెంపొందశిరసుపై। చుట్టు కుదురుశివమట్టుగానుంచి॥౨౩౯॥ నలుదిక్కులనుజూచి నాతిఅందరివద్ద। సెలవందుకొనినడచె శీఘ్రంబుగాను॥౨౪౦॥ ఇంద్రియంబులు ద్రుంచి ఏకచిత్తంబుగా। పతిభక్తిమీదనే పణతినడచెనుగా॥౨౪౧॥ యేచింత్తలునుమాని యెటువరిగిచూడకను। ఉత్తరాదికినడచె తత్తరంబుగను॥౨౪౨॥ అడవులను కొండలను అపుడుసుందరిగడచి। అతివేగమునునడచె। అబలయానవుడు ॥౨౪౩॥ సింహాద్రిమలయాద్రినేమైనమలయాద్రి। ద్రోణాద్రిమొదలైన దొడ్డకొండలను ॥౨౪౪॥ కులపర్వతములెల్లకొమ్మ గ్రక్కున నడచి। అతిఘోరవనములు అబలతాజూచి॥౨౪౫॥ ఒకటిరెండునుమూడునాలుగనాల్గేడు॥ పదిరెండుదినములు పణతితానడచె ॥౨౪౬॥ ఇదిరాత్రి ఇదిపగలు ఇదిరాయిముల్లనక। అతివేగమునడచె అతివసుందరియు॥౨౪౭॥

ఈరీతిగానడచి హిమగిరికి తా నేగి। గంగబుట్టినచోటు గంగోత్రిజూ
చి॥౪౮॥ విష్ణుపాదమునుండి వెడలినదియౌగంగ పావనాకారను
చు ప్రణతిగ్రక్కునను॥౪౯॥ దండంబులనుబెట్టి నిండువేడుకతో
డ। పతిభక్తితోనందు ప్రణతిములిగెనుగా॥౫౦॥ స్నానంబుచేయం
గ చలిచేతవడబట్టి। వడ్కుచున్నావారువనితనేదిశి॥౫౧॥ మంటద
రినుంచంగ వెండనేవడదీరె। తెలవచ్చియాబాల తేరిజూచెనుగా
॥౫౨॥ నాగరాజునుజూచి నాతిసంతోషించి। గంగనటుప్రార్థించె
గ్రక్కననునడచె॥౫౩॥ గంగ నేధ్యానించి కడుదండములుబెట్టి ఆ
చ్చోటతా వెడలిఅబలతామసుడి॥౫౪॥ అతివేగముననడచి అటహ
రిద్వారమునిపట్నంబుతాజేరి ప్రణతియా వేళ॥౫౫॥ పరమసంన్యా
సులను బైరాగులున్నట్టి। మఠములు తా జూచి మగువతానడచె॥౫౬॥
సూటిగాత్రిపురములు। కడువేగద్రుంచినాఘనుడనన్నేలు ॥౫౭॥
హరిమూర్తియున్నట్టి ఆలయముదరికేగి। విష్ణుమూర్తినిదలచి ని
వ తోడుతను॥౫౮॥ సాష్టాంగదండములు చాలగానర్పించి వేడు
కొనినా వెళ వెలజివింతగను॥౫౯॥ అలనాడుగజరాజు నాపదలుగ
డిపిన। ఆదివిష్ణువనన్ను అరసిరక్షించు॥౬౦॥ మత్స్యావతారమున
మరిసోమకునుద్రుంచి। వేదములుదెచ్చినా వేల్పురక్షించు॥౬౧॥
కూర్మావతారమై కొండవీపునదాల్చి। సురలుగాచినతండ్రి అరసిర
క్షించు॥౬౨॥ దశరూపధరనీవు దయతోడరక్షించు। దీనపోషకనాకు
దిక్కునీవనుచు॥౬౩॥ హరిమూర్తికిరీతి అతిభక్తితోమ్రొక్కె।
అచ్చోటతా వెడలిహెచ్చుగానడచె॥౬౪॥ బదరినారాయణముధా
మ తా సేవించి। బదరికేదారంబు ప్రణతిసేవించె॥౬౫॥ బ్రహ్మకపా
లంబు ఇమ్ముగాతాజేరి। అచ్చటను స్వాములకు అతిభక్తిమ్రొక్కె
॥౬౬॥ పదునెనిమిదక్షోణి పెంచుకూలినచోటు। ఆకురుక్షేత్రంబు
అబలసేవించె॥౬౭॥ అచ్చోటనేవెడలి అతివేగముననడచి। చిత్ర
కూటముకేగ చెలియగ్రక్కునను॥౬౮॥ ఒకరాత్రియచ్చోట నొప్పు
గాశయనించి। తులసిబృందావనము తొందరగ జేరె॥౬౯॥ శ్రీ
కృష్ణుపూజించి స్థిరముగాయింటింట ప్రణతిగ్రక్కునచూచి దండము
లుపెట్టె॥౭౦॥ కృష్ణవాసుదేవ కేశవ పరమాత్మ। అతివేగమునన
న్ను అరసిరక్షించు॥౭౧॥ పూతకాంతకనన్ను పోషించురక్షించు।

కంసమర్దనన్ను కాసిరక్షించు॥ర౨౧॥ పాంచాలఆపదలు బాపి
నాతండ్రి। కరుణించురక్షించు పరమపావనుడ॥ర౨౨॥ శ్రీకృష్ణ
హరికృష్ణశ్రితజనపాలకా। పతిదానమిప్పించుపరగనన్నేలు॥ర౨౩॥
అనియిట్లు ధ్యానించి వనితగ్రక్కున వెడలి। అతివేగముననడచి. అ
యోధ్యజేరి॥ర౨౪॥ సరయునదియులోని సఖియస్నానము చేసె।
శ్రీరాముకోపలకు చేరగ్రక్కునను॥ర౨౫॥ శ్రీరామజయరామ సీతా
పతేరామ। దానవాంతకరామ దయచూడునన్ను॥ర౨౬॥ ఇక్ష్వా
కకులతిలుక ఇందిరాపతిరామ। తారకాంతకనన్ను దయచూడుస్వా
మి॥ర౨౭॥ యీరీతియువుకాంత సారెకును ధ్యానించి అచ్చోటతా
వెడలి అబలతానడచె॥ర౨౮॥ ప్రియాగపట్నంబు ప్రియములోను
తచేరి। త్రివేణిస్నానంబు సఖియచేసెనుగ॥ర౨౯॥ అచటస్నానము
లకెల్ల అతిభక్తితో మొక్కి। గ్రక్కుననుతా వెడలి కాంతతానడచె॥
ర౩౦॥ పవనాశనీ కాశీపట్నంబుతా చేరి। కాశిగంగాలోను చేసె
స్నానంబు॥ర౩౧॥ కాలభైరవనపుడు కనుపెట్ట సేవించి। అన్న
పూర్ణకు మొక్కె అతిభక్తితోను॥ర౩౨॥ విశ్వనాథునిగుడికి వెల
దిగ్రక్కునచేరి। సాంబమూర్తికితాను సాష్టాంగబడెను॥ర౩౩॥ ప
డిచేతులను మొగిచి పణతితాజోడించి। వేడుకొనినావేళ వేయువిధ
ములను॥ర౩౪॥ భూచక్రమేనీకు పొందుగారథమయ్యె। చక్రములువే
దములుకోరిచూడగను॥ర౩౫॥ కొమరొప్పబంగారుకొండనీకునువి
ల్లు। వేయిపడగలుభోగి వింటినారాను॥ర౩౬॥ అంబుజాక్షుడునీ
కు అతిఘోరశరమయ్యె। బ్రహ్మసారథియయ్యె. బాగుమీరగను॥ర౩౭॥
నుకలుబయలుగకూర్చి సూటిగాత్రిపురములు। కడువెగ్రించినాఘ
నుడవన్నేలు॥ర౩౮॥ ఆదిరుద్రుడవీవు అప్రమేయుడవీవు। పార్వతీశు
డవీవు పరగరక్షించు॥ర౩౯॥ హాలాహలమ్ముమ్రింగి అమరులనుగాచి
న। దయశాలివనినిపుడు దయజూడవయ్య॥ర౪౦॥ విశ్వనాథునియి
ట్లు వెలదిస్తోత్రముజేసి। కోటిలింగాలపుడు కొమ్మదర్శించి॥ర౪౧॥
పంచక్రోశముదిరిగి పణతిగంగయుదాటి। రామనగరను చేరగాగ్ర
క్కునను॥ర౪౨॥ అచ్చోటవ్యాసులకు। అతిభక్తితో మొక్కి। తడ
యకను ఆవేళ తరుణినడచెనుగా॥ర౪౩॥ ఘనపట్నముకుజేరిగ్రక్కు
ననుసుందరి। అప్పగయలనుతిరిగెనిప్పుతోడుతను॥ర౪౪॥ పాల్గు

ణానదిలోన పుణ్యస్నానముజేసి। విష్ణుపాదముజూచి వేగసేవించె
॥౨౪౫॥ అచ్చోటనే వెళ్లి అతిగ్రక్కునను నడచి। వైద్యనాథముజేరె। వ
నితతానపుడు॥౨౪౬॥ అచటున్న స్వాములకు అతిభక్తితో మ్రొక్కె।
మరునాడుబయలెల్లె మగువతానపుడు ॥౨౪౭॥ కపిలముని అలనాడు
జపముచేసినచోట । కలకత్తపట్నంబు కలికిజేరెను గా॥౨౪౮॥ వే
యుమోములతోడ వెలయంగన బుద్ధిలో। గంగాసంగమువద్ద కలికితా
ములిగి॥౨౪౯॥ సాగరంబుకుపదియు సాష్టాంగములుచేసి । గంగకు
నుతా మ్రొక్కి గ్రక్కునను వెడలి॥౨౫౦॥ పణితివ్రాయారను పాలడిగి
మరివెచ్చి। ఫణిరాజుక్షేపస్పెపట భక్తితోను॥౨౫౧॥ తారసిల్లినయట్టిలగు
ఫలంబులుతానుభక్షింపుచును వేగపణతితానడచె॥౨౫౨॥ కడువేగము
ననడచికటకంబుతా చేరి। రెండుమహానదులలో మెండుగాములిగి॥౨౫౩॥
పొలతివేగమెనడచి భువనేశ్వరముజేరి। అచ్చోటస్వాములకు అబలతా
మ్రొక్కె॥౨౫౪॥ అచటనుండి గడచె అతిభక్తితోవేగ। పురుషోత్తము
నుజేరె పొలతియావేళ॥౨౫౫॥ మార్కండేయములోను మరిసీతగుం
డములో। యింద్రద్యుమ్నములోను యింతితాములిగె॥౨౫౬॥ ఆమహా
నదిలోను అబలస్నానముజేసి। ఆవటావృక్షముకు అతిభక్తి మ్రొక్కె
॥౨౫౭॥ కోపిలకుమున్నారు కొమ్మతావలగొని। గర్భగుడిలోకేగి
కాంతగ్రక్కునను॥౨౫౮॥ స్వామికిని పదివేలు సాష్టాంగములుజే
సి। వేడుకొనినా వేళ వెలదిపింతగను॥౨౫౯॥ శ్రీజగన్నాయక శ్రితజన
పాలక । భువనరక్షణాయుక్త బుద్ధావతార ॥౨౬౦॥ మధుకైటభా
దులను మదములణచినతండ్రి । శీఘ్రముగ జతకూడు శ్రీజగన్నా
థ ॥౨౬౧॥ నీలాచలనివాసనిఖిలజనరక్షక। దీనపోషకనాథ దక్షి
ణేశకను॥౨౬౨॥ మరికొన్నియాలాగు మనసులోనిడికొని । శ్రీజగ
న్నాథంబు శీఘ్రముగనడచె। ॥౨౬౩॥ గంజామ్ముచత్రిపురి కనుమోద
మ్మునడచె। ఆబరంపురమపుడు అబలతానడచె॥౨౬౪॥ అతివేగ
మునడచె ఆదికూర్మముజేరి। కూర్మకుండములోను కొమ్మతాములి
గె॥౨౬౫॥ ప్రాకారముకుచుట్టు ప్రదక్షిణము చేసి। గర్భాగుడిలోజే
రి కాంతగ్రక్కునను॥౨౬౬॥ శ్రీకూర్మనాయక శ్రితజనపోషక ।
శ్వేతాచలనివాస । శీఘ్రముగ బ్రోవు॥౨౬౭॥ మందరాద్రిని నెత్తి
మరిసురలుగావినా। ఆదికూర్మవతారా అరసిరక్షించు॥౨౬౮॥ మూడు

మూతులనీ వేమూడు గుణములనీవె మూడులోకములకు మూలంబునీ వె॥౧౯॥ పతిదానమిప్పించి పరగన న్నేలంగ। దిక్కునీవిక నాకు దీన పోషకుడ॥౨౦॥ ఈరాగుమరికొంత ఇంతితా వేడుకొని। అదభూ ర్తము వెడలె మోదమున నడచె॥౨౧॥ అరసవిల్లియు జేరి అతిభక్తితో తను। సూర్యనారాయణుని సూటిగా మ్రొక్కె॥౨౨॥ అశ్రీకాకు ళంబు అతివేగమున జేరి। నాగవళినదిలోన నాతితా మునిగె॥౨౩॥ భీమేశ్వరునకపుడు కోటిదండంబు లెట్టి। ముఖలింగమును జేరి ముదితగ్రు క్కునను॥౨౪॥ వంశావళీనదిని వనిత స్నానము జేసి। ముఖలింగమూ ర్తికి మోదమలరగను॥౨౫॥ పదివేలుదండములు భక్తితో నర్పించి। అబలతానపుడెను సంగాము జేరి॥౨౬॥ మూడేళ్ల సందున ముదితగ్రు క్కునముగ। సంగమేశుకు మ్రొక్కె సాష్టాంగములను॥౨౭॥ అచ్చో టనే వెడలి హెచ్చుగా తానడచి। రామతీర్థము జేరె రమణిగ్రక్కున ను॥౨౮॥ రామకుండములోను రమణి స్నానము జేసి। గభగుడికేగె తెంచె కడుభక్తితోను॥౨౯॥ రామమూర్తికి వేగ రమణి చేతులు మోడ్చి। అతిభక్తితో మ్రొక్కె అతివసుందరియు॥౩౦॥ రఘుకులాం బుధిసోమ రామావతారుండ। హరధనుఃఖండన యరసిరక్షించు ॥౩౧॥ ఖరదూషణాదులను మదమణచి కూల్చిన। శ్రీరామమూర్తి నను శీఘ్రమున బ్రోవు॥౩౨॥ బలశాలియగు వాలి బలమణంచిన తండ్రి ఈ పట్ల నను బ్రోవు ఇందిరారమణ॥౩౩॥ కపిసేనతో నేగి కడలిక ట్టగట్టి। లంకపై నేగిన రామ నన్నేలు॥౩౪॥ కుంభకర్ణాదులను కూల్చిరణమున నీవు। రావణుని గొట్టిన రామ నన్నేలు॥౩౫॥ రామ మూర్తికి అపుడు ప్రేమతో మతమెక్కి- అచ్చోట నే వెడలి శీఘ్ర మునగను॥౩౬॥ పద్మనాభము జేరి పణతి అతివేగమున। కొండమీదకు యెక్కి కొమ్మ స్వామికిని ॥౩౭॥ పదివేలుదండములు పణతి చాల పెట్టిం చి కొండదిగి శీఘ్రమున కొమ్మతానడచె॥౩౮॥ సింహాచలము వెళ్లి శీఘ్రముగొండెక్కి। హనుమంతు ద్వారంబు అబల తా నడచె॥౩౯॥ గంగధారలోను గ్రక్కునను తా మునిగి। గభగుడికే తెంచె కాంత ఆవేళ॥౪౦॥ మున్నాదు తా దిరిగి ముదిత సాష్టాంగములు। అతిభక్తితో మ్రొక్కె అబలతానపుడు॥౪౧॥ ఉగ్రనరసింహాసమై ఉక్కు స్తంభమును నందు। ఉదయించితివితండ్రి మదనజనకుండ॥ ౪౨॥ పరమభక్తులైన

।ప్రహ్లాదుగావిన। నరిసింహామూర్తియైకనన్నేలుకోస్వామి॥౮౯౩॥ కన
కకశిపునిబట్టి కడువేగమ్రించిన। నరహరిఅవతారనన్నేలుకోస్వామి
॥౮౯౪॥అప్పన్నకీలాగు అతిభక్తితో మ్రొక్కికొండదిగినడచెకొమ్మగ్ర
కుర్నను।౮౯౫॥ అతివేగఉప్పాక అబల గ్రక్కునజేరి। వెంకటేశ్వర్లకు।
అబలత్రామ్రొక్కి ౮౯౬॥ అచ్చోటవెడలి హెచ్చుగాత్రానడచి వంటి
మామిడిదాటె వనితయావేళ॥౮౯౭॥ శ్రీరాముమునుజేరి। శీఘ్రమున
సేవించి। సర్పవరమునుజేరెసఖియత్రానపుడు ॥౮౯౮॥ తరుణిఅచ్చ
టవ్వెడలి ద్రాక్షారమునజేరి। భీమేశ్వరుని మ్రొక్కె భామయావేళ
॥౮౯౯॥ అమరరామంబును కొమరరామంబును। నందిగ్రామంబును
నాతిసేవించె॥౯౦౦॥పంచరామములిట్లు పణతితాసేవించి। కోటిపల్లి
యుజేరెకొమ్మతానపుడు ॥౯౦౧॥ మాతృద్రోహముబాపు। మరిగౌత
మిగంగ గోదావరీలో నాకొమ్మ త్రాములిగే ।౯౦౨। సోమలింగానకు
భామగ్రక్కున మ్రొక్కి। ముక్తేశ్వరముజేరె ముదితతానపుడు॥౯౦౩॥
అచ్చోటసేవించి అతివేగముననడచి। అంతర్వేదియుజేరె అబలతాన
పుడు ॥౯౦౪॥ లక్ష్మినరసింహులకులలనతాసేవించి।ధవళేశ్వరముజే
రి తక్షణంబునను ॥౯౦౫॥సాంబమూర్తికిచాల సాష్టాంగములజేసి
రాజమహేంద్రము వెళ్లెరమణియావేళ ॥౯౦౬॥ కోటిలింగాలపుడు
కొమ్మసేవించి। కొవ్వూరుగోవూరుకోరిసేవించె॥౯౦౭॥తరుణిఅట్టుపై
నడచి దక్షణాదియునున్న।అరపకులుయాపట్టుతిరిగితామగుడి॥౯౦౮॥
ఇంద్రాపంబునూఇంతిసేవించి। శ్రీవెంకటాద్రియు శీఘ్రముగనడ
చె ॥౯౦౯॥ శ్వేతాద్రిసేవించి చేడెవేగమెనడచె। భద్రాద్రికినిజేరె
భామయావేళ ॥౯౧౦॥ గోదావరీలోన కొమ్మస్నానముజేసి। రా
మమూర్తులుడికిముదితాచేరి ॥౯౧౧॥ గుడిచుట్టుదండాలు కోమ
రొప్పమూమ్మారు। కొమ్మతాలలగొరకొరసేవించె ॥౯౧౨॥ సాష్టాం
గదండములు చాలగానర్పించి। వేడుకొని నావేళ వెలదివింతగను
॥౯౧౩॥ శ్రీరామజయరామ శీతాపతేరామ। లోకపావనరామ నీ
కుదండంబు।౯౧౪॥ మూడుమూర్తులకెల్ల మూలమైనటువంటి। ఆ
దివిష్ణువన్నై నరసిరక్షించు ॥౯౧౫॥ పదునాల్గుభువనములు పాలిం
చివాక్కు ప్రతిదానమిప్పించె పరగనన్నేలు ॥౯౧౬॥ ఈరీతిమరికొ
న్ని దినంబులావేళ కుని। అచ్చోట నేవెడలెఅతివనడచెనుగా॥౯౧౭॥కొం

కలుసు ఆడపులను గొన్నకొన్నియు గడచి। నైమిశారణ్యంబు నాతి చేరెను గా॥౯౧౮॥ దైవఘటనము చేత తారసిల్లిరి తనకు। మునులు కొందరు ఆచట ముదితకా వేళ ॥౯౧౯॥ మాండవ్య కౌండిన్య మౌద్గల్య గార్గేయ కపిలుండు చాండిల్య కౌశికుడు మొదలు ॥౯౨౦॥ వాసిష్ట ఆత్రేయ వాల్మీక జమదగ్ని। మొదలయిన మునులకును ముదిత దర్శించె॥౯౨౧॥ పాము పెట్టెను డించి పడిపడియు సాష్టాంగ। దండంబులను బెట్టె తరుణి యా వేళ ॥౯౨౨॥ మునులార ఘనులార ముల్లోకవందితులు। మొర్రోనిఁ తపిన రయ్య ముదిత అన్నియును॥౯౨౩॥ అనియిట్లు ధ్యానించి తన పుట్టు పూర్వంబు। యావత్తు తా జెప్పె ఇంతి యిట్లనియె ॥౯౨౪॥ పరమ పావనులార పతి చావ నిప్పింపి। కరుణతో నన్నేలు కర్తలను మీరు॥౯౨౫॥ నాకు పతియైనట్టి నాగరాజును మీరు। పత్యంగించండని చెలియ గ్రక్కునను॥ ౯౨౬॥ పాము పెట్టెయు మూత పణతి గ్రక్కున దీసి। మునుల ముందర బెట్టె ముదిత తానపుడు॥౯౨౭॥ పెట్టగానే పాము దిట్టముగ పడగెత్తి। మునులు మీదికి నడచె ఘనపింతగాను॥౯౨౮॥ ఫణిరాజు నేజూచి పరమపావనులయ్యి। మునులంత ఆశ్చర్యములబొందెనపుడూ॥౯౨౯॥ యీచిలువరాజుతో యిలలోన గలయట్టి। దివ్యతిరుపతులన్ని తిరిగితినితంద్రి॥౯౩౦॥ యే చోట తిరిగినా యే నదిలో మునిగిన। మొదటి నాకమర్మంబు వదలలేదయ్య॥౯౩౧॥ అనియిట్లు సుందరి అతిదీనతను బలుక। మునులంతకరుణించి ముదితకిట్లనిరి॥౯౩౨॥ దివ్యతిరపతులంటి తిరిగినా నంటివి। పేరు పేరులు మాకు కోరి చెప్పుము గా ॥౯౩౩ ఘనపతి వ్రతసిపు గనుక సీనోటను। వాటి పేరులు విన్న కోటి పుణ్యంబు ॥౯౩౪॥ పుణ్యంబు మాకబ్బు పాలతి నీనోటను। తీర్థపతులు పేరుల సు తేటగా దెల్పు॥౯౩౫॥ అనియిట్లు మునులంత ఘనముగాఁ బలుకంగ। చేతులను జోడించి చేడె దెల్పెను గా ॥౯౩౬॥ వినరయ్య మునులార ఘనచిత్తములతోడ। భువిలోన తిరిగినా పుణ్యభూములను ॥౯౩౭॥ ఆకాశగంగయు అతి పాపనాశనియు। పంపా సరోవరము [illegible] సేవిస్తి ॥౯౩౮॥ హేత్రావతి కముద్య వేగవతి హేమవతి। గాయి[illegible] కాకపిల వారాహి ॥౯౩౯॥ తామ్రపర్ణియు సింధు [illegible] యును గోముఖియు స్వర్ణముఖి కోరి సేవిస్తి ॥౯౪౦॥ వరపినాకి[illegible] వారాహి గరుడాద్రి। కాళింది నదిలోన గ్రక్కునను మునిగె ॥౯౪౧॥ సప్తము

ఖగంగయు సంగమైనాచోటు। బ్రహ్మముఖిదనచోటు పరగ సేవిస్తి
॥౯౪౨॥ మందాకినీకుబ్జ మణిముక్తనదికొంత। అగ్నితీర్థతీర మపుడు
సేవిస్తి॥౯౪౩॥ యోనందశయు బాగు వనరంగనే జూస్తి। కల్మషనాశని
శుభనముగా జూస్తి॥౯౪౪॥ మాధవస్వామి త్రిమాలినీబలువేణి। గావి
నియు మొదలుగా బలుతీర్థములనూ॥౯౪౫॥ మహియేశ్వర నదయు
మరిసింహాతతారిణి। లోకపావన జూస్తి ప్రకటంబుగను॥౯౪౬॥ బ
హుక్షీరనదియును బాగుగాగనుకొని। జ్ఞానదాయిని జూచి పూని సే
విస్తి॥౯౪౭॥ చంద్రపుష్కరణియు స్వామిపుష్కరణియు। నిత్యపు
ష్కరణియు నేను సేవిస్తి॥౯౪౮॥ హేమపుష్కరణియు ప్రేమతో
సింహాద్రి। పుండరీకేశ్వరుని పొందుగా జూస్తి॥౯౪౯॥ కాళీశ్వరి
జూచి కడువేగగిరిజూచి। గోమతీపురిజూచి గోకర్ణమెల్ల ॥౯౫౦॥
కామోదికీజూచి కడుకురుక్షేత్రంబు। బదరికాశ్రమంబపుడు బాగుగా
జేరి॥౯౫౧॥ ద్వారకయును సేవించి చేరిసంగామంట। నారాయణా
శ్రమమునాడు వెళ్లితిని॥౯౫౨॥ కేదారపీశ్వరుని మోదమున సేవిస్తి।
బృందావనము పోతిపొందుగానపుడు ॥౯౫౩॥ పాండురంగునికపుడు
పట్టుగా సేవిస్తి। వెంకటాద్రికి వెళ్లితి వేడ్కమీరగను ॥౯౫౪॥ నైమిశ
ము సేవించి నాడు మధురకు వెళ్లితి। శ్రీకృష్ణపురికపుడు శీఘ్రంబుగాను
॥౯౫౫॥ రంగనుందిర మెల్ల రంగడిని సేవిస్తి। పంచక్షేత్రము చూస్తి బా
గుమీరగను ॥౯౫౬॥ అతివేగమునను నడచి అనంతగిరికెళ్లితి। వృషభా
లంబెళ్లితి వేడ్కమీరగను ॥౯౫౭॥ మాయావి సేవించి మరికుంభకోణం
బు। శ్రీశైలమెళ్లితిని శీఘ్రంబుగాను ॥౯౫౮॥ కంచిపురికేతెంచి ఘ
నవరదరాజులకు। అతిభక్తితో మొక్కుచు పోట వెడలి ॥౯౫౯॥ కన
కాపురంబెళ్లితి కడుజనార్దనమెళ్లితి। పుష్కరుని సేవిస్తి పొందుమీర
గను ॥౯౬౦॥ కైలాసగిరికెళ్లితి కడుహిమాద్రికి వెళ్లితి। స్వామిశైల
ము చూస్తి ప్రేమతో నపుడు ॥౯౬౧॥ అరుణాద్రి నీలాద్రి అమంగళా
ద్రియు॥ అత్రికూటాద్రియు నపుడు సేవిస్తి ॥౯౬౨॥ గోవర్ధనగిరియు
ను కోరి మైనాకంబు। గంధమాదనగిరికేగి త్రిక్కూనము వేడ్క ॥౯౬౩॥
మహేంద్రాచలంబెళ్లితి మరిసింహగిరి వెళ్లితి। వింధ్యాచలంబెళ్లితి వే
డ్కమీరగను ॥౯౬౪॥ చక్రవాలకమెళ్లితి చక్రతీర్థంబెళ్లితి। గో
మతీగిరికేగి కోరి సేవిస్తి ॥౯౬౫॥ ఘటికాచలంబును మహారంగస్థల

మును। జంబూనదికేగి జాగుశాయగను ॥౯౬౬॥ హస్తినాగిరి
చూచిఆపంచకావన। కాంచీపురినందపురి శీఘ్రముగచూస్తి ॥౯౬౭॥
మణికూటమందిరం మరికాంచపాదంబు। వేదపాదముచూస్తి మోదమ
లరగను॥౯౬౮। క్షీరాబ్ధివైష్ణవము। శ్రీకృష్ణతీర్థంబు।నందపాదముజూ
స్తి అందిమలరగను॥౯౬౯॥ అప్పుడుసుబ్రహ్మణ్యునతివేగసేవించి।
ఆపరూపాత్తుంబు అప్పుడుసేవించి ॥౯౭౦॥ స్మృతిపురంనూపురంఅతివే
గసేవిస్తి। రుద్రపాదంబెళ్లితిరూఢిమీరగను ॥౯౭౧॥ పంపాపురంవెళ్లి
పరగనేసేవించి।కాళహస్తికివెళ్లితికడువేగమునను॥౯౭౨॥కన్యాకుమా
రియు కడువటాదిపిజూస్తి। వాతపురికాశ్మీర ఖ్యాతిగాజూస్తి॥౯౭౩॥
వైకుంఠపురిజూచి వరశంఖతీర్థంబు। వేదారణ్యంబును మోదమునజూ
స్తి॥౯౭౪॥పంచనాదంబెళ్లితి పంచతీర్థంబెళ్లితి। శ్రీమత్సగిరిజూస్తి
శీఘ్రంబుగాను॥౯౭౫॥ శ్రీశైనాశ్రంజూస్తి శ్రేష్ఠమునతివేగ। అగ
నాథవారదం అప్పుడుసేవిస్తి॥౯౭౬॥ బ్రహ్మాండనదియును భగవతీన
దియును। సరస్వతీసేతువ పరగసేవిస్తి॥౯౭౭॥ ఉభయకావేరిలో
అభయమిమ్మనిఅడిగి। తిరపతులుసేవించి తిరుగజాలకను॥౯౭౮॥ దం
డకారణ్యంబు తగుగడచివస్తిని। మృగముల్లైనాగాని అగుపడవుతం
డ్రి॥౯౭౯॥ పులుబుకారంబైతె పుణ్యంబుగలదంచు। బుధులుజెప్పగ
వింటి పొంకగాతండ్రి ॥౯౮౦॥ యిపుడుజెప్పినకన్నయిలలోనపూరి
కొక్కతిరపతులు తిరిగినను తెరపిలేదాయె॥౯౮౧॥ చాటిపేరులుజె
ప్పవశముగాదికతండ్రి।యింతకన్ననులావుతిరపతులుగలవు॥౯౮౨॥
మేలుగానాగుణము విలుగాజూతమని। అడిగితిరఘునులార అడిగితిరి
ఇపుడు ॥౯౮౩॥ పుడమిలోపలనున్న పుణ్యభూములుచాల। తెలిపితి
నిమీకన్ని తెలియకుండినవె॥౯౮౪॥ తెరపిలేనటువంటి తిరపతులుతిరి
గితిని।కమలగర్భునిక్కైనకరుణరాదాయె॥౯౮౫॥ఇంతశృంగారముఇ
లలోనరత్నాంగ రాజుగర్భమునందు తేజమలరగను॥౯౮౬॥ ఆప
జన్మముగనిక జూడిట్లు పత్తిలేమి। సేయంగనాకిట్లు పరమధర్మంబు
॥౯౮౭॥ గరళకింతుస్కైన కరుణరాదాయెను। పక్షివాహనుడైన ర
క్షింపడాయె॥౯౮౮॥ ఈపట్లతమ్ములైన కాపాడమన్నను। ఫణిరాజుతో
గూడి ప్రాణముల్వీడుతు॥౯౮౯॥ అనియిట్లుసుందరియు నతిదీనతను
బలుక। మునులు అతికరుణతో ముదితకిట్లనిరి॥౯౯౦॥ ఉవ్విళ్లిష్టిని

మేము తెరిపిగా జూచితిమి। నీపతియుచందంబు నీకు జెప్పెదము॥౯౯౧॥
పూర్వజన్మమునందు పుడమికినిరాజితడు। యేడుదీవులుతాను యేకచ
క్రముగను॥౯౯౨॥ ఎదురునదురును లేక ఏలుచుండునుకొంత। కాలం
బునకునితడు కామరంబునను ॥౯౯౩॥ బ్రాహ్మణులుభూములు పం
డనివ్వక తాను। ఆతుకుబడిగాదున్న అర్కోలను బెట్టె ॥౯౯౪॥ అగ్ర
హారంబులు హత్తముగావించుచును। ఆపాపఫలమిట్లు అనుభవంబా
యె॥౯౯౫॥ బ్రాహ్మణులశాపమున పాముగాపునుగల్గె। రమణిరో
నీవల్ల రాజుగాయెయితడు॥౯౯౬॥ నీపుణ్యమునయితను నెమ్మెనరా
జౌను। తప్పకుండగగల్గు గొప్పసుఖములు॥౯౯౭॥ చిరకాలముగ ఇ
కను సృష్టిలోమీరలు। దంపతులుసుఖముగా వర్ధిల్లుతారు॥౯౯౮॥
పుత్రులనుపౌత్రులను పొలుపొందుసంపదయు। దనధాన్యములతోను
ధరణివర్ధిల్లు ॥౯౯౯॥ అలఅరుంధతిలాగు అయిదవతనము గలిగి
ఘనపతివ్రతవీవు గనకవర్ధిల్లు॥౧౦౦౦॥ మాదీవనలునీకు మగువరో త
ప్పకను। దాఖలాగాముందుతరుణిగాన్పించు॥౧౦౦౧॥ ఇలలోనసం
పతులు యెన్నియనుతిరిగితి। పడమటకుటన్నగా పణతిరోనడుమీ
౧౦౦౨॥ తారసిల్లినయట్టి తగితిరపతులనీవు। శేవించుచుంటున్న శీ
ఘ్రముగనడచి॥౧౦౦౩॥ పడమటంబుధదరిని బ్రహ్మాగుండముగలదు।
పాముపెట్టెతోగూడి పణతిరోనీవు॥౧౦౦౪॥ అడయకను స్నానంబు
తరుణిజేసితివేని। నాతిరో యీపాము నరనాథుడౌను॥౧౦౦౫॥ పతి
తోడనేకూడపణతినీనగరిని। శీఘ్రముగవెళ్లెదవు చెలియ దప్పదుగా
॥౧౦౦౬॥ అనియిట్లుమునులంత అతివేగమునబలుక। సాష్టాంగదండ
ములు చాలనర్పించి॥౧౦౦౭॥ మునులసద్దునుసెలవు ముదితతా దీసుకొని
పాముపెట్టెబుట్టుకొని పణతినడచెను గా॥౧౦౦౮॥ కడువేగముననడ
చి ఘటికాచలముగడచి। అరుణాచలంబును అతివేగనడచె॥౧౦౦౯॥
ఇంద్రాచలంబునడు యింతితావలగొని। శ్రీవెంకటాచలం శీఘ్రమున
నడచె ౧౦౧౦॥ శ్వేతాద్రిదక్షిణపు చెలినందపురిజేరి। వృద్ధపురియును చూ
చెవెలదితానపుడు॥౧౦౧౧॥ వ్యాఘ్రపురిగోష్టిపురి శీఘ్రగడచెనపు।
బదరికాశ్రమముజేరె భామయావేళ॥౧౦౧౨॥ సుగ్రీవునాశ్రమము సుదతి
కన్నులజూచి। నారాయణాశ్రమమునాతిసేవించె॥౧౦౧౩॥ ఆకాశనగ
రియు అతిభక్తినడచెము, పరుమదాశ్రమముగడచె భామయావేళ ॥౧౦౧౪॥

మంగళగిరియును మరి కనకగిరియును। కనకాంబరగిరియు కాంతసే
వించె॥౧౦౧౫॥ కోదండగిరియును। కొమ్మతా సేవించె। అంజనా
గిరియును అళ్వారగిరియు ॥౧౦౧౬॥ పాండురంగాగిరియు పళుపా
లగిరియును। చెన్నకేశ్వరగిరియు చెలియతాజూచె ॥౧౦౧౭॥ కో
దండగిరియును కొమ్మతా సేవించె। గరుడగిరిసేలగిరి కాంతసేవిం
చె ॥౧౦౧౮॥ మేఘపరలస్థము మెలతతా సేవించి। శ్రీనివాసస్థలము శీ
ఘ్రముగజూచె ॥౧౦౧౯॥ వాహినస్థలంబును వరదభక్తస్థలమును। బ్రి
మరస్థలంబును భామ సేవించె ॥౧౦౨౦॥ అటుపైని అడవిలో అబల
తానడుచుచును। చిత్రమైనటువంటి చెట్లుజూచెనుగా ॥౧౦౨౧॥ యే
మిశశోమితా। వెలగమామిడిచెట్లు। కరకవుశిరకి తాడి కంబతరువులు
ను ॥౧౦౨౨॥ నాగపున్నాగకి నగమామిడిచెట్లు। శాల్మలీమాకంద
చంపకంబులను ॥౧౦౨౩॥ తింత్రిణీవటకుబ్జతియ్య మామిడిచెట్లు।
తాలహింతాలాది తరువులేజూస్తు ॥౧౦౨౪॥ సాలరసాలాదిచందనా
వృక్షాలు। దాలిమ్మమైమయ్యినదబ్బతరువులును ॥౧౦౨౫॥ ఖర్జూర
మందార ఘనసారకుందనా। నారికేళములపుడు నారిజూచుచును
॥౧౦౨౬॥ ఆశ్చర్యములు బొంది అతివేగనడుచుచును। ఘనమృగంబులు
జూచి కాంతగ్రక్కునను ॥౧౦౨౭॥ యేనుగులుసింహములు యేకమై
నొకచోటు। చెలగులాడుచునున్న చేష్టలేజూచి ॥౧౦౨౮॥ పంమలను
రేచులనుపొందుగానొకచోట। కలసిమెలగుచునున్న కాంతతాజూచి
॥౧౦౨౯॥ పెద్దపులులును లేళ్లు పెంపుగాజతగూడి। ఆటలాడుచునుం
డ అతిపింతజూచి ॥౧౦౩౦॥ కణుసులును దుప్పులును ఖడ్గమృగంబు
లు। కొండగొఱెలుజూచె కొమ్మతానపుడు ॥౧౦౩౧॥ కోతులును న
క్కలును కొండముచ్చులుగూడి। తనచుట్టునడుచుంగ తరుణిభయపడక
॥౧౦౩౨॥ వనములోగలయట్టి వనమృగంబులు గాంచి। నారి చాల
జూచుచును మనవభయపడక ॥౧౦౩౩॥ పక్షిభేదములెన్ను పట్టుగా
నిల్పునని। ఏకచిత్తముతోడ ఇతినడవగను ॥౧౦౩౪॥ నెమలి
పిట్టలుచాల। నెరిపురులు విప్పుచుని। ఆటలాడుచునున్న అందములుజూ
చి ॥౧౦౩౫॥ పిచ్చుకల్ గుంపులను పెనగులాడుచునుండ। అవితగనుగొ
ని ఆశ్చర్యపడెను ॥౧౦౩౬॥ కొంగలను బకిరెలునుగూడి వనకొలనలో।
నీళ్లుదాగుచునున్న నెలతగనుగొనెను ॥౧౦౩౭॥ కాకులను చిలుకలు

ను కలసివకచోటున్న। గెద్దలును కోళ్ళువకవద్దనుండెనుగా॥౧౦౩౮॥
ఈలాటిచిత్రములు ఇంతతాగనుగొనుచు। తనమనసులో తానుతగ
మెచ్చుకొనుచు॥౧౦౩౯॥ జాతివైరము లేదు జంతుజాలములకు। యిది
పుణ్యభూమనుచు యింతిమెచ్చుచును॥౧౦౪౦॥ ఆవనములోనున్న। ఋష
భూతతాపసులు। దరిశించి సేవించి తరుణినడచెనుగా ॥౧౦౪౧॥ ఘో
రవనమున యిట్లుకొంతభయపడకుండ। కమలాక్షికదలెను గడచినా
యింతి ॥౧౦౪౨॥ అడవులిట్లాగడచి అతివేగముననడచి అంగమాళ్వ
వ్రిళవంగదేశములు ॥౧౦౪౩॥ కర్నాటమారాట కాంభోజకురు
మత్స్య। హంసలకొంకణపరదేశ్యములు ॥౧౦౪౪॥ సోళసూరాశెనగో
ళపుళ్లింద్రాది నేపాళదేశ్యాలు నెలతకానవుడు ॥౧౦౪౫॥ యీపుణ్య
దేశ్యాలుకూపింపుచున్నట్టి।దైవాలసేవించెతరుణినడచెనుగా॥౧౦౪౬॥
అతిదూరముననడచెఅలచటనుకెంధంగి।అతివకష్టముజూచి అజునిదయ
చేత ॥౧౦౪౭॥ అల్లంతదూరాన తెల్లని వుదకంబు। కిళ్ళకునుగానొ
చ్చె కాంతకంత్రటను ॥౧౦౪౮॥ ఆగంగనేచూచిఅతివేగముననడచి।
గుండంబుధరిజేరెకొమ్మ గ్రక్కునను ॥౧౦౪౯॥ పముపెట్టుటుదించి
భామగ్రక్కునదిగిచి। దోసిళ్ళతోనీరుఆసదీరగను ॥౧౦౫౦॥ దాహంబు
బుచ్చుకొని దరిజేరిగట్టునను। దబ్బునటుగూర్చుండె తరుణివరదవి
॥౧౦౫౧॥ నలుదిక్కులనుజూచి నరులెవరులేకుండా। మనసులోభ
యమంది మగువదుఃఖించె ॥౧౦౫౨॥ నాలుగుసముద్రాల నడుమ
ధ్యమున్నట్టి। దవ్యతీరపతులెల్ల తిరిగివచ్చితిని ॥౧౦౫౩॥ సకలదైవా
లకు సాష్టాంగదండములు। వేడుకొంటినిచాల వేయువిధములను
॥౧౦౫౪॥ వకదేముడైనను యికనన్నుకరుణించి।రక్షించుడాయను ప
ష్టినైతివిగా॥౧౦౫౫॥ యీపైనితిటిపతులు యికత్రిగట్టాలకన।యీగంగ
లోబడియికప్రాణమిడుతు॥౧౦౫౬॥ సాటబోటుంతోటిసరిగానుభూమి
లో। రక్షించడాయను పక్షివాహనుడు ॥౧౦౫౭॥ వసుధలోనా
యీటువసితలెల్లసుచాల। తమపతులతోగూడి ధన్యలైయుండ్రి
॥౧౦౫౮॥ భువిలోసులేనట్టి అవమాన మొచ్చును। పాపుడునుసతినై
తిఁయేమందుయికను ॥౧౦౫౯॥ యీజన్మమున నాకు యీసుఖముచా
లును। యీపైని [illegible] ఇదిమంచికాదు॥౧౦౬౦॥ అనియిట్లు
మరిచాల అబలతాచింతించి। నాథుడైనటువంటి నాగేంద్రుజూచి

౧౦౬౧॥ నా ప్రాణనాథుండ నా గేంద్రగుణధామ। నీవారలను బాపి
నిన్ను దెచ్చితిని ॥౧౦౬౨॥ ఇట్టి చట నిను పంపి ఇక నేను బోతేను। న
రులెవరు జూడ నా నాగేంద్ర నిన్ను ॥౧౦౬౩॥ వీమ పంచుకొను వారు పట్టి
చంపుచు రేము దిక్కుమాలిన చావు దేవుడిట్లు వ్రాసె ॥౧౦౬౪॥ దంపతు
లు జత గూడి ధరణెల్ల తిరిగినా। తప్పు లేదని చెప్పి ముప్పు వచ్చెనుగా
॥౧౦౬౫॥ నీతల్లి వద్దనె నిన్ను దిగనాడకపో। యెద్దు బాసి చెప్పితిని క
ష్టు బాపనైతి ౧౦౬౬॥ పూర్వజన్మమున నేను పూని జేసిన కర్మ। బా
యక నను విన్న పుడుమ పట్టుకుడి పెనుగా ॥౧౦౬౭॥ ఈ జన్మమున నే ఇట్టి చ
టపిడవి నా। పాపంబు ముకనే బాయకుండెను గా ॥౧౦౬౮॥ యెర
గి జేసితి తప్పు యేమి యనుకు తండ్రి। ఆ బుద్ధులు నేను వినక మాట
జము ॥౧౦౬౯॥ రత్నాంగి రాజించ రంజిల్ల జనియించి। నా రాజ్యపట్ట
నై పరగ జన్మిస్తి ॥౧౦౭౦॥ ఇంత కష్టము నాకు ఇలలోన వచ్చెవి। తె
లియజాలక తండ్రి చుక్కనైతిని గా ॥౧౦౭౧॥ కలలోను ఈలాటి కష్ట
మొస్తుందని। తెలియనైతి తండ్రి ఇలలోన నిపుడు ॥౧౦౭౨॥ బ్రహ్మ
వ్రాసిన వ్రాలు బాయదెవ్వారికైన। చింతించ వలెను ఎంత గాను పుడు
॥౧౦౭౩॥ ఉన్న నను తా లేవ దిశలెల్ల పరికించి। హైన్యమూర్తయి దీన
దిట్టతనము గను ॥౧౦౭౪॥ నాథుడైనటువంటి నాగరాజును దీసి। పుడ
మి పై దగనాడి బుసలు బుసలనుచు ॥౧౦౭౫॥ ఘోరముగ నుండిరి గో ప
ట్టి మేర్వంగ హా హా రవంబు వ్యాధులందరును నిరి ॥౧౦౭౬॥ ఈ రీతి తను చాల
ఘోర దుఃఖము నొంది। కొంత ఆ దుఃఖమున దలకొమ్మ నొలివంది ॥౧౦౭౭॥
ధైర్యంబు త్రాజెంది దైవాలనందరికి। పప్పుగింతలు పెట్టి ఆప్రదుంవే
డ్కె ॥౧౦౭౮॥ హా హా రవంబ్రిమ్మోడు లండు మునుకరుణించి। ఘననాగరా
జును కాపాడవలెను ॥౧౦౭౯॥ ముక్కోటి దేవతలు మునులంత్రవి
రయ్య। ప్రాపు మీరలు నుండి ఫణిరాజు నిపుడు ॥౧౦౮౦॥ ఉత్తర కాప్పాల
కులు ఆదిరుద్రులు మీరు। భోగిరాజును ఇపుడు పోషించవలెను
॥౧౦౮౧॥ సూర్యచంద్రులు పూటిగా వినరయ్య। ప్రాణనాథుని గా
చి పాలించవలెను ॥౧౦౮౨॥ గంధర్వ కిన్నెర కింపురుష యక్షులు। నా
నాథునను నిపుడు కాపాడవలెను ॥౧౦౮౩॥ పంచభూతాలిపుడు వం
చనలు సేయక। ఫణిరాజును ఇపుడు పాలించరయ్య ॥౧౦౮౪॥ తల్లి
దండ్రులను బాపి తప్పి నే దెచ్చితిని। కాసి రక్షించుడీ ఘనులంగరా

॥౧౮౪॥ దిక్కుమాలినయట్టి దీనులకుభువిలోన। దేవుడేతోడనుచు
దేశవాడుకయు ॥౧౮౬॥ వాడికలుబోకుండ వసుధగానీవప్పుగా
నాథుకాపాడి నన్నుబ్రోవవలెను ॥౧౮౭॥ పరదైవములకిట్లు వప్ప
గింతలుబెట్టి। తనప్రాణనాథునకు దండమర్పించి ॥౧౮౮॥ నాప్రాణ
నాథవో నాగేంద్రఫణిరాజ సెలవుసెలవాయని సెలవుతానడిగి
॥౧౮౯॥ ఆశలెల్లనుమదిఁద్రోసియాసుందరి। ఇంద్రియంబులదుంచి
యుంతితెంప్రగను ॥౧౯౦॥ పద్మాసనములదుంచి సఖియుగ్రగను
లేచి। గుండంబుదరిజేరె నింపువేడుకను ॥౧౯౧॥ కాశిదట్టయుగట్టి
గంగవద్దనజేరి। తగిదండ్రుకు చాల దండములబెట్టె ॥౧౯౨॥
శ్రీదేవినినిలవి భూదేవినిదలచి। పార్వతీదేవిని బాగు
గాదలచి ॥౧౯౩॥ ఒప్పుగా తన ప్రాణ వల్లభుని మదినిలిపి।
అత్తమామలకపుడు అబలతా మ్రొక్కె ॥౧౯౪॥ అష్టదిక్కులుజూచి అ
తివదండముబెట్టి। గంగనటుప్రార్థించి ఘనముగా మ్రొక్కె ॥౧౯౫॥
పాదములుజోడించి పడబోవుసమయాన। అట్టెట్టె తాళుమని ఆకాశ
వాణి ॥౧౯౬॥ గగనవాణియుబలికె ఘనమైనధ్వనితోడ। తాళుతాళు
మటంచుధరణివణకగను ॥౧౯౭॥ త్వరపడకసుందరి త్వరపడకుచె
ప్పెదను। యీగంగమాహాత్మ్యమింతెరోవినుము ॥౧౯౮॥ స్త్రీనిజం
పినయట్టి చెడ్డపాపంబైన। బ్రాహ్మణుని జంపిన బలుపాపమైన
॥౧౯౯॥ గోవులను ద్రుంచిన ఘోరపాపంబైన। బాలులను జంపినబ
లుపాపమైన ॥౨౦౦॥ పగ చేతపొరుగిళ్ళతగులబెట్టినయట్టి। ఘోరపా
పంబైన గూలిపోసమ్మ ॥౨౦౧॥ అనృతంబుపలికిన అధికపా
పంబైన। కనకంబుదొంగిలి నఘనదోషమైన ॥౨౦౨॥ తలిదండ్రులకున
పుడు తప్పిడచినయట్టి। పరస్త్రీలబట్టినజాల దోషమైన ॥౨౦౩॥
ఈలాటిపాపములుయిలలోన మరికొన్ని మొదలైన యావత్తుమిత
రోయిచట ॥౨౦౪॥ ఈగంగస్నానమున నిదిబాసిపోనమ్మ పావనం
బైనట్టి బ్రహ్మాండంబు ॥౨౦౫॥ అదిగనక సుందరీ అతివేగమున
నీప్రాణనాగరాజును యిపుడుజూచి సేయకను ॥౨౦౬॥ కంఠమునదా
ల్చి ఈగంగలోమునిగితేనాగరాజేయిపుడునరనాథుడౌను ॥౨౦౭॥
ఆకాశవాణిపుడు ఆశ్చర్యముగబలుక। ఆనందమునుపొంది అపుడుగ్ర
క్కునను ॥౨౦౮॥ పరుగెత్తి వేగముగ ఫణిరాజునెబట్టి। కంఠమందున

దాల్చెగంగకన్నుమొక్క ||౧౧౦౯|| ముక్కుచెవులనుమూసి మామ్మా
రుతాములిగి| దిక్కులనుతాజూచి దిశలువెలుగగను ||౧౧౧౦||
తనయెనుట ఫణిరాజు జననాథుడైనిలచె| దినకరునిచందమునతేజరి
ల్లుచును||౧౧౧౧|| అర్ధచంద్రునిబోలు ఆరాజునెన్నుదురు| నల్లకలువ
లుబోలునరనాథుకళ్లు||౧౧౧౨|| శ్రీకారములుకన్న చెవులువెలగ
నుండు| తిలపుష్పముకన్న తీరైనముక్కు||౧౧౧౩|| ఇంద్రచాపము
బోలు యిలనాథుకన్బొమలు| అద్దంపుకేరుతే అతనిచెక్కిళ్లు||౧౧౧౪||
కంఠమందునవాగ మణిదాల్చియున్నట్లు| నిదర్శనముచూడనీటుగా
నుండె||౧౧౧౫|| దశరథునికిచాల రెండునాలుకలుండు| మండలా
ధీశ్వరునిమహిమ పాడగను||౧౧౧౬|| యోగభుజమునవాడు వెడ
డైనవక్షంబు| సింగరాజమధ్యంబు జగదీశునడుము||౧౧౧౭|| బంగారు
ఛాయగాబాగైనదేహంబు| నవమన్మథునివంటి నరనాథుజూచి
||౧౧౧౮|| చూచికన్నులమూసి చొక్కింతమూర్ఛిల్లి తెలివందియా
బాలతేరిచూచెనుగా||౧౧౧౯|| ఆరాజుసుందరముఅంతయునుపరికించి|
ఆనందమునుపొంది ఉప్పుతుయిట్లనియె||౧౧౨౦|| సలలితాగుణజాల స
ద్ధర్మశీలుండ| కలిగితివినాపాల కరుణాలవాల||౧౧౨౧|| నవమన్మ
థాకార నరలోకజనవంద్య| రమణీయగుణసాంద్ర రాజదేవేంద్ర
||౧౧౨౨|| నినునమ్మితినిచాల నీకునేయిల్లాలు| మన్మథుని బాధకుమరి
తాళజాల||౧౧౨౩|| ననురక్షించుము నరనాథతనయుండ| విన్నపం
బాలించివీక్షించవయ్య||౧౧౨౪|| అనియిట్లుసుందరి ఆశ్చర్యముగబ
లుక| విని రాజసుతుడప్పుడు వింతగాబలికె||౧౧౨౫|| వోబాలనీవెవతు
నీవూరుపేరేదో| నీపుట్టుపూర్వంబు నెలతరోచెపుమ ||౧౧౨[illegible]
వూరుపేరేదో నాపూర్వస్థలమేదో| యేర్పాటుగాజెప్ప నేర్పుమీర
గను ||౧౧౨౭|| నిజమేది తెలియకను నీకునేపతినంట| వెర్రిమాటలు
మానుపెలదిరో వినునా||౧౧౨౮|| కామాంధురాలవై భామరోపలికి
తివి| నేనెట్లువొప్పుకను నెలతరోనిన్ను||౧౧౨౯|| మంచిచెడ్డలు
రెండు మనువలసభువిలోన| తెలియదన్నమాట కలికిరోవినవే
||౧౧౩౦|| అనియిట్లుఆరాజు ఆబింకములుబలుక| వినిసుందరప్పుడువే
డుకతోబలికె||౧౧౩౧|| వినవయ్యవోరాజ వివరించిచెప్పెదను| భు
విలోనుకాశ్మీర పుణ్యదేశ్యంబు||౧౧౩౨|| ఆదేశ్యమేలేటిఅవనతశేం

త్రించు। ధర్మాంగరాజన్న ధరణిప్రఖ్యాతి॥౧౧౩౩॥ ఆరాజువరపత్ని
అమృతలీదేవంట। పుణ్యశాలియుగలదు భూలోకమందు॥౧౧౩౪॥
ఆదంపతులకీవు అతిఘోరపాముపై। కొడుకుగాబుట్టితివి పుడమిచెల
యగను॥౧౧౩౫॥ మరికొన్నిదినములు జరిగిపోయిన వెనుక। మాయ
కల్పనజేసెమీ మంత్రివరుడు ॥౧౧౩౬॥ విప్రులనుబంపించి। వెదకించి
భువియెల్ల చోళదేశమునందుశోధించిజూచి॥౧౧౩౭॥మాణిక్యపట్నమున
మండలాధిపుడైన। రత్నాంగరాజంట రంజిల్లుభువిని ॥౧౧౩౮॥ఆరాజు
కునుమాతురైనట్టి త్రైలోక్య। సుందరియు గలదనుచుసూటిమీరగను
॥౧౧౩౯॥వినిమాయకల్పించి ఘనజాబులేబంపి।మాతండ్రిగారిని మత
లేమిజేసి॥౧౧౪౦॥నిర్ణయపుజాబులనునీటుగా వ్రాయించి। ఇంద్రజాల
ములీత్రియేమిజెప్పుదును॥౧౧౪౧॥ టక్కుటమామీలుగ్రక్కునను యేర్ప
డగ।చతురంగబలముతో అతిసంభ్రమునను॥౧౧౪౨॥కత్తికిసిబాసికము
గట్టిపల్లకినుంచి। తర్లించికొచ్చినా ధరణిపాలయగను॥౧౧౪౩॥కత్తిగారు
పుదమంత్రి కర్తయైతన మెడను। శతమానమును గట్టి చెప్పసేటకె
ని॥౧౧౪౪॥ అయిదురోజులు పెళ్లి ఆశ్చర్యముగ జేసి। నన్నుతీసుకువె
ళ్లి నాడుమీమంత్రి॥౧౧౪౫॥ వెళ్లింపె మొదలుగా వేడుకతోకొన్నా
ళ్లు అత్తమామలవద్ద అతిభక్తినుంటి ॥౧౧౪౬॥ చిన్నతనమునయిట్లు
కొన్నిదినములుదిరిగి। తరువాతయౌవనముతారసిల్లనుగా॥౧౧౪౭॥
పతిసతులుయున్నట్టి పద్ధతులు పరికించి। తాళజాలగలేక తత్తరంబు
గను ॥౧౧౪౮॥ పతినిజూతామన్న భ్రమపుట్టె మదిలోన। వెదకిన
లోగిళ్లు వేయువిధములను ॥౧౧౪౯॥ వెదకి వెదకియు నేను వేసారి వే
సారి అత్తగారినిజూచి అతిభక్తితోను ॥౧౧౫౦॥ చేతులనుజోడించి
సిగ్గెల్లదిగనాడి అత్తగారినిజూచి యడిగితిని రాజా ॥౧౧౫౧॥ నాప
తియుచందంబునాకు చెప్పితె కాని। వాంఛితంబువిడుతునని పలికితిని
రాజా॥౧౧౫౨॥ ఆమాటమీదనే ఆహారాజునే దెచ్చి। పెట్టెమూత
యుదీసిపట్టి జూపించె ॥౧౧౫౩॥ నాగరాజును జూచినాకేమితోచక
ను। నొక్కించి చింతించి గ్రక్కునను లేచి ॥౧౧౫౪॥ బ్రహ్మవ్రా
సిన వ్రాలుబాయదనిమదినెంచి। పాముపెట్టెట్టుకొని పైనమై వెడలి
॥౧౧౫౫॥ నాలుగుసముద్రముల నడుమధ్యమున్నట్టి। దివ్యతీర్థముల
ను తిరిగితిని రాజా॥౧౧౫౬ తిరిగితిరిగియు నేనుదిమ్మెత్తియుండగా।

ఈ వేళ పద్మినిని ఎలమి [illegible]గను ॥౧౧౫౭॥ తిరిగితిరిగియు మరితి
రిగి జాలక [illegible]। మానసు [illegible] యమంది మది [illegible] వింతలచి ॥౧౧౫౮॥
మరితిరిగ జాలకను [illegible] హృదయమందు। [illegible] చెల్లదని పణతి
[illegible] ॥౧౧౫౯॥ ఆశ [illegible] యు [illegible] యు [illegible]ంబు। ఇక చా
లు [illegible] లునని [illegible]బు విడవ ॥౧౧౬౦॥ ఈగంగలో దిగి విడుతు
[illegible] యుంచితనయ్య [illegible] మహారాజ ॥౧౧౬౧॥
[illegible] పెట్టియుదిన [illegible] నేబట్టి। [illegible] బైట [illegible] దిట్ట తన
[illegible] ॥౧౧౬౨॥ గంగ [illegible] వజెరగ్రికు [illegible] నను [illegible]బోవ। అట్టెట్ట
తాళుము [illegible] ఆకాశవాణి ॥౧౧౬౩॥ యాగంగమాహాత్మ్య మ [illegible]
[illegible] నాగరాజు [illegible] ॥౧౧౬౪॥ ఈ [illegible]
[illegible]ములో [illegible] లు [illegible]। నాగరాజెయిపుడు నరనాథు
[illegible] ॥౧౧౬౫॥ ఆకాశవాణి [illegible] మృదుబలుకి। అలాగు జేసి
[illegible] అతివేగమున [illegible] ॥౧౧౬౬॥ [illegible] గనుస [illegible] యుచేత।
[illegible] ॥౧౧౬౭॥ [illegible] సుం [illegible] రియాదిక
థ [illegible] పూస [illegible] ॥౧౧౬౮॥ చెప్ప [illegible]ని
రాజు బొప్ప [illegible] నుయుం [illegible]। [illegible] యుంచు
॥౧౧౬౯॥ ఆ [illegible] రాజు [illegible] తరి [illegible]। [illegible] గ [illegible] ల
[illegible] ల వే [illegible] వేగ [illegible] చాల [illegible] దయ [illegible]। [illegible]
[illegible] ॥౧౧౭౦॥ [illegible] రాజ దేవేంద్ర [illegible]
[illegible] ॥౧౧౭౧॥ సం [illegible]
[illegible] ల వర [illegible] ల [illegible] లు [illegible]
॥౧౧౭౨॥ ఆ వంశ [illegible] మహి [illegible]। [illegible]
తులను పురు [illegible] ల్లు ॥౧౧౭౩॥ [illegible]
[illegible]। సకల [illegible] ॥౧౧౭౪॥ ఆ [illegible]
[illegible] అక [illegible] దేవేంద్ర [illegible] ॥౧౧౭౫॥ ఆ
నందమున [illegible] పట్టు [illegible]। [illegible]
[illegible] ॥౧౧౭౬॥ దంపతులు [illegible] వింత [illegible]। [illegible]
[illegible] మంది [illegible] ములు ॥౧౧౭౭॥ [illegible] పిల
[illegible] ములను [illegible] లు [illegible] ॥౧౧౭౮॥ [illegible]
సనను [illegible] చిత్రాసనంబుల। చం [illegible]

॥౧౧౮౦॥ చమటులేగారంగ సమయంబుమించెననీ। పరుగెత్తికొచ్చే
రు బ్రాహ్మణోత్తములు॥౧౧౮౧॥ వచ్చివధ్యూన నిలచిదంపతులనే
జూచి। అవుభళీయనువారు అందరునుదిగిరి॥౧౧౮౨॥ గంగపుత్రిక
దీసిఘనమంత్రములుచదివి। రాజు చేతులబోసి రభసమునసరి
॥౧౧౮౩॥ గొప్పరాజవుగనుక యిప్పుడీస్థలమందు। గురాలుయేను
గులు గొప్పదానములు॥౧౧౮౪॥ భూపతులుగనుకను। భూదానమి
వ్వవలె।మణులుదానములిస్తె మామంచిదిచట ॥౧౧౮౫॥ వరహాలు
మొహిరీలు వస్త్రదానంబులును। తగినప్రభువులుగనుక దయసేయ
వలెను॥౧౧౮౬॥ ఆలాగుమరిమరియు ఆవిప్రులనుబలుక। మరియేమి
తోచకను మనువతాబలికె ॥౧౧౮౭॥ తనుపుట్టుపూర్వంబు తనుప
డ్డకష్టంబు పూసగూర్చినరీతి పొందుగాజెప్పె ॥౧౧౮౮॥ కాషాయ
వస్త్రమునకడచెంగుముడివిప్పి। ముత్యాలహారంబు మోదమునపట్టి
॥౧౧౮౯॥ విప్రపుంగవులార వినరయ్యమిరంత। పేదలముమేమేము
పెకుదానములు॥౧౧౯౦॥ యివ్వజాలముగనుక రవ్వసేయకమమ్ము।
యీపైనికరుణించి మన్నించవలెను ॥౧౧౯౧॥ ముత్యాలహారంబు
మోదమునమీకిస్తు। పదివేలుగామీరు భావింపవలెను ॥౧౧౯౨॥ బ్రా
హ్మణోత్తములెల్ల పంపకము చేసుకుని। దీవించివెళ్లండి భావించిమీరు
॥౧౧౯౩॥ అనియిట్లుసుందరి అతిదీనతగబలుక। జయముజయమనిపొ
గడెగతిసుతులంత ॥౧౧౯౪॥ వేదపాటలుచదివి వేడుకతొదీవించి।
హారంబుగైకొని ఆనందముగను॥౧౧౯౫॥ మీపుట్టుపూర్వంబు నెల
తరో చెప్పితివి। చిత్రమైతోచింది చెలియరో మాకు॥౧౧౯౬॥ ఈ
గంగమాహాత్మ్యమింతిరో వినవమ్మ। బ్రహ్మదేవుడుతొల్లి ఇమ్ముగా
నిచట॥౧౧౯౭॥ విష్ణుమూర్తినికోరకు నిష్ఠతోడుతతపము।చిరకాల
మునజేసె సిద్ధిబొందెనుగా॥౧౧౯౮॥ అదిమొదలుఈగంగ అతిపావ
నంబయ్యె। బ్రహ్మకుండముపేరుబరగెభువిలోన॥౧౧౯౯॥ అనియిట్లు
బ్రాహ్మణులు అతిదీవనలుఇచ్చి। ఎవరియిళ్లకువారు జారివెళ్లిరిగా
॥౧౨౦౦॥ తరువాతసుందరియు తనపతినిగూడుకొని। దరిగానును
న్నట్టిధర్మపురిజేరె॥౧౨౦౧॥ ఆరాత్రియాప్పూర ఆనందముగనుం
డి। నరసింహగుడికిని నాడువెళ్లెనుగా॥౧౨౦౨॥ స్వామికిన్నిపదివేలు
సాష్టాంగములుజేసె। మనునాడుదంపతులు మనుడినడచెనుగ॥

౧౨౦౩॥ ఒకటి రెండును మూడును నొనరంగ పదినైదు। దేశదేశములన్ని తే
టగా గడచి॥౧౨౦౪॥ నదులు నిధులును గడచి నట్టడవులను గడచి। సౌ
రాష్ట్ర దేశ్యంబు సరగునను జేరి॥౧౨౦౫॥ తనతండ్రి దేశ్యమని తరుణి
సంతోషించి వూరూరకును దారికోరి నడుగుచును ॥౧౨౦౬॥
మరి వేగమున నడచి మాణిక్యపట్నంబు। దరిజేరి పతితోడ తరుణి
యిల్లనియె॥౧౨౦౭॥ ఓ రాజదేవేంద్ర వొప్పుగా వినవయ్యా। మాతం
డ్రిగారున్న మాణిక్యపురము॥౧౨౦౮॥ ఈ పట్నమే యనుచు యింతితా
జెప్పుచును। ఆపట్నములో జొచ్చి అతిత్వరగ నడచె॥౧౨౦౯॥ రాజమార్గ
ము బట్టి తేజముగ నడువంగ। పురజనులు జూచిరా పొలతిచందంబు
॥౧౨౧౦॥ త్రైలోక్యసుందరిని తేటగా పరికించి। ఒకరినోటను ఒకరు
వొప్పుగాననిరి॥౧౨౧౧॥ తత్తరంబున జనులు తమగృహంబును వెడలి।
రాజమార్గము జేరి రమణినే జూచి ॥౧౨౧౨॥ వనితలందరు గూడి వక
చోట గూడుకొని। ఆశ్చర్యముగ మాటలాడుకుందురుగా ॥౧౨౧౩॥
యేమమ్మ ఈబాల ఈలాటి రాజుతో। కాళ్లనడకను రాను కారణంబే
మి ॥౧౨౧౪॥ గొప్పరాజుకు తాను కోడలై యుండగా। దీనురాలై ఇ
ట్లు తాను వచ్చెనుగా ॥౧౨౧౫॥ అత్తగారింటను అతిలేమి జేసెనో। అ
దంపతులు గూడి అతిత్వరగ వచ్చె ॥౧౨౧౬॥ మరియేమి జరిగెనో మన
కేమి తెలుసును। గొప్పరాజుల మహిమ చెప్పతరమాన॥౧౨౧౭॥
అనుచు పురజనులిట్లు ఆందోళ పడుచుండ। కొందరును పరుగెత్తిపొం
దుగా నపుడు ॥౧౨౧౮॥ రచ్చలో గూర్చున్న రత్నాంగరాజుతో। ఈ
వార్తజెప్పేరు యలమిమీరగను॥౧౨౧౯॥ చెప్పగా విని రాజు చాల చిం
తింపుచును। ఆశ్చర్యమును బొంది అపుడు వచ్చెనుగా॥౧౨౨౦॥ రాజు
గారితోను రాజమంత్రులగూడి। రాణివంతో చ్చెరియము మీరగను
॥౧౨౨౧॥ కొనవిరిగివచ్చుటా కూతుర్నితా జూచి। కడువేగమును బ
ట్టికౌంగిటను జేర్చె॥౧౨౨౨॥ కన్నీరులొలుకంగ కడు దుఃఖమున
బొంది। అల్లుడ్ని కూతుర్ని అప్పుడు దోడ్కొనుచు ॥౧౨౨౩॥ తనకోట
లోపలికి తత్క్షణము వేంచేసి। అతివలుండేటి అంతఃపురము జేరి॥౧౨౨౪॥
దిగ్గననుయా తల్లి దీనురాలైయున్న। కూతుర్ని తా జూచి గోలుమని
యేడ్చె॥౧౨౨౫॥ తల్లినే బట్టుకుని తరుణి సుందరి యేడ్వ। తల్లి కూతు
రు లిట్లు తటవిటలు పడగా ॥౧౨౨౬॥ అక్కడుండె నకాంతలందరును

యేర్పాంగ। వారిం చెలఁ రాజు వారి పక్షికములు ॥౧౨౨౭॥ దుశ్శాసు వారించి తొడమీదకూతుర్ని। కూర్చుండ నియమించి కొంత దడుపుండి ॥౧౨౨౮॥ తల్లి రోమాతల్లి తరుణి సుందరసిబ్బి। యిరువురు ఇల్లు లు యెందుకొచ్చెరుగా ॥౧౨౨౯॥ దంపతులు యిద్దరు నడువగ జతగూడి। కాళ్ల నడకనురాను కారణంబేమి ॥౧౨౩౦॥ అత్తమామలుని న్ను అచిమికొట్టిరియేమో।యీరీతివచ్చుటకు కారణము లేమి॥౧౨౩౧॥ మరియేమిజరిగెనో మావద్ద దాపెమి। కూతురా జెప్పుము నీకో లిఁలఁ నుగా ॥౧౨౩౨॥తరుణిదిగ్గున తే పిల్లివాడు మొక్కెను। చెప్పుచుండి సుతండ్రి చిత్రకథయనుచు ॥౧౨౩౩॥ మంత్రి పుంగపుడు ప్రపంచమాయ కల్పన జేసి। నన్నుతీసుకు వెళ్లినాడు మాతండ్రి ॥౧౨౩౪॥ నేను నాడు మొదలు నేటుగా వారింట।అత్తమామలవద్ద అతిభక్తినుంట॥౧౨౩౫॥ఆ రీతికొన్నాళ్లు అపుడు జరిగిన వెనుక। పతిని జూడాలని బుద్ధి పుట్టె నాకు॥౧౨౩౬॥ చిన్నతనము వదచి సిగ్గెల్ల విడనాడి। మామయత్త నడిగితిని మానుగా నపుడు ॥౧౨౩౭॥ పతిజూపిరేకాని బాల్యముల్ విడుమనని। తెంపుచే నడిగితిని తేటగానపుడు॥౧౨౩౮॥ఆరీతి నేను అతిభయంబును బొంది। మూలనుండిన పెట్టె ముందరకు ॥౧౨౩౯॥ కోపలాచూడుమని కొమ్మమూతయుదీసి। పాము నే జూపించె పతిని వీడె యనుచు ॥౧౨౪౦॥ నా పూర్వకర్మమున నా గర్భమందున। నాగరాజు నుబుట్టె నాతిరోయ నేను ॥౧౨౪౧॥ పుత్రుగా నే పెంచి పుత్రుడని చాటించి। మాయకల్పన జేసి మానుచని ॥౧౨౪౨॥ అనిచూపగా నేను నాబత్తుకును గెలిచె। పాము పెట్టెలోపట నుంబు వెడలి ॥౧౨౪౩॥ నాలుగు సముద్రముల నడుమధ్యమున్నట్టి। దిక్పాలకపతుల్ని తిరిగితిసితండ్రి ॥౧౨౪౪॥ తిరిగితిరిగియు నేనుదీ మొట్టె వేసారి। బ్రహ్మాండము లోన పడిచావబోఁప ॥౧౨౪౫॥ఆకాశవాణి పుడు ఆకువింతగా బలుక। ఆపలుకులాలించి ఆళ్ళు జేసితిని ॥౧౨౪౬॥ స్నానంబు చేయగా సర్పంబు తక్షణము। నరనాథుడైనిలచె నా భాగ్యమునను ॥౧౨౪౭॥ అపుడు సంతసపడి ఆరాజుతో గూడి। నడచిన స్తిని తండ్రి కడు వేగమునను ॥౧౨౪౮॥ త్రైలోక్యసుందరటు తీరెల్ల జెప్పంగ। ఆశ్చర్యమును బొంది అపుడు తలిదండ్రి ॥౧౨౪౯॥ చెప్పగా నేరాజు చెరుత్రిమని తే చెను। పుట్ట వెడలిన పాము పోలెక్కచందమున ॥౧౨౫౦॥ రత్నాంగన ౦

డొప్పి రత్నల్లో గూర్చుండి। హితులమంత్రులజూచి అతికోపమునను
॥౧౨౫౧॥ విస్మారింపకోరంత వేలది సుందరిమాట ధర్మాంగుడుజేయు
దారుణంబంత ॥౧౨౫౨॥ తనపూర్వకర్మమున తనపత్నిగర్భమున।
సర్పంబుజనియించె జగతివింతగను ॥౧౨౫౩॥ పుట్టగానే మంత్రి పు
త్రుడని సాటించి। మాటుమాయగల్పించి మనలభ్రమయించి॥౧౨౫౪॥
మనసుందరికి వారు మాయచేగొంపోయి। పాముకును మనిషికిని పరిణ
యము చేసె॥౧౨౫౫॥ ఆపాము నేబట్టి అపనిలోగలయట్టి। దివ్యతీరప
త లన్నితిరిగెనటు బాల॥౧౨౫౬॥ తిరిగితిరిగియు బాలసురితిరగజాలకను।
పడనుటంబుధిదరిని బ్రహ్మగుండమున॥౧౨౫౭॥ పడిచావబోవంగ పలి
కెనటగగనంబు। ఘనమైన ధ్వనితోడ కనిపించగాను ॥౧౨౫౮॥
ఆపలుకులాలించి ఆస్నానము జేసెనట। తత్క్షణమె ఆపాము ధరణీశుడాయె
॥౧౨౫౯॥ ఆపాముతోగూడి ఆనందముగనడచి। మనయింటకొచ్చెన
టమహిమవిస్మారి॥౧౨౬౦॥ ఈలాటిచిత్రంబు యిదివరకు మనమెపు
డు। వినలేదుకనలేదు విశ్వంబులోన॥౧౨౬౧॥ అదిగనక ఆరాజు అతి
మాయలెట్టివో। కడువేగమున మనము కళ్లజూడాలే॥౧౨౬౨॥ చతు
రంగబలముతో అతివేగమున వెళ్లి। ధర్మాంగపురిమీద దండెత్తవలెను
॥౧౨౬౩॥ మంత్రిరిపుబరిమార్చి పురిబలములనుద్రుంచి। ధర్మాంగరాజు
నతక్షణము బట్టి॥౧౨౬౪॥ మాయలన్నియు బాపి మరివేగబంధించి
తీసుకొనిరావలెను దోషమనకుండ॥౧౨౬౫॥ బుద్ధివచ్చినదాక భువి
యెల్ల తెలియంగ। బందికానాలోన బడివెయ్యవలెన॥౧౨౬౬॥ అను
చు మంత్రులుజూచి ఆరాజుబలవెంతో। చూడవలెననిచాల శూరుడై
పలికె॥౧౨౬౭॥ పడవాళ్లబిలిపించి బాహుబలములకెల్ల। సాటించుమ
నిపలికె సాహసంబుగను॥౧౨౬౮॥ నెరవైన తనపెద్ద బిరుదైనజం
డాలు। అరుదుగా నెత్తించు మని పలికెనపుడు॥౧౨౬౯॥ మనదేశము
లోనున్న మన్నెరాజులనెల్ల। అతివేగపిలుపించుమని పలికెనపుడు
॥౧౨౭౦॥ యేంబుదరలంగ విరివిగా సామాను। సేయించమని పలికె
చేలుపుగానపుడు ॥౧౨౭౧॥ చెతురంగబలములు హితపుగారమ్మను
చు। సాటించుమని పలికె సాహసంబునను ॥౧౨౭౨॥ రత్నాంగుడీరీతి
రాజసంబుగబలుకి। ఆలాగు జేసెరీ ఆమంత్రివరుడు ॥౧౨౭౩॥ యీలా
గు సభలోను హెచ్చుగాజరిగిన। అంతఃపురిలో మాటవింత జెప్పెదను

॥౧౨౭౪॥ త్రైలోక్యసుందరిని జయముగాపుట్టించి। పతిసతులు సంతోషభరితులైనట్టి ॥౧౨౭౫॥ పంచభక్ష్యాన్నాలు భక్షించుచును చాల। ప్రద్దాలమేడలో ఆనందముగను ॥౧౨౭౬॥ సతిపతులుజతగూడి సౌశీతిబంధములు। చతురతమరతికేళి జేయుచుండిరిగా ॥౧౨౭౭॥ యీరీతిసుఖముగా యిద్దరాత్రిబగలనక। భేధింపరాకుండ మోదమునసుండిరి ॥౧౨౭౮॥ తనపడ్డకష్టంబు తనమదిలోదలపోశి। అత్తమామలు జూడ ఆశబుట్టెనుగా ॥౧౨౭౯॥ వకనాడుతలిదండ్రి వద్దచేరూర్చుండి। వినయంబుగాబలెకె వెలదిసుందరియు ॥౧౨౮౦॥ మాతండ్రిమే మెచ్చి మాసంబుగావచ్చె। మాయత్తమామలును మాకొరకుయిపుడు ॥౧౨౮౧॥ యంతదుఃఖితులైరొ యేలాగుప్రుంటిరో। చూడవలె తక్షణమువేడుకలరగను ॥౧౨౮౨॥ అదిగనుకమాతండ్రిఆలశ్యమికవద్దు। సెలవిచ్చి పంపుడీశీఘ్రముగమమ్ము ॥౧౨౮౩॥ చతురంగబలముతో హితవుగామీరిపుడు। మమ్ముతీసుకువెళ్లిమాయత్తయింట ॥౧౨౮౪॥ ధర్మాంగరాజును దండించి బెదిరించి। నానాధుజూపించి నరులుమెప్పించి ॥౧౨౮౫॥ ధరణీశు లందరిని తక్షణము తెప్పించి। యీవార్త తెరిగింది యిలకీర్తిగాను ॥౧౨౮౬॥ మాదంపతులకిపుడు మరిపెళ్లిసేయవలె। అవనీశులకు నెల్ల ఆనందముగను ॥౧౨౮౭॥ ఆలాగుసేయించి అత్తింటనేవుంచి। అల్లుడిని దీవించిఆనందముగను ॥౧౨౮౮॥ మీరుబంధువులగూడి మీపురికి మీరపుడు। మళ్లిరావలెనయ్యమాతండ్రికాన ॥౧౨౮౯॥ అనిసుందరీలాగు ఘనముగాబలుకంగ। తలిదండ్రులావేళతనివి నుప్పొంగి ॥౧౨౯౦॥ రత్నాంగరాజపుడు రాజసంబలరంగ। సరదారులకుజెప్పించి సెలవిచ్చిరపుడు ॥౧౨౯౧॥ సైనంబురేపనుచు బాగుగాసెలవిచ్చి। రణభేరివేయించమనిపలికెనపుడు ॥౧౨౯౨॥ పుడమిఆకాశంబుబూరటిల్లగమ్రోవ। రణభేరివేయించె రాజ్యంబులోను ॥౧౨౯౩॥ బ్రహ్మాండభాండముల్ పగలబీరులువేసె। దిగ్గజంబులచెవులు దిమ్ముపెయ్యగను ॥౧౨౯౪॥ కులశైలములతోడ కంభినీలల్లాడ। సూర్యచంద్రగతులు సూటిదప్పగను ॥౧౨౯౫॥ చల్లజేసినయట్టిసముద్రములుఘోషించె। యల్లభూములుతల్లడిల్లెనంతటను ॥౧౨౯౬॥ ఆలాగుసెలవిచ్చెఅతియుగ్రుడైతేని। జండానిషానీలుచాలనెత్తించె ॥౧౨౯౭॥ పక్కీలు డేరాలు బళ్లమీదెక్కించి। ముందుగానడి

పించె మోదమలరగను ॥౧౨౯౮॥ రత్నాలపల్లకిలో రమణిసుందరినుం
చి ముద్దాలపల్లకి అల్లునకునిచ్చి ॥౧౨౯౯॥ వజ్రములయంబారివనరం
గతానెక్కి । చంద్రహారప్రకృతి చేతతాబూనె ॥౧౩౦౦॥ చతురంగబల
ములా యుతముగానడిపించి । ఢంకానిషాణేలు హొంకముగ నడువ
॥౧౩౦౧॥ రత్నాంగరాజు తానతి యత్నముగదలి । కనకాపురముపై
నిఘనముగానడచె ॥౧౩౦౨॥ పినపిన్నమజిలీలు పెదపెద్దమజిలీలు । ఆ
రీతినడిపించె అప్పుడు సరదార్లు ॥౧౩౦౩॥ ఆంగవంగకళింగ బంగా
ళనేపాళ । కర్ణాటదేశములు గ్రక్కుననునడచె ॥౧౩౦౪॥ కాశ్మీరదే
శంబు కడువేగమున జేరి । కనకాపురం దరిని జననాథు డప్పుడు
॥౧౩౦౫॥ విడిగాడేరాలు వేయించె రత్నాంగ । యిల్ల కొండల రీతి
యనవచ్చు ననగ ॥౧౩౦౬॥ పట్టుడేరాలోన పరమ రహస్య
ము నుంచి । అల్లుడిని కూతుర్ని అప్పుడు తానుంచి ॥౧౩౦౭॥
రతనాల డేరాలో హితవుగా తానపుడు । రత్నాంగనుడు నిలచె రాజ
సంఘగను ॥౧౩౦౮॥ కనకాపురం చుట్టు కడుభయంకరముగా । యిల్లు
పరచినలాగు వేలములు డిగ్గ ॥౧౩౦౯॥ రత్నాంగరాజపుడు రాజసం
బలరంగ । ధర్మాంగరాజునకు తగు జాబులంపె ॥౧౩౧౦॥ పదివేలుదం
డములు భావగారికి నమ్ముచు । చక్కగను వ్రాయించె సబబులన్నియు
ను ॥౧౩౧౧॥ తరువాత మేమిపుడు తమదర్శనానకు । వచ్చిన కారణం
బానరంగ వినుడీ ॥౧౩౧౨॥ చాలకాలంబాయె చేడెమా సుందరిని । తీ
సుకొచ్చినమంత్రి తీరుగానపుడు ॥౧౩౧౩॥ అదిగనుక మేమిపుడు అల్లు
డ్నికూతుర్ని చూడవలెనని భ్రాంతి వేడుకతో బుట్టె ॥౧౩౧౪॥ వచ్చినా
రముగనుక రక్షచేయుటకు మీరు । కొడుకులను కోడలను కూడవోడ్కొ
సుచు ॥౧౩౧౫॥ మాధరికి వేంచేసి మమ్ముగ్రీటుమన్నించి । మాకు సెలవి
ప్పించమని కోరుతాము ॥౧౩౧౬॥ జరుగుచున్నది గనుక జాగు సేయక త
మరు । మా చిన్నిసుందరిని మరిపంపవలెను ॥౧౩౧౭॥ ఆలస్యమికవద్దు
అమృతంబు విషమౌను । వేగాముజూచితే విశదమవుతుంది ॥౧౩౧౮॥ ఇ
టుపైని మావద్ద మంచిమాయ లుంచితె । విరకాచేపని బీపీవాను
॥౧౩౧౯॥ తమమంత్రతంత్రములు మరిపనికిరావపుడు । టక్కుజేసితె
పరువు దక్కదిటుపైని ॥౧౩౨౦॥ అనిజాబు వ్రాసి అతివేగమున బంపె ।
రణభేరి వేయించె రణము లోపలను ॥౧౩౨౧॥ ఘనమియా కాశంబు గ

డగడసువణకంగ। పట్టణముచుట్టునా ముట్టడెశనుగ॥౧౩౨౨॥ అ
పుడు ధర్మాంగుడు ఆజ్ఞాబు తేజూచి। గుండెఝల్లు మనంగ కూర్చుం
డబడెను॥౧౩౨౩॥ మరియేమిత్రోచకను మంత్రిని రప్పించి। యాజ్ఞాబు
తేజూపియిట్లనుచుబలికె॥౧౩౨౪॥మాయలేవద్దంటే మామాటవినవైతి।
కొరినమొచ్చినదిపుడు కాసుకొమ్మనెను ॥౧౩౨౫॥ నీవల్లనేమాకు నే
డుమరణముగూడె। తప్పించు మాతంత్రిమొప్పితముగాను॥౧౩౨౬॥ ధ
ర్మాంగరాజిట్లు ధైర్యంబుచెడిబలుకు మంత్రియేమనలేక మాటప
లుకడాయే॥౧౩౨౭॥ మంత్రి మదిలోనపుడు మరియేమిత్రోచకను। నిలు
చున్నపాటునే నేలకొరిగెనుగ॥౧౩౨౮॥ అలాగు తనమంత్రి అవసిపై
బడగానె। ధర్మాంగరాజపుడు ధైర్యంబువదలి॥౧౩౨౯॥ మరికొంత
తడవుండి మనసులోతలపోసి। యెటుజూచినాగానియేమిత్రోచకను
॥౧౩౩౦॥ తనలోనతానపుడు ధైర్యంబుదెచ్చుకొని। తనమంత్రిని
జూచి యిట్లనుచు బలికె॥౧౩౩౧॥మంచిజెడ్డలు రెండు మరితెలియన
టువంటి। మంత్రిమాటలునమ్మి మాకానివచ్చె॥౧౩౩౨॥ ఈపట్లమాకి
పుడు యవరడ్డపడియేరు। సర్వేశుడేమాకు సాయమౌగాక॥౧౩౩౩॥
రత్నాంగరాజొద్దగాజసంబూడిదూచి। పున్నచందము నేను విన్నవించెద
ను॥౧౩౩౪॥విన్నపంబాలించి మన్నించినామేలె।మన్నించకున్ననామరి
వొడ్డమేలే॥౧౩౩౫॥ నేరమొచ్చినదనుచు నేనొడంబడగాను।రక్షించ
వానన్నురత్నాంగ ధరుడు ॥౧౩౩౬॥ అనియిట్లుహితులతోఆలోచన
ము చేసి।త్రగినజనవన్నతో తానుబయలెల్లి ॥౧౩౩౭॥ రత్నాంగరాజుకును
రాజసంబలరంగ।జాబుతే బంపించెజాగుశాయకను॥౧౩౩౮॥ఆజ్ఞాబు
తేజూచిఅపుడురత్నాంగరుడు। కీర్తి వాసీలు కూడవేయించె॥౧౩౩౯
॥ంతటనుధర్మాంగుడంతటంతటరాగ। రభసమున నే తెంచెరత్నాంగ
ధరుడు ॥౧౩౪౦॥ వీరకాసీ చెయ్యివింతగాబట్టుకొని। సరససల్లాపము
ల చాలుచేసెను ॥౧౩౪౧॥ హితులుబుధులునుచాల। వింతగామ
న్నించి। తానున్నదే రాకు తనుదీసుకెళ్లె॥౧౩౪౨॥ చిత్రమైనటువం
టి సింహాసనమునందు। వీరకాళ్లిద్దరు కోరికూర్చుండి॥౧౩౪౩॥ త
ర్వాత పెద్దలను తగనాసనమునందు। కూర్చుండనియమించి కొంతద
డువుండి॥౧౩౪౪॥ వీరకాసీతోను నేరుపునమరికొన్ని। దేశభోగట్టా
లు చేసినపుడును ॥౧౩౪౫॥ నీకొమారునియిటకు మీతోనుతీసుకొని

దానికారణమేమి రాజాధిరాజ ||౧౩౪౬|| మిగులగొసరిగాదా మ
నుజ మాసుందరియు। మీయాజ్ఞ సెలవులో మెలగెనా లేద||౧౩౪౭||
అత్త మామలవద్ద అరమరలు లేకుండ। మసలుచున్నదదేద మా
చిన్నబాల ||౧౩౪౮|| ఈరీతిరత్నాంగు డెరిగియెరుగనిలాగు। పర
కాంతని ఒడ్డుగ నేరుపలరగను||౧౩౪౯|| ఆకబురులాలించి అపుడా ఫ
ర్హాంగమహీశు। కిలకిలంబడి చాల కన్నీరులొలుక ||౧౩౫౦|| అపుడు
రత్నాంగమసి హస్తములుబట్టుకొని। నేరంబుగాదితే నేనువినుపిం
తు ||౧౩౫౧|| నాపూర్వకర్మమున నాసతియు గర్భమున, నాగరాజు
ను బుట్టె నానాగ్రికపుడు ||౧౩౫౨|| పుట్టగానేమంత్రి పుత్రిడని సా
టించి। మామాటలను వినక చూయుకల్పించె||౧౩౫౩|| మిమ్మునటుభ్రమ
యించి మీపట్టిసుందరిని। మాయింటికి దెచ్చె మంత్రిపుంగవుడు ||
౧౩౫౪| తెచ్చినది మొదలుగా త్రయిలోక్యసుందరి మావద్ద భయభక్తి
మరిమసలుచుండె||౧౩౫౫|పతిసిజూతామన్న భ్రమపుట్టి యొకనాడు అ
త్తనేఅడిగెను అపుడు దుఃఖించి||౧౩౫౬|| పాపిష్టి ఆయత్తపణతికి విభు
డంచు। ఫణిరాజు నేజూపె పణతిసుందరికి||౧౩౫౭|ఆపాము నేచూచి అతి
ఘోరదుఃఖమున। మమ్మునందరితిట్టె మామాటవినక ||౧౩౫౮||
పాముపెట్టాట్టుకుని భూమిలోనున్నట్టి। దివ్య తిరపరపతులన్ని తి
రుగు తాననెను ||౧౩౫౯|| ఆమాటకును మేము అందరును దఃఖించి।
పట్టుకుంటామన్న పణతితా వినక||౧౩౬౦|| ఫణిరాజుతో గూడి పణతి
తానేగెను। ఒంటరిగయా బాల సాగివెళ్లెనుగా||౧౩౬౧|| మావద్ద నేరం
బు మరిచాలగలిగుండె। మల్లించలేనైతిమగువసుందరిని||౧౩౬౨|| కోడల
టుపోయినని ఘోరదుఃఖము చేత। మాయింటనే మేమిపుడు మరుగుచుంటి
మిగా||౧౩౬౩|| ఈవార్త భువిలోన యువరు వినియున్నాము కాని। అతిసందడి
చ్చునని అరులు చుంటిని గా||౧౩౬౪|| నిద్ర హారము లేక నేను కుందించుచు
న్న। చావ తేసిబ్రతుకు బతికితిని గా ||౧౩౬౫|| రాజసంబు నవిడచిర
త్నాంగరాజుతో। విసయంబు గాసట్లు విన్నవించెను గ||౧౩౬౬|| ఫర్హాం
గరాజపుడు ధైర్యంబు చెడి బలుక। రత్నాంగరాజపుడు రాజసంబుగను
||౧౩౬౭|| ఫర్హాంగ రాజాప్తు ఫణిశిలో ప్రఖ్యాతి। వాడికలు నేనిప్పుడ
సతనిస్తునిగా||౧౩౬౮|| అలనుష్ఠరాలను అడవులకు బంపితిని। మీవం
టి మానవులు చేసినిలా గాదా||౧౩౬౯|| పాముకుకుమారుని పలికిన [illegible]

ధర్మాంగచరిత్రము

చిత్రాంగ యీరాజు సృష్టిలో బుట్టెను। చిత్రాంగదను పేరు చెప్ప
గాబలెను॥ ౧౪౧౮॥ అనియిట్లు గగనంబు నీరీతిగా బలుక। పంచభూ
తాలు పద్దు భళిభళియనుచు॥ ౧౪౧౯॥ దేవేంద్ర దేవతలు దీవించిరా పె
ద్ద ప్రధానము ధర సెభవిశేషముగను॥ ౧౪౨౦॥ హరిహర బ్రహ్మాదుల
సభ యెంకరముగా। వినుండి జయమనుచు దీవించిరపుడు॥ ౧౪౨౧॥ ఆ
శ్చర్య వింతెన్నొ ఆశ్చర్యముగ బలుక। సభ వారు మెచ్చిరి సఖియే సుందరి॥
౧౪౨౨॥ ధర్మాంగ రాజపుత్ర కోడలను జూచి। కాళ్లుగజగజ వణకి కొం
గిటను జేవే॥ ౧౪౨౩॥ కోడలా నాపైని కోపించబోకమ్మా। నీవు నన్నుయె
టుగా నేడు మాతల్లి॥ ౧౪౨౪॥ నేటి తోనేమనను నే నెంగితిగా। లోం
కంబు మెచ్చు పనా కేతర మనుచు॥ ౧౪౨౫॥ అందు చేతను తల్లి అందరును
వినుమమ్మ। ఖండించి చిటుకిగితి నీకొంతలో నిన్ను॥ ౧౪౨౬॥ అడిగెదను పు
వుదు అనుమానములు దీర। జనులు కెల్లను బాలజగతిలో పలను॥ ౧౪౨౭॥
ఇటు పైని నీకీర్తి యిలలోన నాతల్లి। కథలు గ్రీతిగ ముందు బుధులు జెప్పుదు
రు॥ ౧౪౨౮॥ కోడలా నీవల్ల కుదురు నిల్చెను గాక। నీవంటి గుణవంతురాలె లోక
మున గలద॥ ౧౪౨౯॥ సుందరిని యీలాగు పొందుగా మన్నించి। రత్నాంగ
రాజుతో రాజసంబుగను॥ ౧౪౩౦॥ భావరో మీతోటి బంధుత్వమును జే
సి పుణ్యంబు మాకొచ్చె పుడమిలో పలను॥ ౧౪౩౧॥ తమవల్లనే మాకు ధ
రణి పాలన గలిగె। ఇష్టభోగము వచ్చె సృష్టిలోపలను॥ ౧౪౩౨॥ రత్నాం
గ రాజువని రంజిల్లు ముక్కి। ఆచంద్ర తారార్కముగ వృద్ధిగాను॥ ౧౪౩౩॥
చిరకాలమీ నియ్యల్లు నేల పున మన్నించి సభ వారినే చూచి జననాథు డనెను
॥ ౧౪౩౪॥ సభ వారు నా పైని చాల దయులనుగలిగి। చిత్రాంగు రాజుకును
శుభ్రముగాను॥ ౧౪౩౫॥ లోకప్రఖ్యాతిగా లాలించి సుందరిని। పెళ్లి
చేయగవలెను ప్రఖ్యాతిగాను॥ ౧౪౩౬॥ అనియిట్లు ధర్మాంగ సుందరికి
చూపించి। తనమాట మంత్రులతో తానుబల్కెనుగ॥ ౧౪౩౭॥ ము..త్రి పుం
గవులార మన వరము...డు ౘమె। ముస్తాబు చెయ్యుమని ముందు సాటిం
పి। ౧౪౩౮॥ ...శృంగారించి నె త్తైన పందిళ్లు। నేము ౦ బంధుపులపే
గగ...ంచి॥ ౧౪౩౯ ॥ మరి మేళతాళములు మేలుగా...ంచి (...) పుడుగయ
తాళలు జరిగించుమనెను॥ ౧౪౪౦॥ నెలవంచిన గుర్తిన శోభ గ్రిముగపు
రికే। పడవాళ్లవి...పంచిపట్నసంతసమున॥ ౧౪౪౧॥ చిత్రాంగునని పెళ్లి
శుభ్రము...రేపటము। ప్రాటించి ...వేసి ...నపుడు॥ ౧౪౪౨॥ అపలుకు

ఏనిజనులు ఆనందముగ బొంది। యవరిగృహములు వాకయలమిమీరగను
॥౧౪౪౪॥ అంగటను సందుళ్లు అతివేగ వేయించి। మెరుగు సున్నాలప్పుడు
మేడలకు నలద్ది॥౧౪౪౫॥ నీలంపుగోడలకు నెన్నైన ముత్యాల। ముగ్గులె
ఇట్టిరి ముఱువు మీరగను॥౧౪౪౬॥ వీధివాకిళ్లంట విచిత్రగా పన్నిరు। కళ్లాపు
లేసిరి కడువల్లగాను॥౧౪౪౭॥ పచ్చతోరణములు సందుళ్ల కేగట్టి మేల్క-
ట్లు గట్టిరి మేడలంతటను॥౧౪౪౮॥ రతనాల చాపుల్లు రంగురంగులు వేశి।
చిత్తరువు వేశిరి చిత్రముగ నపుడు ॥౧౪౪౯॥ యీరీతి పురజనులు యవరి
గృహంములు వారు। ముస్తాబు జేసిరి మోదములరగను। ౧౪౫౦॥ అటుపై
కోటలో ఆస్నాలి దేవపురము। కొడుకు కోడలు కబురు కొన్నా తావినెను॥ ౧
౪౫౧॥ ఆనందముగ పొంగి అప్పుడు దాదులు జూచి। లోగిళ్ల ముస్తాబు జే
గ చేయించె॥ ౧౪౫౨॥ కోటపరిహారికపుడు నీలైన మరిశాల। సున్నం
బు మెరుగపుడు నూటి వేయించె ॥౧౪౫౩॥ అన్నివాకిళ్లంట ఆందమైనటు
వంటి। పందిళ్లు వేయించె బాగుమీరగను ॥౧౪౫౪॥ కస్తూరిపన్నీరు క
లిపి భవనము శెల్ల। అలుకులల్లి కెంచీర్గజ తెవింతగాను ॥౧౪౫౫॥ చిత్రమై
నటువంటి చిత్రవిచిత్రాలు। ముగ్గులను ముఱువుగా ముద మొప్ప దాస్సె
॥౧౪౫౬॥ ఆవనిలో గలయట్టి అతిబంధు కోటులను అతివేగ రప్పించె పెంపెత్త
వుమీరగను ॥౧౪౫౭॥ కొదువేమి లేకుండ కోట్లగా సామాను। జేయించె
సామానుచాలు కొలదిగను ॥౧౪౫౮॥ ఆర్మిలీ దేవపురము అతివేగమున సె
ల్లి। యుత్సములు జేయించె యలమిమీరగను॥౧౪౫౯॥ రత్నాంగు రాజపు
డు నిగు మూతటముననప్పుడు। వజ్రాలు ఆంబారి పరదంతిపైన॥౧౪౬౦॥
చిత్రముగ గట్టించి చిత్రాంగు రాజుకును కూర్చుండ సెయుసుంకకోరి కలరగ
ను ॥౧౪౬౧॥ అస్త్రాలపల్లకీలో నప్పుడు సుందరిని ఉంచి। తలిరాంచు కొచ్చెరి
శగు పుణ్యమున కూ॥౧౪౬౨॥ మండలాధిపు తెల్లమరి చుట్టు నడువంగ ప్రే
కాడును తాంగ్నికోరిము నుగను ॥౧౪౬౩॥ భేరీడ నూమీలు పెద్దబూర
లు మ్రోవ। ఢంకా నిశానీలు పొంకముగ చలగ ॥౧౪౬౪॥ రమ ఢోలు ఘ
కీర్లురథ సమగ మ్రోగంగ। బాకాలు నష్ఠలు చాగుగా మోగెవ ॥౧౪౬-
౫॥ పట్నంబు చుట్టు నాపది వేలుపదిలక్షలంకి ఫులుగా నుగా లైపొంకమలర
గను ॥౧౪౬౬॥ ఆబునదంబులు కొలవంతరి కాలంట। గవ్వలే మొగరే
నురువ్వ్వమనగాను ॥౧౪౬౭॥ కోటానకోటూ లేకొమ్ము లేగా లేను। మల్లిపు
వ్వులు వానమరి సురిశినట్లు ॥౧౪౬౮॥ చిత్రమైనటువంటి చక్రింబులే

గా లె । అబ్బురంబులకోలది అదివింతగాను ॥౧౮౯॥ మరి తెరపిలే నట్టి మహాతాబు కాలె । పట్నమంతటపట్టపగలాయె నపుడు॥౧౮౭౦ ధర్మాంగ రాజపుడు తగిన సంభ్రాలతో । తగ పెద్దవీధిని తర్లించుకొచ్చె॥౧౮౭౧॥ బల్లకట్లా మీద పసిడి బొమ్మలలాగు । వారకాంతలు మేజువాణీలు చేసె ॥౧౮౭౨॥ అప్పు డాపురజనులు ఆనందముగ వారు । హెచ్చుముస్తాబులను శీఘ్రముగ దాల్చె ॥౧౮౭౩॥ రత్నంపు పళ్లెమున రాణించు కపురంపు । దివ్యమైనటువంటి దీపంబు లుంచి ॥౧౮౭౪॥ వారకొప్పులతోను జీరపయ్యెదలతో । హస్తకంకణములు నతిపింత్రమోవ ॥౧౮౭౫॥ నీటుగా పురజనులు నివ్వాళులెట్ట । దేదీప్యముగ తేజరిల్లగను ॥౧౮౭౬॥ ధర్మాంగరాజపుడు తన రెండు పిడికెళ్ల । వరహాలు మొహిరీలు వరుస నిచ్చెనుగా ॥౧౮౭౭॥ ధర్మాంగ రాజింట తనకీర్తి బోకుండ కోరినట్లుగనిచ్చె కోమలాంగులకు ౧౮౭౮॥ వందిమాగధులపుడు వరస్తోత్రములు సేయ । మోదమున బ్రాహ్మణులు వేదములు చదువ ॥౧౮౭౯॥ ముత్యాల శాసలే ముదితలానజల్లగను। వరభట్లు మేలైన కైవారముల్ శాయ ॥౧౮౮౦॥ సకల సంభ్రాలిట్లు జగతి ప్రఖ్యాతిగా । తర్లించుకొనివచ్చె తన కోటలోకి ౧౮౮౧॥ దేవతలు యావత్తు దివినుండి యావూల । వానకురిపించి రివసుధపైనపుడు ॥౧౮౮౨॥ చిత్రాంగదుని పెండ్లిచిత్రంబు చూదమని । దివినుండి దేవతలు దిగి వచ్చిరపుడు ॥౧౮౮౩॥ హంసవాహన మెక్కి యాబ్రహ్మదేవుండు । భారతీదేవితో బాగుమీరగను॥౧౮౮౪ వైనతేయుని నెక్కి వైకుంఠవాసుండు । ఆదిలక్ష్మితోను అపుడు వేంచేసె ॥౧౮౮౫॥ నందవాహనమెక్కి నగరాజసుతవరుడు । పార్వతీదేవితో బాగుగా నొచ్చె ॥౧౮౮౬॥ అయిరావతము నెక్కి అపుడు దేవేంద్రుండు । శచీదేవితో గూడి శీఘ్రముగవచ్చె ॥౧౮౮౭॥ వీణెలను మీటుచును వేడుకగ పాడుచును । నారదుడు తుంబురుడు కోరి వచ్చిరిగా ॥౧౮౮౮॥ రంభాది మొదలుగా రమణులేవచ్చిరి। చిత్రాంగదుని పెండ్లి చెలువు జూడగను ॥౧౮౮౯॥ దేవతలనందరిని తేటగా పరికించి । ధర్మాంగుడంతపుడు తనివి మహప్పొంగి ॥౧౮౯౦॥ తనవారలనుజూచి తాను సెలవిచ్చె। కాళ్లగోళ్లూ వేగ కానివ్వుమనగ ॥౧౮౯౧॥ చిత్రాంగ రాజునకు చిన్నసుందరికపుడు । చేయి సూత్రలు గొంము

చెలులు దెచ్చిరిగా ॥౧౪౯౨॥ పైరైనరతనాలపైఁడిపీటలుమీద । కూ
ర్చుండబెట్టిరి కోరికలరగను ॥౧౪౯౩॥ శ్రీదేవితావచ్చె చిత్రాంగ
రాజుకును । కుడివైపు కూర్చుండె కొమ్మవింతగను ॥౧౪౯౪॥ వామ
భాగమునందు వరపార్వతీదేవి । వింతగా కూర్చుండె వేడుకలరగ
ను ॥౧౪౯౫॥ ఈరీతిగూర్చుండ నేలమిగా మంగళ్లు । కాళ్లగోళ్లు
తీసి కడుపింతగాను ౧౪౯౬ రంభ వూర్వశి మొదలురమణులునుగూడు
। కొని కొట్నాలుదంపగను కూడివచ్చిరిగా ॥౧౪౯౭॥ హస్తకంకణ
ములునతివింతగా మోగ్రవ । రోకళ్లబట్టిరి లోలాక్షులెల్ల ॥౧౪౯౮॥
కొప్పులేపిడంగ కుచములల్లాడంగ । నడుములేవసియాడ నవకమలర
గను ॥౧౪౯౯॥ కలకంకణములును ఘల్లుఘల్లనమోగ్రవ । కొట్నాలు
దస్తిరి కాంతవింతగను ॥౧౫౦౦॥ కొట్నాలపాటలను కోరిపాడెదమ
నుచు । వకరికన్నను ముందువకరుపాడుదురు ॥౧౫౦౧॥ సువ్విసువ్విసు
వ్విసువ్విసువ్వాలాలిసువ్వర్న । సువ్విసువ్వి సువ్వి సువ్వి సువ్వాలాలి॥౧
౫౦౨॥సువ్విసువ్విరామచంద్ర సువ్వి । సువ్వినీలివర్ణ సువ్విసువ్వాలాలి ॥
౧౫౦౩॥సువ్వినీలకంఠసువ్విసువ్విపాలనేత్రిసువ్వి । సువ్వికాపాలహ
స్తసువ్వాలాలి ॥౧౫౦౪॥ వాలుకంటినీవు రావెవరసకొట్నములు దంచ
నీలవేణిరావే నేడుదంచగను॥౧౫౦౫॥బొమ్మంచుచీరెగట్టి బుటాదా
రురెవికెదొడగి । కొమ్మనీవునురావెకోరికలరగను ॥౧౫౦౬॥ సాలం
చుచీరెగట్టి శారదాంబనీవురావె । ఈతంచుచీరెగట్టి యింతిరావె॥
౧౫౦౭॥ తెల్లంచుచీరెగట్టి మల్లిమొగ్గలరెవికెతొడగి । పల్లవాంఘ్రినీ
వురావె బాగుమీరగను ॥౧౫౦౮॥ముద్దిపువ్వుచీరెగట్టి నిద్దంపు రెవి
కెదొడగి । ముద్దుగుమ్మనీవురావె మోదమలరను।౧౫౦౯॥ చెలగిపు
వ్వురవికదొడగి చెంగావిచీరెగట్టి । తలిరుబోణినీవురావె దంపుదంచ
ను॥౧౫౧౦॥తొగరుచీరెగట్టుకొని అగరుగంధమలదిమేను। విగురుబోణి
నీవురావెచెలువుమీరను॥౧౫౧౧॥ భోడసరముచీరెగట్టిచేడెనీవువేగ
రావె। వేడుకలరకొట్నములు వేగదంచను ॥౧౫౧౨॥ నీలిచీరెగట్టి వే
గనీరజాక్షినీవురావే। వీలుగాసుకొట్నమూలువేగదంచను ॥౧౫౧౩॥
ముక్తసరిచీరెగట్టిముప్వుపువులరవికెదొడగి। ముదితరోనీవురావెముద్దు
సుందరి ॥౧౫౧౪॥ నీలవేణినీవురావేనివరధాన్యమూలుతేవె।వీలు
గానుకొట్నమూలుచాలదంచను ॥౧౫౧౫॥ గుమ్మమల్లెలిపుడుతేవేమి

త్రముగానమంత। పొత్తుగూడికోట్నములుపొలతిదంచను ॥౧౫౧౬॥
చిత్రాంగి నీవు రావే శెంబి ధాన్యమూలు తేవే। చితమూగ
కోట్నములు జెరియ దంచను ॥ ౧౫౧౭ ॥ కంబుకంఠి నీవు
రావె కాశిసన్నాలు తేవె। అంబుజాక్షి కోట్నమూలు అవు
డు దంచను ॥౧౫౧౮॥ మందయాన నీవు రావె మల్లె చిన్నెలూను
తేవె। అంబమూగకొట్నమూలు అపుడుదంచనూ॥౧౫౧౯॥ కీరవాణినీ
వుతే వాక్పృష్టప్రియూగమూలుమంచి। కోరికలరకొట్నమూలు కొమ్మ
దంచను॥౧౫౨౦॥ మహారాజుభోగమూలు మగువనీవువేగతేవె। మో
హామలరకొట్నమూలువేగదంచను॥౧౫౨౧॥ రంభనీవువేగరావె రా
జనరిగధాన్యమూలు। కంబుకంఠినీవుతేవెకాశిసన్నలు॥౧౫౨౨॥ వృా
ర్పశిరోనీవు తేవెవూడసన్నధాన్యమూలు। శార్వాణినీవుతేవె శాల్య
ధాన్యము॥౧౫౨౩॥ ముద్దుగుమ్మనీవురావె సద్దిమహాపాళితేవే। సు
ద్దిగాముకోట్నమూలు సుదతిదంచను ॥౧౫౨౪॥ రత్నసరులునీవుతేవె
రమణికోట్నమూలుదంచ। దుంపభోగమూలుతేవె మోదమలరను॥
౧౫౨౫॥ సాలకంఠిధాన్యమూలు పద్మాక్షినీవుతేవె। నిలకంటెలూను
తేవే వేగదంచనూ॥౧౫౨౬॥ రాజసన్నవేగతేవే రాజసముగకొట్న
మూలు। రాజవదననీవురావే రమణిదంచను॥౧౫౨౭॥ వారిజాక్షినీవు
తేవె వజ్జాణాధాన్యమూలు। హంసగమననీవుతేవె అజ్జాడలూ॥
౧౫౨౮॥ బోటినీవువేగతేవె బొబ్బికంటెధాన్యమూలు। సింహమధ్య
నీవుతేవె చిట్టిమల్లెలూ॥౧౫౨౯॥ సువ్వివాలవార్ధి శయన సువ్వి
పక్షిరాజగమన। సుస్వసార సాక్షివినుత సువ్వివాలి ॥౧౫౩౦॥
రంభాదికాంతలూరకధనమునతాలాగు। కొట్నములుదంచిరికోరికలర
గను॥౧౫౩౧॥ శచిదేవిభారతీపాటలునుబట్టుకొని। త్రైలోక్యసుందరి
నిలేసుకొన్నవుడు॥౧౫౩౨॥ అంతఃపురికేతెంచి అంగనామణులంత। న
లినాక్షిమందిరికేనలుగుబెట్టిరిగ॥౧౫౩౩॥ మేలైనకస్తూరి మిళితమైన
టువంటి సున్నిపిండియుదెచ్చి వెలియుకలదిరిగ ॥౧౫౩౪॥ హస్తకంకా
ణాలు అవులను ఘల్లుసరమోవ। సాంతులందరుగూడి నలుగుబెట్టిరిగ॥
౧౫౩౫॥ చిత్రాంగిసుతరాజునకు [illegible] నలుగుపెట్టి రి
చానసకలనలుపెట్టిసను॥౧౫౩౬॥ మంగళస్నానంబు మరివేసగాపెంచి।
స్నానంబుచేయించె ముదితలందరును॥౧౫౩౭॥ దంపతులు ముగ్గురు వ

రుసగాపటపై। కూర్చుండబెట్టిరికోరికలరగను ॥౧౫౩౮॥ సూర్య
వంశముకెల్ల ఆర్యుడైనటువంటి। వాశిష్టమునివచ్చె వనితతోగూడ
॥౧౫౩౯॥ ఆరుంధతీదేవి ఆవశిష్టుడువచ్చె। హోమములుచేయింప
నియమములరగను ॥౧౫౪౦॥ దేవమునితాగనుక దివ్యమైనటువంటి।
మంత్రతంత్రాలపుడు మరితప్పకుండ ॥౧౫౪౧॥ చిత్రాంగురాజుచేచి
న్నిసుందరిమెడను। ఘనమంగళాసూత్రం గట్టించిరపుడు ॥౧౫౪౨॥
బంగారుచాటలో రంగైనమరిఆణి। ముత్యాలుదెచ్చిరి ముదితలందరు
ను ॥౧౫౪౩॥ చిత్రాంగురాజపుడు చిన్నిసుందరితలను। దోసిళ్లతల
బ్రాలుబోసినావేళ ॥౧౫౪౪॥ శశిదేవిభారతిచిన్నిసుందరిచేత। త
లబ్రాలు బోయించె తక్షణంబునను ॥౧౫౪౫॥యీరీతి తలబ్రా
లుయిరువురిపైబోయించి। మిగిలినముత్తైములు మెలతలందరును ॥౧౫౪౬
వారిమీదనుపీరు పీరి మీదనువారు। జల్లులాడిరి యెంతో సరసములర
గను ॥౧౫౪౭॥ రతనాలపళ్లాలరాజుధర్మాంగదుడు। పసిడిఅక్షతములు
బాగుగాదెచ్చె ॥౧౫౪౮॥ తనపురోహితుడైనతగవసిష్టునకిచ్చె। అం
దుకునివసిష్టుండందరినిజూచి॥౧౫౪౯॥ హెచ్చుతగ్గులుజూచి హెచ్చుఅ
క్షతములు। అందరికితప్పకను అందిచ్చెనపుడు ॥౧౫౫౦॥ వారంతనం
దుకునిదంపతుల। శిరసులనుదీవించివేసిరిదివ్యాక్షతలను ॥౧౫౫౧॥
ధర్మాంగరాజపుడు తగుబంధకోటులకు। భోజ్యమువడ్డి నపుడువ్రా
హించి ॥౧౫౫౨॥ వేయుగన్నులవానివేడుకొనెనావేళ। కామధేనువు
తనకుప్రేమనివ్వనుచు ॥౧౫౫౩॥ ధర్మాంగరాజపుడుతనువేడుకోగా
ను। దయవచ్చియింద్రుండుదయచేసెనపుడు ॥౧౫౫౪॥ స్వామిసెల
వందితాకామధేనువవచ్చి। అందరినిపరికించిఅతివేగమునను ॥౧౫౫౫॥
పంచభక్ష్యాన్నములుపరమాన్నములుచాలా పేరయినహారలుపెరుగునే
తులను॥౧౫౫౬॥అన్నిపదార్థంబులునందరికితగినట్లు। కామధేనువుచా
లకల్పించెనపుడు ॥౧౫౫౭॥ అదిజూచి ధర్మాంగుడానందమునపొంగి।
వారచాపులుతెచ్చిబంతులేపగది ॥౧౫౫౮॥ మూడుకసూతుర్లలుగూడ
ముక్కోటిదేవతలు। ఒకబాజుకూర్చుండెవన్నెమీరగను ॥౧౫౫౯॥
బంధువులుధరపతులు బాజుబాజులువేరె। కూర్చుండనియమించెకోరి
యారాజు ॥౧౫౬౦॥పసిడిఅరటాకులేవరదేవతలకేసి। రజతపళ్లెముల
పుడురాజులకువేసె ॥౧౫౬౧॥బంగారుపళ్లెములబహుపదార్థంబులు

వనితలెల్లను దెచ్చి పెట్టించి రప్పుడు ॥౧౫౬౨॥ వారకాంతలతో నంజారు
పయ్యెదలతో । వరుసవరుసలతో దిగివచ్చిరప్పుడు ॥౧౫౬౩॥ గజ్జెలను
మువ్వలను ఘల్లుఘల్లున మ్రోయ । నాట్యమాడినరీతి నాతులాడించె
॥౧౫౬౪॥ యిస్సహోహో సుమాన్యురు యింకమరి వక్కణరు । అయితుమారులు
చెప్పి ఆవలాడించె ॥౧౫౬౫॥ సుందరులకు తగినట్టి నరులను తగినట్టి ।
పేరుపేరులనడిగి వారు వచ్చించె ॥౧౫౬౬॥ సురకాంతలెల్లమరినరకాం
తలను జూచి । జిగ్గు నసికళ్లు మనుషులు నాంచరిగ ॥౧౫౬౭॥ అంతలోన
టు దెసి యింతులను పలికెంది । తమలోన తను రప్పుడు తలపోసుకొనిరి
॥౧౫౬౮॥ రంభ పూర్వయుతైన రాజుపరికి సాటి । మానమైన విచిత్ర సా
టిరాము ॥౧౫౬౯॥ దేవ సల్లయుల్ల భావములో పలికెం । యింద్రా
ది దేవతలు యింతులను జూచి ॥౧౫౭౦॥ వకర మోకములు వకరు పస్పగా
జూచుకొని । తల వంచి తమకొనత మరు మెచ్చుకొను ॥౧౫౭౧॥ యీశు
భ విష్ణుం ఘ యిందు ప్రియుడు కన్నను । బ్రహ్మ దేవుని ముఖము బాగుగా
జూచి ॥౧౫౭౨॥ రాజకాంతలకింక తేజమున గుబ్బించి । మనకంటు లక్ష్మీకా
పురమె యిప్పుడు రాద ॥౧౫౭౩॥ పరియూషికలు యిట్లు బ్రహ్మతో బలుకుచు
నా । సకలపదార్థంబుల చాలభుజియించె ॥౧౫౭౪॥ ఘట్రుసుమున
తేన్పుచు ప్రియ నను తేకి । చేసి తేగరగల చెలగిను ప్పురిగ ॥౧౫౭౫॥ ప
సిడి చెంబులు ఘల్లు పరిమళించిన చగ । హస్తముల గడిగి అతిశాంతగాను
॥౧౫౭౬॥ ధ్రువ రాజప్రియుల తాంబూలమిట్టె । అందరికి తాసిచ్చె అ
తివేగమునను ॥౧౫౭౭॥ అరిపెగయి పెళ్లి యింద రో జలు గడచి । కొన
సిగా గానాగా నిర్మోగ్ర జేసిరి ॥౧౫౭౮॥ భోగ్యంపు భుకాలు భామలె చె
ప్పిరి । వాసంతములు చెప్ప వారుకొందరును ॥౧౫౭౯॥ సురలు వైభ
వంబుడు రులు జిగ్గి రతోలు త । చిరికి వారలు జ్ఞానములవైనపుడు ॥౧౫౮౦॥
సురకాంతలెల్లను నరకాంతలను బట్టి । వసంతములు జల్లె వారిమీదనుగ ॥
౧౫౮౧॥ విష్ణు మూర్తులపై వేడుకతోన రసతుల ఘుకాలు భగ్గండ
పూసుకొట్టిరిగ ॥౧౫౮౨॥ వైకుంఠవాసుండు వరనాగభూషుండు । రా
జకాంతలబట్టి తేజములరగను ॥౧౫౮౩॥ తమకంబులు పొంగ తమ మో
హములు దీర । గమికించి కౌగిటలకదిసి నొక్కుచును ॥౧౫౮౪॥ వలపులు
ప్రిపడంగ పలుబలుకులను బల్కి । పతులకు చెక్కిళ్ల భగ్గండనలది
॥౧౫౮౫॥ ముచ్చటలు దీరంగ ముద్దు తేగ నిమును । సరససల్లాపములు జరిగిం

చిరపుడు ॥౧౫౮౬॥ యిదియుసమయంబనుచు యిందిరాపతిసుతుడు।
పువులబాణములేసెపాలతులకునపుడు ॥౧౫౮౭॥ విరులబాణములవు
డు వెలదులకునాటంగ। మనసులో మోహంబుమరిపట్టలేక ॥౧౫౮౮॥
పెద్రులెత్తిన లాగు క్రవీగుచువారు। దేవతలనొకవింతవాపుత దెలిపి
॥౧౫౮౯॥ వకనికిసిపదమందివనితలేబట్టుకుని వాసంతములుబోసెవరద
ారగను ॥౧౫౯౦॥ వారిమీదనువిరువిరిమీదనువారు। దొమ్మియుద్ధ
ములాగుతో చెనాకేళ ॥౧౫౯౧॥ అపుడువసంతంబుఅతియేరుపైపారె
గ్గుపభుకాలుపంకమైచెలగె ॥౧౫౯౨॥ గంగసరస్వతియమునకల
సిపారినలాగు। తెలుపుపసుపుసురంగుపుకలసిపారెనుగ ॥౧౫౯౩॥
స్త్రీలుపురుషులునెంతో చిత్తములుపెనగంగ। నవరత్నహారములునా
డు తెగిరాలె ॥౧౫౯౪॥ చేసపరగెలులాగు చేతులకుదొరకకను। వాసం
తయేటిలోజాలిగాడుచును ॥౧౫౯౫॥ చిత్రాంగుపెళ్లితో చిత్రమో
యున్నట్లు। చిత్రవిచిత్రముగచెలగాలాడిరిగ ॥౧౫౯౬॥ సరసనల్లాపము
లు చాలించితగువాత। పిల్లనిపుడుకములస్నానములుచేసె ॥౧౫౯౭॥ తెల్ల
నివస్త్రంబు లెపిల్లనాలుగట్టి। సకలజంతోషమునసిటులుండగాను
॥౧౫౯౮॥ ధర్మాంగరాజపుత్రసతసహోదరుకోడలిని। దండములుబెట్టుటకు
తాదీసుకొచ్చె ॥౧౫౯౯॥ చిత్రాంగురాజునుచిన్నిసుందరితోలుత। వైకుం
ఠవాసునికివందనముచేసె ॥౧౬౦౦॥ తరువాతరుద్రునకు తరువాతబ్ర
హ్మాపను। తారతమ్యము లెంచిదండములుబెట్టె ॥౧౬౦౧॥ రఘువరుడును
గూడివందనంబులుసేయ। దేవతలుదయవచ్చిదివ్యమైనట్టి ॥౧౬౦౨॥ వ
రములిచ్చెదమనుచువారిమనసుంబుల్లి। బ్రహ్మదేవుడుంతోలుత బలికె సం
తసను ॥౧౬౦౩॥ ఆచంద్రతారార్కసుఖవృద్ధిగామీరు। వధువరులు
ధరలోనవర్ధిల్లుమనెను ॥౧౬౦౪॥ పుండరీకాక్షుండు పూర్ణజ్ఞానము
లిచ్చె। రజితాద్రినాథుండు రాజసంపదిచ్చె ॥౧౬౦౫॥ దేవేంద్రుడావేళ
దీపించివరమిచ్చె। విలువిద్యసాధనమువిరత్వమిచ్చె ॥౧౬౦౬॥ దండధ
రుడా వేళధర్మ గుణములుయిచ్చె। వరపుత్రసంపద వాసిష్ఠుడిచ్చె
॥౧౬౦౭॥ నగరాజసుతుడపుడు నగలభూషణలిచ్చె। యింద్రాది దేవతలు
సుందరంబిచ్చె ॥౧౬౦౮॥ ఆయరుంధతిదేవిఆయుదపతనంబిచ్చె। వా
గ్భూషణములిచ్చెవాణితానపుడు ॥౧౬౦౯॥ అష్టదిక్పాలకులునిష్టసం
పదలిచ్చె। కింపురుషకిన్నరలుకీర్తులిచ్చిరిగ ॥౧౬౧౦॥ అఖిలదేవతల

పుడుఅబ్బురందంబులుకోలది దివ్యవరములు యిచ్చి దీవించి రపుడు ॥౧౬౧౧॥
ధర్మాంగరాజపుడు చిత్రాంగు రాజునకు పట్నంబు యీవేళకట్టెనన
గ ॥౧౬౧౨॥ ఆ కాశగంగ యా అశ్విమిథులం దెప్పించే। భూలోకమందున్న
పుణ్యగంగలను ॥౧౬౧౩॥ తన వారలను బంపి తత్క్షణము తెప్పించి। వా
శిష్ఠుడా వేళ వరమంత్రములను ॥౧౬౧౪॥ చిత్రాంగు రాజును సింహాసన
మునందు గూర్చుండ నియమించె కోరికలరగను ॥౧౬౧౫॥ శాస్త్రపద్ధతి
గాను సారమైనుదకాలు। అభిషేకములు జేసె అతిమంత్రములను
॥౧౬౧౬॥ వాశిష్ఠుడా వేళ వసుదేవసుతునకు। పట్టభద్రుని జేసె బా
గుమీరగను ॥౧౬౧౭॥ అంబుధులు ఘోషించి చెవనిగడగడ ధ్వనికి। దిగ్గ
జంబులు తలలు దించె నా వేళ ॥౧౬౧౮॥ దిశలెల్లెడల బారి దివ్యతేజము
మెరసె। చిత్రాంగదునికీర్తి చిన్నెలోయనగ ॥౧౬౧౯॥ దివ్యతి
రపతులందు దీపముల్ ప్రబలిలే। ఎల్లజనులకు మనసు ఉల్లసిల్లెనుగా
॥౧౬౨౦॥ శుభగ్రహంబులు వక్ర...మున నిలచె। సూర్యచంద్రుల మి
గులచోద్యముగ వెలిగె ॥౧౬౨౧॥ దుందుభులు మ్రోసెను తుంబురు బా
డిరి। నారదుడు నాకసతి నాట్యమాడెనుగా ॥౧౬౨౨॥ దేవేంద్ర
దేవతులు దీవించి అక్షతలు। వధువల తలలు పయివారు వేసిరిగా ॥
౧౬౨౩॥ ఆరతి దీవించి అమరులు నయావత్తు। యవరిలోకాలకు వారు నే
గిరిగా ॥౧౬౨౪॥ ధరపతులు చుట్టాలు ధర్మాంగ రాజొద్ద। సెలవులందుకు
చనిరి శీఘ్రంబుగాను ॥౧౬౨౫॥ ర త్నాంగ రాజపుడు రాజసంబలరంగ।
అల్లుడిన్ని కూతురిని అపుడు దీవించి ॥౧౬౨౬॥ వీరకానీయింట సేగుపునకొ
న్నాళ్లు। సరసపదార్థములు చాల భుజియించె ॥౧౬౨౭॥ చిన్ని సుందరిన
పుడు మన్నించి దీవించి నాయమ్మ నాతల్లి యన్నారి పిలుక ॥౧౬౨౮॥ రత్నాం
గు రాజింట రంజిల్లు నిపుబుట్టి। పోకుండ నిలిపితివి పాతినాతల్లి ॥౧౬౨౯॥
నాకీర్తి పోకుండ నీకీర్తి పోకుండ। నరులు సురులును యెదటన యము మీర
గను ॥౧౬౩౦॥ దివ్యతిరపతులందు తీసుగామముదలచి। సేవించితిరిగితి
విచిన్నారి చిలుక ॥౧౬౩౧॥ నీవల్ల నే మాకు నేడు పుణ్యము లబ్బె ధన్యులైతి
తిమి మేము ధరణిలోపలను ॥౧౬౩౨॥ అత్తిల్లు పుట్టిల్లు అబల నీవల్ల నే।
యేడుతరముల వరకు యిలకీర్తి నొందె ॥౧౬౩౩॥ కూతిర్ని యీలాగు ప్రీతి
గామన్నించి। తనబలంబులతోను తానపుడు తేచె ॥౧౬౩౪॥ ధర్మాంగరా
జొద్ద తన సెలవుగోరంగ। ధర్మాంగరాజపుడు తత్క్షణంబునను ॥౧౬౩౫॥

వీరశౌనీనిచాలకూరిమిగమన్నించి। గుర్రములయునాగులగొప్పవస్తువుల
॥౧౬౩౬॥ రత్నాంగరాజునకురాజసంజలరంగ। కట్నంబులిప్పించెఘ
నముగానపుడు ॥౧౬౩౭॥ తరువాతబలములకుతగినట్లునందరికి। త
ప్పకుండగనిచ్చెతానుకట్నముల ॥౧౬౩౮॥ కట్నంబుతమకందికడుసే
లవులందుకొనిరత్నాంగరాజుతనరాజ్యమునకేగె ॥౧౬౩౯॥ తరువాత
ధర్మాంగుతగుబంట్లబార్హిస్తూలకు। వరహాలుమొహిరీలువరుసనిచ్చెసుగ
॥౧౬౪౦॥ తనబంధుకోటులకుతగినకట్నములిచ్చె। అంపకంబులుజే
సెఅపుడుధర్మాంగు ॥౧౬౪౧॥ తనపెద్దమంత్రిని తత్క్షణమె బిలిపిం
చి।ఘనముగా మన్నించి కౌగిటను చేర్చె ॥౧౬౪౨॥ ఓమం
త్రి పుంగవాయోమంత్రి గణధామ । నీవల్ల మాకుమరునెగడెం
దెధరలో ॥౧౬౪౩॥ అపదొచ్చెను గనుకఅతిభయంబుననేను ।
మీకు దెలియక నిన్ను మించనాడితిని ॥౧౬౪౪॥ రాజపుత్రత
చేత రాజ్య మేలుట కాని । దూరదృష్టియు లేనిధూతుల
లము మేము ॥౧౬౪౫॥ మాతప్పలును గాచిమమ్మన్నన చేసి।
యిటుపైనియీరాజ్యమేలుకోవయ్య॥౧౬౪౬॥ యిప్పుడుచిత్రాంగుని
యిలపతినిజేసితిమి। నిలలోననెవరిపుడుఇలక్షీతీగాను ॥౧౬౪౭॥
అనుకూలమునసేలిఆనందముగనుండి। అన్నదమ్ములవలెనుఅనుకూలము
నను ॥౧౬౪౮॥ అనియుల్లమునంబ్రీనిఅతిమన్ననలుజేసి। గరువాతసుంద
రినితానుపరికించి ॥౧౬౪౯॥ కౌగిటనతాజేర్చికన్నీరులొలుకంగ। చి
న్నిసుందరికపుడుమన్నించిపలికె ॥౧౬౫౦॥ కోడలానీవల్లకొడుకుగలిగె
నునాకు।వంశంబునిలిపితివివసుధలోపలను ॥౧౬౫౧॥ నీపతివ్రతమహి
మనేటనుండియుభువిని।వరకథలురీతిగావాడికలుబుట్టు ॥౧౬౫౨॥ కో
డలామరినీవుకుదురునిలిపితివమ్మ। నీకెంతెగుణశాలిలోకమునగలద
॥౧౬౫౩॥ మామగారీలాగుమన్ననలుసేయంగ।అత్తయర్మిలిదేవిఅపుడు
సుందరిని ॥౧౬౫౪॥ కదసికౌగిటబట్టికటకటంబడిపలికె। కోడలానా
పైనికోపముంచకుమి ॥౧౬౫౫॥ నీమనసుతెలియకనునిందించితినితల్లి।
అపాపఫలమికనుఅనుభవించామె॥౧౬౫౬॥ అతిపతివ్రతవీవుఅవనిలో
గలయట్టి। దివ్యత్రిరపతులన్నితిరిగిసేవించి ॥౧౬౫౭॥ మమ్ముధన్యులజే
యుమగుడవచ్చితివమ్మ। పుణ్యంబుమాకబ్బెపాలతెనీవలన ॥౧౬౫౮॥ నా
గరాజును బట్టినరనాథుజేసితివి। లోకజనులనుమెచ్చ నాకుయిచ్చితివి

||౧౬౫౯|| ఆకాశవాణి చే అప్పుడు పరికించితి| ప్రజల మెప్పించితి విప్ర
వ్యాప్తిగాను ||౧౬౬౦|| మాకు కీర్తులు దెచ్చి నూకు మరు నిలిపితివి| నీకం
టె గుణశాలి లోకమున గలద ||౧౬౬౧|| ఇటువంటి నీ కీర్తి యిలజను
లు యావత్తు యేడు తరములు వరకు నెంచుచుందురుగ ||౧౬౬౨|| కథలు రీ
తిని నీ ధ్రువ కీర్తులను నొంది | చెప్పుకుందురు తల్లిచిన్న పెద్దలును
||౧౬౬౩|| తోడు రాయిబు పైకి కోరి చిత్రాంగుతో| చిరకాలమును గూడి క్షి
తిని పాలింపు ||౧౬౬౪|| నవమన్మథునికంటె నవక్కమైనవంటి| కొడుకు
లను పెక్రంప్రిగా మ్మ్రొవ్వవడసి ||౧౬౬౫|| తా మరతం పరై ధరణిలోన
ధీర్ఘల్లు| కలుములకు బలము శ్రోతుల దూగవలెను ||౧౬౬౬|| అని యిట్లు అర్మి
ని యు అతి దీవనలు యిచ్చె| ధర్మాంగ రాజపుడు తన సుతుని జూచె ||౧౬౬౭||
బాగ గర్భవాసమున నాగరాజైనీవు పుట్టినాడవు సుమ్ము పుడమి వేరగం
డ ||౧౬౬౮|| మన మంత్రి ఆ పైని హాయి కల్పన చేసి| సుందరిని దెచ్చె నువు
దతిగా చేసి ||౧౬౬౯|| రమణి పుణ్యము వలన రాజైతి యిలలోన| చిత్ర
మైతో చెను స్పృష్టిలో పలును ||౧౬౭౦|| ఆకాశవాణియు అతి వింతగా నీకు|
చిత్రాంగుడని పేరు చెప్పె వెళ్లైనుగ ||౧౬౭౧|| పేరు కేతగినట్టి ప్రజల మరి
పాలించి| మన మంత్రి మాట పై మసలుకోవలెను ||౧౬౭౨|| దుష్టజన శిక్ష
ణా శిష్టజన పాలనా| తప్పకను జరిగించి ధర్మ నోలవలెను ||౧౬౭౩|| పర
ధనంబులు ఆశ పరకాంత భ్రమలను| కలనైన నీవు మానియిల యేలవలెను
||౧౬౭౪|| నియమము గ ధర్మంబు నాల్గు పాదంబులను| తప్పకను జరిగించి
ధరయేలుకున్ను ||౧౬౭౫|| తాత తండ్రుల కీర్తి తొలగిపో కొట్టకను| నీతిగా ధ
రయేలి నెగడొందవలెను ||౧౬౭౬|| మరికొన్ని యీలాగు మంచిమాటలు
చెప్పి| చిత్రాంగు రాజును క్షితి పట్టంగంచే ||౧౬౭౭|| తన భార్య అగ్నిశియు
తాను సుఖమున నుండె| గుత్తగ చింతలు మాని యేక చిత్తమున ||౧౬౭౮|| అ
టువంటి చిత్రాంగుడవని పాలన జేసి| తండ్రి జెప్పిన కన్న తగ మేలుగాను
||౧౬౭౯|| వసుధ పాలన జేసి వరసుందరిని గూడి | అష్ట ఐశ్వర్యములు ఇష్ట
భోగములు ||౧౬౮౦|| అనుభవింపుచు తాను అవని పాలింపుచును| చిత్ర
ము గ ధరయేలె చిత్రాంగుడుండు ||౧౬౮౧|| అని యిట్లు యీ కథా ఘనమౌ
ని గౌతమునకు తన భార్య హల్యతో తాను సెలవిచ్చె ||౧౬౮౨|| పుణ్యకథ స
మాప్తముగ పొందుగా వినితాను| అపుడు హల్యా దేవి యాశ్చర్యమొంది
||౧౬౮౩|| మునిలోక సుందరిని ఉల్లమున హస మెచ్చితి ...

నులజ్జించి॥౧౬౪॥పతితోఁజ నేమాఱుబలుకజాలకనుండె। అదియెఱిగిగౌ
తముఁడు అపకారకుండె ॥౧౬౫॥ చిత్రాంగుకథగనుక క్షితిజనులుయువ
త్రైన। [illegible]డివ్రాసినవార్రిపాపముల్ దొలఁగు॥౧౬౬॥ పుణ్యకథయిదిగను
కపాండుగాపిన్నను। ధనధాన్యసంపదలుతమకుసమకూడు ॥౧౬౭॥ ము
ల్లోకసుంతరనిమోవమునదలచిన । వారలకుపుణ్యములుకోరిసమకూ
డు॥౧౬౮॥అద్భుతపుకథగనుకఅందరికిభువిలోన। తెలియజెప్పితినిపు
డుతేటగామీకు ॥౧౬౯॥ కూరిమితోయీపూర్ణనారాయణారాజు।
యీపాటతెనిగించెయలమిమీరగను ॥౧౭౦॥ యతిగణప్రాసమున్యే
మియెఱగనుగాని। శ్రీవిష్ణుదయచేత చెప్పినాడనుగ॥౧౭౧॥ సాంతముగ
యీకథయుసరిగనుకయికమీరు। యవరియిండ్లకువారుయేగవచ్చునుగ
॥౧౭౨॥ జయమంగళంనిత్యశుభమంగలం। జయాజయమంగలంమహావి
జయమంగలం॥౧౭౩॥హరిహరీనారాయణాదినారాయణా। కరు
ణించుమ్మెలుకమలలోచనుడ ౧౭౪ ॥ * * *

* శ్రీరామార్పణమస్తు *

ప్రకటన

ఈధర్మాంగచరిత్రమనుపుస్తకమునుసదరుగ్రంథకర్తయగు యీపూరి నారాయణరాజుగారి కుమారులగు కుమారరాజుగారివల్ల అచ్చువేయించుకొనుటకు శీరం చినసన్యాశి అధికారమును పొంది ఏ. సి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, అయితిగానిసూరన్న, వీరిద్దరిసహాయమున అచ్చువేయించుటయైనది.

యీపుస్తకమును వలయువారు విశాఖపట్నం చంగల్వరావుపేటలోనున్న, ఆర్యముద్రాశాలకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

దీని వెలఅణాలు (౬) పోస్టేజీ అణా ౧.

10038

అరిషడ్వర్గములణచియాత్మనే మారకుండుమన్న। [శ్రీ॥
నిరతమానందమదేనన్న। నరయనాసాధ్యమదేనన్న।
కోరిగురునడిగి దెలియుమన్న॥ సారెసారెకునివారిమధ్యగల
దారిజూడుమన్న। దారిదేముక్తిగనుటకన్నా॥ శ్రీహరి॥
6. మీరియవస్థాత్రయసాక్షియై యాత్మనుచు దెలియుమన్న।
నీవాస్థితిబొందగోరుమన్న। భారమనిభయపడవలదన్న।
వేరుగానెంచిచూడరన్న॥ వారిపీఠబోధలవిడిమోక్షముదారి
గానరన్న। యాతీరునదీక్షబూనుమన్నా। శ్రీ॥
7. యాషణములనూడింటి కవ్వలవిశేషమెరుగుమన్న।
సర్వగుణదోషరహితమన్న। భక్తజనభాషలువినుమన్న।
అరయసవిశేషమిదియెనన్న॥ వేషభాషలును లేనిసుజనులకు
భూషణమిదియన్న। మదినిదుర్వాసనవిడుమన్నా॥ శ్రీ॥
8. పంచభూతములమంచిగాను మది నెంచిచూడుమన్న।
అందుపై మించి వెల్గునన్న। బుధులుబోధించునదదేయన్న।
దేశికులపంచజేరుమన్న॥ నీకించద్గుణములడంచియాత్మ
సేవించుచుండుమన్న। అంతనీసంచితములుసున్నా॥ శ్రీ॥
9. గాత్రములోపల నేత్రమధ్యమున సూత్రమెరుగుమన్న।
అంతతాపత్రయమిడునన్న। హృదియుపవిత్రంబగునన్న।
అరశితన్మాత్రలణచరన్న॥ యాధాత్రిలోనయాసూత్రముగన
సత్పాత్రులనడుగన్న। ఆపైగలచిత్రముగనుమన్నా॥ శ్రీ॥
10. మేటియైనకంఠేటివిరగురు సూటితెలియుమన్న।
నాటిపారబాటుబాపునన్న। మాటికిత్రికూటమందరన్న।
మ్మాటిపై చోటుదెలియుమన్న॥ ఘాటిగానుము య్యేటిగడచితను
మీటుమెరుగుమన్న। యిదియెఘనబాటదెలియుమన్నా॥ శ్రీ॥
11. పొంకమైనపరతత్వము దెలియాటంకమువలదన్న।
నీలోనోంకారముగనుమన్న। మదినిసంకోశమిడుపుమన్న।
గురునిపదపంకజమెరుగన్న॥ నిశంకవిడచిపోతానబోయిన
వెంకయనడుగన్న। ముందునహంకారమిడుపుమన్నా॥ శ్రీ॥

కీర్తన. కన్నడ—రూపకము.

1. నిన్నే నమ్మియున్నా। పన్నగశయనా శ్రీరామ॥ ని॥
మన్ననాతో బ్రోచెదవని। నిన్నే సదా వేడుచుంటి।
కన్నడజాయాక వేగ। గావుము జగదీశ యీశ॥ నిన్నే॥
2. యీషణముల బాపి వేగ। ద్వేషము లేకుండ సర్వ।
దోషరహితనాదోషము। నాశన మొనరించు దేవ॥ నిన్నే॥
3. సంచితముల ద్రుంచి వేగ। మంచి త్రోవ జూపియునా।
కించ లెల్ల బాపి సమంచితముగ సను బ్రోవు రామ॥ నిన్నే॥
4. మూడు లోకము లెల్ల। నాడించెడి పరమాత్మ।
యేడజూడ నేడు నీ। జాడ దొరక దేమి సేతు॥ నిన్నే॥
5. పంచషింశతతుల నెల్ల। ధ్వంసము గావించియునా।
సంశయముల బాపియు। నిస్సంశయు నిగ జేయు రామ॥ నిన్నే॥
6. జారచోరగుణము లెల్ల। బారదోలె ఘోరవు నీవని।
మారజనక నిను నే యే। మారక స్మరియింపుచుంటి॥ నిన్నే॥
7. వీరగురుస్వరూపుడవై॥ వెంకయాఖ్యుని మొరాలించి।
పరమాత్మ నీలో నన్ను జేర్చెదవంచూనుచాల॥ నిన్నే॥

నవరోజు—రూపకం.

1. శంక లేలము బ్రోవుము। శరణను హేశా।
యింకానీ కన్నను దిక్కెవ్వరు యీశా॥
పంకజాతనాథాగ్నిశ। శాంకనేత్ర నేనునీదు
కింకరుడను యిత్తరినా। సంకటములు బాపుము శివ॥ శంక॥
2. ఫాలనేత్ర హిమగిరిజా। బాలకళాత్రా।
కాలాంతకా కాలకంఠా। కమలజపూత్రా।
లీలామునిజనకుల పరిపాలాఘనశీల।
నన్నేల మేల మేలయిపుడు। హాలాహలహరహరహర॥ శంక॥
3. కందర్పశరీరనాశ। ఘనగిరివాసా। దండశూకహారాహాఘ।
దళితగిరీశా॥ కుందనగిరిచాపత్రిపుర। సుందరి మోహనరూప।
వందిఘోటి వెంకయ నిటు। నాదరించుము యిచ్చోటా॥ శంక॥